I. ИЗВОРНИ ПИСМЕНИ САСТАВЦИ.

А. ПРОСТИ.

1.

СЕРБЉИ, ИЊОВЕ ЗАСЛУГЕ И СУДБЕ У УНГАРСКОЙ

одъ 1428 до 1441 године.

(Продужена повѣстница.)

Тако превелико Сербско юначство и витежство узносе, хвале и славе они странни и туђеродни Дѣлописци, кои се свете истине держе, и кои кодъ свію народа и у свима вѣковима оправдани быти желе. Но дайте садъ да и съ други страна велика и славна дѣла праотаца наши посебице прегледамо, и да све оне невенуће вѣнце преброимо, съ коима су прадѣдови и дѣдови наши за законите Цареве своѳ, и за цѣлый Домъ Австрінскій противъ толики непріятеля борећи се, драгоцѣну народню крвь проливаюћи и самъ животъ свой не штедећи, заслужене главе своѳ увѣнчали, а съ тимъ и найчеститіѳ духа и поштеня Сербскогъ паметнике

основали, за потомке пакъ свое образце и примѣре витежскогъ народнѣгъ живота послѣ себе оставили.

Како се 1741 године наслѣдничкій ратъ отвори, и са свію страна Баварци (Бабурци), Поруси (Пранзи), Французи, Шпаньолци и Неаполітанци на землѣ Маріе Ѳерезіе ударити намѣре, одма се и изъ цѣлогъ Австріискогъ Царства сви народи на оружѣ подигну, да Царици своіой у помоћь притеку. Изъ свію се краєва свои Сербльи на позывъ добре Майке свое съ миломъ браћомъ Рватима подъ народнѣ заставе на најбержу руку искупе, и оставивши куће и огньишта своя противъ неизбройны непріятеля пођу. Не само што Рватски Сербльи изъ Горньо-Карловачке и Банско-Вараждинске Генераліе, но и изъ цѣле Славонске землѣ, Срема, Бачке, Баната, изъ Потися и Поморишя первы се између Царичины ратобораца појаве. Но окромъ свію Сербсконародньи и Рватски застава и витезова найважніе мѣсто у цѣлой Царичиной войски у ово време заслуживали су тако названи „Тренкови Пандури или Баронци“. Мы подъ именомъ Пандура треба да разумѣмо ону свободну чету и Сербско-юначку дружину, коя є съ дозволѣнѣмъ Царичинымъ одъ Барона Франца Тренка, Господара Славонски мѣста: Велике, Брестовца, Плетернице, Пакраца и Нустра, [1]) у оно управо време, кадъ є Порус-

1) Slavon. u. z. Theil Croatien von Ioh. v. Csaplovics. Pesth 1819, II. 364; Geschichte des 53. Ung. Lin.

скій Краль Фрідріхъ II. на Слезку землю ударіо, у первой четвертини 1741 год. куплѣна, саставлѣна и утверђена была. Баронъ Тренкъ као Маіоръ войничкій, да бы лакше свободнячку свою и Пандурску чету скупити могао, ту милость одъ Царице испроси, да се свима оныма разбойницима и пустаіяма, кои се по Славонскимъ шумама налазе, и кои бы су у Сербски свободняка дружство или чету ступили были, сва ньова разбойничка дѣла, краће, отиманя и убійства опросте. Но кадъ види, да му овымъ путемъ посао одвећъ слабо за рукомъ излази, то изъ свои мѣста 500 Славонски Сербаля накупи, и изъ ньи свободнячку єдну чету састави, съ коіомъ између Саве и Орляве шумске айдуке терати почне. Ови се садъ наберзо предаду, и до 300 ньи међ' свободняке Пандуре у дружство стану, тако, да за три седмице дана свободнячка ова Сербска чета до 1000 наоружаны ратобораца нарасте. Сви су скоро ови свободняци по шестъ стопа узрастни, одвећъ храбри, одважни и вѣшти войници были, кои су особито за четничко воєванѣ преправлѣни и управо створени кодъ кућа свои єднако мале ратове водили, съ Турскимъ се четама непрестанце тукли, или путуюће терговце плячкали, робили и убіяли, пакъ тако цѣлой Славонской земльи страхъ и трепетъ задавали, да су имъ сви землѣдержци одсѣкомъ на годину плаћати морали [2]),

---

Infant. Regiments. Wien 1838, von Ant. Marx, Oberlieutenant, стр. 11. —

2) Marx, стр. 11. —

збогъ тога, да имъ съ єдне стране добра ньіова не дираю, а съ друге опетъ, да имъ иста добра одъ Турски разбойника и плячкаша чуваю и бране.

Но пређе іоштъ нежели што особиту ову Сербсконародню чету на правомъ войничкомъ поприштu угледамо, пропустити не можемо, да нѣколико іоштъ рѣчій о ньой не наведемо, и да се съ духомъ и животомъ нѣнымъ поболѣ не упознамо. Да се међ' необуздане овакове войнике у нѣколико само покорность войничка и уредность уведе, само є Баронъ Тренкъ то да учини у станю бьіо, кои є народньій ньіовъ духъ и характеръ познавао, и по овьіма текъ мудро и вѣшто съ ньима управляти могао. Съ мудромъ своіомъ вѣштиномъ до тога є Тренкъ юначку свою чету, коя на грабежъ и на плячканѣ научена никакове се смерти страшила ни є, довео и дотерао, те є она доцніе, на комъ се годъ мѣсту появила, съ храброшћу своіомъ и одважношћу уза цѣло воєваня своіъ време на велико цѣле Европе удивлѣнѣ и на грдну Царичины непріятеля штету све сама чудеса чинити могла, пакъ и са самьімъ именомъ своимъ сваку храбрость противни цима своима одузымала. За овако особитый родъ людій и необычны войника изабрао є Тренкъ и Чиновнике особите, кои су и храбри и мудри морали быти, да съ овако особитомъ войничкомъ четомъ управляти могу. Или іоштъ разговетніе да кажемо: цѣла ова Пандурска чета была є разсадница и учіоница найодважніи витезова, гдѣ є и прославлѣ-

ный у Австріиско-войничкой повѣстници юнакъ Гедеонъ Лаудонъ као Стотиникъ (Капетанъ) украшеный свой заслугама животъ међ' Сербльима славно започео 3).

Съ ованковомъ дакле особитомъ и чудноватомъ, или болѣ да кажемо, айдучко-свободнячкомъ войскомъ подъ именомъ Пандура первогъ Апр. исте године крене се Баронъ Тренкъ изъ Славоніе на путъ у Слезку землю, и за кратко време у Бечъ приспѣ. Не само на цѣломъ путу, кудъ е юначка ова наша войска пролазила, терчао е са свію страна къ ньой народъ, да е само очима види, но и у самомъ Бечу множина людій дочекала е чудну ову и невиђену войску, кое се ни имену, ни одѣлу, ни оружію, ни лѣпоти довольно ни е начудити могла 4).! И сама Царица съ мужемъ своимъ Нѣговымъ Высочествомъ Францомъ Лоорінгскимъ, прегледаюћи исту войничку чету одвећъ се задовольна показала. Первый се путъ садъ у Бечу Турска музіка чула, коюе Пандурска ова войска са собомъ довела. Особито оружѣ, айдучки ножеви и пиштольи, дуге шарке пушке, чудно донде невиђено одѣло, црвене кабанице, мале Сербске капе, оплетени перчини и курюци 5), особита найпослѣ обућа, опанци и местве іошть више су узвишавали чудноватость ове голіятске войске, на коюе гдѣкое и найсвободніе око едва са страхомъ погледати усудило се. Тако су Сербски ови

3) Чапл. II. 364. Маркъ 12. — 4) Чапл. II. 364. Маркъ 12. — 5) Чапл. II. 367.

Амазони, Голіяти и Цидови Бечъ оставили и 15 Апр. преко Моравске предъ Нишъ (Nissa Neisse) у Слезску приспѣли. Учинивше дакле за 15 дана великій тай изъ „Славоніе“ путъ текъ што се у станишту кодъ Ниша за три дана одморе, одма и войничко свое четованѣ на Стрелицъ предузму, и на Цотенбергу намѣстивши се тако непріятелю путъ пресѣку, те му више могуће не буде, да раану и друге потребне войничке ствари у станъ свой доносити може. Но у исто ово време нѣшто се за Пандуре наше одъ главногъ надъ войскомъ Управителя уреди, због чега се они одвеѣъ яко узбуне. Текъ што Пандури наши, као што повѣстница свѣдочи, у „Слезску“ доћу, одма се и та уредба учини, да у ономъ догађаю, кадъ съ Пандурскомъ войскомъ ма изъ когъ узрока не бы Баронъ Тренкъ управляо, исти Сербски войници подъ туће управлянѣ подпадну. Ратоборци наши како за ову себи немилу уредбу дознаду, не узмогу в хладнокрвно саслушати, но тако се међу собомъ побуне, да напослѣ четрдесеторица између њове дружине у Глацъ на робію осуђени буду. Ово в прва горка судба, кою су праотци наши усред' велики свои на бойномъ полю починѣны заслуга претерпѣти морали [6]). Пакъ ако и всу народньи наши витезови догађай овай као грдну на простодушномъ сердцу своемъ рану носити морали, зато су опетъ, чувству поштеня своегъ и честитости покораваюћи

6) Маркесъ 12.

се, и да бы су и предъ Царицомъ и предъ цѣломъ войскомъ непоколебљиву свою вѣрность и право витежство показали, послѣ краткогъ времена на Порусскій градъ Цотенъ ударили, коіомъ приликомъ покрай 36 ранѣны свои другова 20 іоштъ други мертвы на битвишту оставе, но међу тимъ Порусске бранителѣ отудъ протераю, а самый градъ запале. Пакъ и мало доцніе, кадъ Поруси одъ Швайдница къ Нишу пођу, да га освое, Тренкъ съ Пандурима своима около полноћи на войничку Порусску справу нападне, 34 твора непріятельска кола и 300 коня освои, а све друго, што Пандурима у руке падне, по роби, опусти и потуче. И на овомъ убоишту брояли су наши свободняци кое мертвы кое ранѣны до 25 свои другова. Но послѣ краткогъ времена таково незадовольство и немиръ обузме сердца Славонски наши витезова, да се опетъ свеобшта буна између њи роди, коя се съ тимъ заверши, да они сви скупа войничко полѣ на єданпутъ оставе, и кућама се своима поврате. Кадъ већъ Тренкъ види, да нити онъ, нити тко другій одъ намѣре њіове задержати ій не може, то берже болѣ преко поште полети у Бечъ, да ій ондѣ заустави и да ій наговори, еда ли бы како у Бечу заостали и овай престолный градъ одъ Баварске, коя се већъ приближивала войске, бранити помогли. И заиста 300 Пандура, кои су изъ Слезске преко Беча путъ свой кући предузели, склоне се на Тренкове рѣчи, и съ њимъ се заедно на перводунавскомъ мосту због обране намѣсте, а сви други, кои

су другимъ путемъ пошли были, у Славонію кућама своима поврате се [7]).

У Октовріо є већъ мѣсецу извѣстно было, да не ћеду Баварци на Бечъ ударити; єръ є Курфіиртъ Баварскій науміо био, да єдну часть войске своє за Єнсъ повуче, а съ другимъ главнїимъ дѣломъ, да Чесску чува, пође. Зато како се у почетку Новємврія Баварско-Французска войска къ Єнсу повраћати почне, одма се и згодна прилика појави, да се Сербско-пандурска чета мала лавровымъ вѣнцима украси. Тренкъ у Септемврію іошт са свободняцима своима подъ управу Фелдмаршал-Лайтнанта Жупана Палфіа дошавши, полети садъ узастопце за уступаюћимъ непріятельима, на више ій мѣста жестокимъ своимъ нападанѣмъ яко узнемири и у велику сметню доведе. И самъ страшный изгледъ Пандурскій уселявао є страхъ међ' непріятелѣ: чете ове немилостиво и свирѣпо съ заробљѣницима поступанѣ, нѣно плаовито нападанѣ, нѣне у айдучкомъ іошт животу уобычаєне потере узвѣрени и застрашени непріятельи као какова чудеса сматрали су [8]).

Како се дакле главна сила Карл-Албрехтова къ Чесской окрене, то како надъ цѣломъ Царичиномъ войскомъ тако и надъ Пандурскомъ нашомъ четомъ Фелдмаршалъ Жупанъ Кхевенхиллеръ Управителѣмъ постане, кои одма Тренку заповѣди, да са своимъ свободняцима съ Ипса рѣке къ Єнсу напредъ ступа, и да тако долазакъ войске Царичине,

---

7) Маркъ 12. — 8) Маркъ 13.

коя є противъ Баварске одређена, єднако засланя. У то време лежао є Француzскій Генералъ Сегуръ съ войскомъ по лѣвомъ брегу Єнса. Чета наши свободняка съ мѣста заслужи повѣренѣ Фелдмаршалово; она приликомъ овомъ на градъ (Варошь Stadt) Штаєръ удари, гдѣ 200 непріятеля зароби: но кадъ већъ остала часть непріятельска изъ Штаєра у Єнсъ градъ утече, то онда се и она онетъ на старомъ покрай Іпса мѣсту устани. И кадъ се већъ све преправе 30 Декемврія учине, да войска Царичина на непріятелѣ удари и да преко Єнса рѣке пређе, онда су се и Пандури наши подъ Ф. М. Лайтнантомъ Мерзій у нападаюћемъ колу налазили. Почемъ се дакле овай Генералъ на лѣвомъ брегу рѣке около Штаєра съ войскомъ покаже, одма Баварскій Генералъ Мінуцій съ четыри баталіона свои людій истый градъ остави, у кои Пандури наши, ни пушке не избацивши, уђу [9]).

По дайте садъ да за нѣко време Сербско-пандурску чету нашу оставимо, пакъ да и други у ово време праотаца наши заслуге и судбе войничке на полю Марсовомъ прегледамо, и да тако све заслужены наши предкова вѣнце по храмовима повѣстнице народнѣ єдаредъ сабране на своммъ мѣсту видити узможемо. —

На срећу Царичину Шпаньолци и Неаполітанци ни су тако као Поруси преправни были, да напредъ ступаю. И будући да су

9) Маркъ 14.

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
В. Бр. 69

СЕРБСКА ПЧЕЛА

ИЛИ

НОВЫЙ ЦВѢТНИКЪ

ЗА ГОДИНУ

1841.

Засађенъ и обдѣланъ

ПАВЛОМЪ СТАМАТОВИЋЕМЪ.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД

Година XII.

Библиотека
ЈОЦЕ ВУЈИЋА
у Сенти

(Serbische Biene.)

У СОБДИНУ.

Писменима Іоана Гринна, ц. кр. Типографа.

Народъ, кои самъ себе не опусти, не быва опустошенъ

Зора 1836. године.

ПЊГОВОМЪ

БЛАГОРОДІЮ,

Господину Господину

ЕВГЕНІЮ

ОДЪ

ГЬУРКОВИЋЪ,

У КРАЛЪВИНАМА

УНГАРСКОЙ, ХОРВАТСКОИ,

И

СЛАВОНСКОЙ,

источны Грчконесоединѣногъ закона

НАРОДНЬИ УЧИЛИЩА

верховномъ

НАДЗИРАТЕЛЮ и УПРАВИТЕЛЮ

и пр. и пр.

Великомъ Отечественомъ Правдослову,
Славномъ Сербскомъ Списателю,
Рѣдкомъ Рода своегъ Любителю,
Искреномъ своемъ и высокопочитаемомъ

ПРІЯТЕЛЮ

книжевно ово дѣлце

посвећуе

СПИСАТЕЛЬ.

ГОДИНЕ

ПАМЕТОДОСТОЙНЫ ДОГАЂАЈА.

Година.

Одъ створеня свѣта по рачуну паше церкве има	7349
Одъ створеня свѣта по рачуну римске церкве	6554
— — — — — єврейскомъ	5601
Одъ почетка старогъ Іулієвогъ Календара	1886
Одъ роѣеня Христова	1841
Одъ како се у Срему віноградъ почео садити	1565
Одъ како є барутъ измышлѣнъ . . .	541
Одъ како є артія или папіръ измышлѣнъ .	468
Одъ како су Сербьи изгубили своє Царство на полю Косову (15. Іунія 1389) . .	451
Одъ како су произнашли Печатню . .	390
Одъ како є Колумбъ Америку нашао . .	356
Одъ почетка Лутеранскогъ вѣроисповѣданя	324
Одъ како Домъ Австрійскій у Унгаріи влада	315
Одъ како є у Будиму Славенска, Сербска, Влашка, и други восточны єзыка Печатня подигнута	60
Одъ како є основана Гімназія у Сремски Карловци	49
Одъ роѣеня Цара ФЕРДИНАНДА . .	48
Одъ како є основана Гімназія НСадска .	22
Одъ како є постала Матица Сербска . .	16

ПАСХАЛІЯ.

Ове є године кругъ сунца 13
— — — месеца 15
— — Пасхално Слово . . . 3
Нова година починѣ у Среду.
Месоѣда има 5 седмица и 5 дана, свега дана . 40
Месопустна недѣля или месне покладе Февр. 2
Сиропустна недѣля или бѣле покладе Февр. . 9
Четрдесетъ мученика у Четверту недѣлю поста.
Воскресеніе Христово пада Марта . . . 30
Вознесеніе Христово или Спасовъ данъ пада Мая 8
Духови или Сошествіе ст. Духа, Мая . . 18
Недѣля свію светы, и Петрове покладе, Мая 25
Петрова поста 4 седмице и 6 дана, свега дана 34
Праздникъ Апост. Петра и Павла пада Іунія 29
Постъ Богородице одъ 1—15 Августа сваке године.
Постъ божићный одъ 15. Новембр. — 26. Декемврія.

ІАНУАРІЙ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☉	В ☉ ЧМ.	З ☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
С.	1	Обрѣзаніе Господне	♑	7 42	4 18	13	Іларіа.
Ч.	2	Сілвестра Папы Р.	♑	7 41	4 19	14	Фелікса ☾
П.	3	Малахіа и Гордіа.	♒	7 41	4 19	15	Мавра.
С.	4	Соборъ 70 апостолъ	♒	7 40	4 20	16	Іисуса имя
Въ Недѣлю предъ Просвѣщеніемъ Evar. отъ Марк. Зач. 1.							
В.	5	Ѳеопемпта и Ѳеоны	♒	7 39	4 21	17	Антоніа.
П.	6	Богоявленіе Господ.	♓	7 38	4 22	18	Пріс. дѣв.
В.	7	Іоанна крестителя.	♓	7 37	4 23	19	Маріа.
С.	8	Георгіа и Еміліана.	♓	7 36	4 24	20	Фаб. и Себ.
Ч.	9	Полуєукта мучен.	♓	7 35	4 25	21	Аги. дѣв.
П.	10	Григоріа Епіск. Нус.	♓	7 34	4 26	22	Вінцен. ●
С.	11	Ѳеодосіа преподобн.	♓	7 32	4 28	23	Заруч. М.
Въ Недѣлю по Просвѣщен. Evar. отъ Мат. Зачало 8.							
В.	12	Татіаны мученицы	♋	7 30	4 30	24	Тімоѳеа.
П.	13	Ермила и Стратон.	♋	7 29	4 31	25	Обр. Пав.
В.	14	Саввы Арх. Сербска	♌	7 28	4 32	26	Полукар.
Ч.	15	Павла Ѳивейскаго	♌	7 27	4 33	27	Іоан. Злат.
С.	16	Ап. Петра веригъ.	♌	7 26	4 34	28	Карол. Вел.
П.	17	Антоніа великаго	♌	7 25	4 35	29	Франціщ.
С.	18	Аѳанасіа и Кирілла.	♌	7 24	4 36	30	Аделгунд. ☽
Въ Недѣлю Мытаря и Фаріс. Evar. отъ Луки Зач. 89.							
В.	19	Макаріа Єгуптян.	♎	7 23	4 37	31	Петра Нол.
П.	20	Єѳуміа великаго	♎	7 21	4 39	1	Фев. Іги. Е.
В.	21	Максіма исповѣдн.	♎	7 19	4 41	2	Срѣтеніе
С.	22	Тімоѳ. и Анастасіа	♏	7 19	4 41	3	Блаз. Епі.
Ч.	23	Климен. Еп. Агк.	♏	7 15	4 45	4	Веронікн.
П.	24	Преп. матере Ксенін	♐	7 14	4 46	5	Агаѳы.
С.	25	Григоріа Богослова.	♐	7 12	4 48	6	Дороѳеа. ♍
Въ Недѣлю Блуднаго Сына Evar. отъ Лук. Зач. 79.							
В.	26	Ксенофонта и друж.	♐	7 11	4 49	7	Ромуал.
П.	27	Іоан. Злат. мощ. пр.	♐	7 10	4 50	8	Іоанн. Мил.
В.	28	Ефрема Сурiна.	♑	7 8	4 52	9	Аполло.
С.	29	Прен. мщ. Ігнатіа.	♑	7 7	4 53	10	Схоласт.
Ч.	30	Велик. Іерарховъ	♑	7 5	4 55	11	Ефросі.
П.	31	Кира и Іоанна.	♑	7 4	4 56	12	Татіан.

ФЕВРУАРІЙ имѣетъ 28 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В ☉ ЧМ.	З ☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
С.	1	Трифона мученика.		7 2	4 58	13	Іордана.
		Въ Недѣлю Мясопуст. Evar. отъ Матѳ. Зачало 106.					
Н.	2	Срѣтеніе Господне.		7 0	5 0	14	Валент.
П.	3	Симеона Богопріим.		6 59	5 1	15	Фаустіна.
В.	4	Ісідора Пілусіотска		6 57	5 3	16	Юліанны
С.	5	Агаѳіи мученицы.		6 55	5 5	17	Сабіи Еп.
Ч.	6	Вукола Епіс. Смирн.		6 53	5 7	18	Симео. Еп
П.	7	Пароен: Еп. Лампс.		6 51	5 9	19	Сосанны.
С.	8	Ѳеод. Страт. и Зах.		6 50	5 10	20	Елевеер.
		Въ Недѣлю Сыропуст. Evar. отъ Матѳея Зачало 17.					
Н.	9	Никифора мученика.		6 48	5 12	21	Елеонор. ☽
П.	10	Харалампіа мучен.		6 46	5 14	22	Петра Као
В.	11	Власіа священномуч.		6 45	5 15	23	Лазаря.
С.	12	Мелетіа Пат. Ант.		6 43	5 17	24	Чис. ср.
Ч.	13	Мартініан. и Сим. С.		6 41	5 19	25	Вікторін.
П.	14	Аѳксентіа препод.		6 40	5 20	26	Валбурги.
С.	15	Онисім. апостола.		6 38	5 22	27	Леандра.
		Въ Недѣлю I-ю велик. Поста Evar. отъ Іоан. Зач. 5.					
Н.	16	Памфіла мученика.		6 37	5 23	28	Ренаты. ☽
П.	17	Ѳеодора Тирона.		6 35	5 25	1	Март. Алб.
В.	18	Льва Папы Римск.		6 33	5 27	2	Сімпліц.
С.	19	Архіппа апостола.		6 32	5 28	3	Кунегунд
Ч.	20	Льва Епіск. Катан.		6 29	5 31	4	Казим.
П.	21	Тимоѳея преподоб.		6 27	5 33	5	Евсевіа.
С.	22	Обрѣтеніе мщ. Евт.		6 25	5 35	6	Фрідерік
		Въ Недѣлю 2-ю, тогоже, Evar. отъ Марка Зач. 7.					
Н.	23	Полик. Еп. Смир.		6 23	5 37	7	Ѳомы Ап.
П.	24	Обр. гл. Іоанна крес.		6 21	5 39	8	Іоанна
В.	25	Тарасіа Патр. Кон.		6 19	5 41	9	Франціш.
С.	26	Порфирія Епіс. Газ.		6 17	5 43	10	40 Мучен.
Ч.	27	Прокопіа Декапол.		6 15	5 45	11	Херакл.
П.	28	Василіа Спостника.		6 14	5 46	12	Григоріа.

МАРТЪ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☉	В ЧМ.	З. ☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
С.	1	Евдок. преподобн.		6	13 5	47 13	Розины.
Въ Недѣлю 3-ю тогоже, Evar. отъ Марка Зач. 37.							
П.	2	Ѳеодота Еп. Кирін		6	12 5	48 14	Маѳіад.
П.	3	Евтропіа мученика.		6	10 5	50 15	Лонгіна
В.	4	Герасіма преподоб.		6	8 5	52 16	Еріберта.
С.	5	Конона мученика.		6	7 5	53 17	Гертруди.
Ч.	6	Свят. 42 мученик.		6	5 5	55 18	Александ.
П.	7	Священном. въ Херс.		6	3 5	57 19	Іосифа
С.	8	Ѳеофилакт. Еп. Нік.		6	1 5	59 20	Нікеты.
Въ Недѣлю 4-ю тогоже, Evar. отъ Марка Зач. 40.							
Н.	9	40 Мучениковъ.		5	0 6	0 21	Бенедікт.
П.	10	Кодрата и друж. его		5	58 6	2 22	Октавіан.
В	11	Софронія Патріарх.		5	56 6	4 23	Вікторін.
С.	12	Преподоб. Ѳеофана.		5	55 6	5 24	Гавріил. А.
Ч.	13	Прен. мщ. Нікифора.		5	53 6	7 25	Благовѣщ.
П.	14	Венедікта препод.		5	52 6	8 26	Емануил.
С.	15	Агаѳія мученика.		5	50 6	10 27	Руперта.
Въ Нед. 5. тогоже, Evar. отъ Марк. Зач. 47.							
Н.	16	Савіна и Папы.		5	48 6	12 28	Гунтрама.
П.	17	Алек. чел. Божія.		5	46 6	14 29	Кирілла.
В.	18	Кирілл. Архіеп. Іер.		5	45 6	15 30	Квирина.
С.	19	Хрисанѳа и Даріи.		5	44 6	16 31	Веніамина
Ч.	20	Во обытели с. Саввы		5	43 6	17 1 Апр.	Хуго
П.	21	Іакова Епіскопа.		5	41 6	19 2	Фран. Па.
С.	22	Василіа пресвутера.		5	40 6	20 3	Блаз. Еп.
Въ Недѣлю Цвѣтоносную Evar. отъ Іоан. Зач. 41.							
Н.	23	Нікона преподоб.		5	39 6	21 4	Вероник.
П.	24	Артеміа Еп. Ѳесс.		5	34 6	26 5	Вінценц.
В.	25	Благовѣщен. Быт.		5	31 6	29 6	Целестіна.
С.	26	Соборъ Арх. Гавр.		5	29 6	31 7	Хермани
Ч.	27	Прен. Матроны		5	27 6	33 8	Діонусіа
П.	28	Іларіон. и Стеф. чуд.		5	26 6	34 9	Дімітрін.
С.	29	Марка Еп. Арѳо.		5	24 6	36 10	Іезекіиля
Въ Святую и Велик. Нед. Пасхи Ev. отъ Іоан. Зач. 1.							
П.	30	Воскресен. Христ.		5	22 6	38 11	Воскр. Хр.
П.	31	Воскресн. Пон.		5	21 6	39 12	Воскр. Пон.

АПРІЛІЙ имѣетъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☊	В☉ ЧМ.	З☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
В.	1	Воскресен. Втор		5 21	6 39	13	Іустіна.
С.	2	Преп. Тіта чудотв.		5 19	6 41	14	Тібурція.
Ч.	3	Препод. Никиты		5 17	6 43	15	Харісія.
П.	4	Преп. Іосиф. и Геор.		5 16	6 44	16	Турібія.
С.	5	Ѳеодула и Агаѳоп.		5 14	6 46	17	Рудольфа.

Въ Недѣлю 2-ю Ѳомину Evar. отъ Іоан. Зач. 65.

Н.	6	Евтіхіа Архіеп.	5	12	6 48	18	Валеріа.
П.	7	Георгіа Еп. Мел.	5	10	6 50	19	Анзелма.
В.	8	Апост. Иродіона.	5	9	6 51	20	Сулпіц.
С.	9	Евпсихіа мучен.	5	7	6 53	21	Анзелм. ●
Ч.	10	Терен. Муч. и друж.	5	6	6 54	22	Рафаила.
П.	11	Антіпы Е. Пергам.	5	5	6 55	23	Адалберта.
С.	12	Василіа Еп. Парійс.	5	3	6 57	24	Геор. вел.

Въ Недѣлю 3. Мироносиц. Evar. отъ Марк. Зач. 69.

Н.	13	Артемона Священм.	5	2	6 58	25	Мар. Ева.
П.	14	Март. Папы Рим.	5	0	7 0	26	Тіта.
В.	15	Аріст. Пуда и Троф.	4	58	7 2	27	Анастас.
С.	16	Агапіи, Ірины и Хіо.	4	56	7 4	28	Вітал. М. ☽
Ч.	17	Сумеона Персідска.	4	55	7 5	29	Петра М.
П.	18	Іоанна учен. Гр. Дек.	4	53	7 7	30	Екатерины
С.	19	Іоанна Ветхопещер.	4	52	7 8	1	Май Ф.и Іак.

Въ Недѣлю 4. Разслаблен. Evar. отъ Іоан. Зач. 14.

Н.	20	Ѳеодора тріхины.	4	51	7 9	2	Аѳанасіа.
П.	21	Іануар. и Алекс.	4	50	7 10	3	Обрѣтен. † †
В.	22	Ѳеодора Сукеота.	4	49	7 11	4	Флоріана.
С.	23	Георгіа Великом.	4	47	7 13	5	Готтхард. ♉
Ч.	24	Саввы стратилата.	4	44	7 16	6	Іоанна
П.	25	Евангеліста Марка	4	42	7 16	7	Станислав.
С.	26	Священм. Василіа А. Е.	4	41	7 18	8	Міхаила.

Въ Недѣлю 5. Самарян. Evar. отъ Іоан. Зач. 12.

Н.	27	Сумеона сред. Госп.	4	40	7 20	9	Григоріа.
П.	28	Іасона и Сосіпатра.	4	38	7 22	10	Антон. Еп.
В.	29	Святыхъ 9 мучен.	4	37	7 23	11	Беатріц.
С.	30	Іакова брата Іоанна	4	36	7 24	12	Панкрац.

МАЙ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☉	В ☽ ЧМ.	З ☉ ЧМ.	☽	Мѣсяцосл. Новый.
Ч.	1	Пророка Іереміи.	♉	4 35	7 25	13	Серватія
П.	2	Аѳанасіа Пат. Але.	♉	4 34	7 26	14	Хрістіана.
С.	3	Тімоѳеа и Лавры.	♉	4 33	7 27	15	Софіи.
		Въ Недѣлю 6. Слѣпомъ Evar. отъ Іоан. Зачало 34.					
Н.	4	Препдмуч. Пелаг.	♋	4 32	7 28	16	Іоан. Неп.
П.	5	Ирины мученицы.	♋	4 31	7 29	17	Убалда.
В.	6	Іова многострадал.	♋	4 29	7 31	18	Венантіна.
С.	7	Акакіа мученик.	♎	4 28	7 32	19	Івона Епіс.
Ч.	8	Вознесеніе Христ.	♎	4 27	7 33	20	Возн. Хр.
П.	9	Исаіи и мщ. с. Нікол.	♎	4 26	7 34	21	Констан.
С.	10	Ап. Сімона Зилота.	♎	4 24	7 36	22	Елены.
		Въ Недѣлю 7. Свят. Отецъ Evar. отъ Іоан. Зачало 56.					
Н.	11	Мокіа и Меѳод. Еп.	♏	4 23	7 37	23	Дезид. Еп.
П.	12	Епіфан. и Герман.	♏	4 22	7 38	24	Іоанны.
В.	13	Глукеріи мученицы	♏	4 21	7 39	25	Урбана.
С.	14	Ісідора мученика.	♐	4 20	7 40	26	Філиппа.
Ч.	15	Пахоміа Великаго	♐	4 19	7 41	27	Магдал.
П.	16	Ѳеодора освящ.	♐	4 18	7 42	28	Герман.
С.	17	Андроника Апос.	♑	4 13	7 42	29	Максима.
		Въ Недѣлю 8. Пятдесят. Evar. отъ Іоан. Зач. 27.					
Н.	18	Сошест. Св. Духа	♒	4 17	7 43	30	Духовы.
П.	19	Духовн. Понед.	♒	4 16	7 44	31	Дух. Пон.
В.	20	Мученика Ѳал.	♒	4 15	7 45	1	Іуній Нік.
С.	21	Конст. и Елены.	♓	4 14	7 46	2	Еразма.
Ч.	22	Василіска Мучен.	♓	4 13	7 47	3	Клотил.
П.	23	Міхаила Еп. Сінад.	♓	4 12	7 48	4	Квіріна.
С.	24	Симеона на дивнѣй	♓	4 11	7 49	5	Боніфат.
		Въ Недѣлю 1-ю Всѣхъ Свят. Ев. отъ Мат. Зачало 38.					
Н.	25	Ш. обр. глав. Пред.	♈	4 11	7 49	6	Пресвя. Тр.
П.	26	Карпа Апостола.	♈	4 10	7 50	7	Роберт.
В.	27	Священ. Ѳерапон.	♉	4 10	7 50	8	Медард.
С.	28	Никиты Еп. Халк.	♉	4 9	7 51	9	Прім. и Ф.
Ч.	29	Муч. Ѳеодос. Дѣвы	♉	4 8	7 51	10	Брашанч.
П.	30	Исаака обыт. Далм.	♉	4 7	7 52	11	Варн. Ап.
С.	31	Апос. Ерміа и Ерм.	♊	4 6	7 52	12	Іоанна.

УНИВЕРСИТЕТСКАЯ БИБЛ

ІУНІЙ имѣетъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☊	В ☉ ЧМ.	З ☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
Въ Недѣлю 2. Еvаг. отъ Мат. Зачало 9.							
П.	1	Іустіна муч. Філос.		4 7	7 53	13	Ант. Пад.
П.	2	Нікифора П. Кон.		4 7	7 53	14	Васіліа.
В.	3	Лукілліана мучен.		4 7	7 53	15	Віта.
С.	4	Митрофана Патр.		4 6	7 54	16	Франціи.
Ч.	5	Дороѳеа Еп. Тирска.		4 6	7 54	17	Адолфа
П.	6	Висаріона чудотвор.		4 6	7 54	18	Марцел.
С	7	Ѳеодота Еп. Анг.		4 6	7 54	19	Гервасіа
Въ Недѣлю 3. Еvаг. отъ Мат. Зачало 18.							
В.	8	Ѳеодора Стратил.		4 6	7 54	20	Сулверіа.
П.	9	Кирілла Архіеп. Ал.		4 6	7 54	21	Алойзіа.
В.	10	Варѳолом. и Варн.		4 6	7 54	22	Паулін.
С.	11	Тімооеа Еп. Прус.		4 6	7 54	23	Сідоніа.
Ч.	12	Онуфріа великаго.		4 6	7 54	24	Іоан. крест.
П.	13	Мученицы Акуліны.		4 6	7 54	25	Проспер.
С.	14	Єлісеа прор. и Меѳ.		4 6	7 54	26	Іоа. и Пав.
Въ Недѣлю 4. Ев. отъ Мат. Зачало 25.							
Н	15	Амоса пр. и К. Лазар.		4 7	7 53	27	Ладисл.
П.	16	Святаго Тихона.		4 7	7 53	28	Льва Пап
В.	17	Мануила и Савела.		4 8	7 53	29	Пет. и Пав.
С.	18	Леонтіа мученика.		4 8	7 52	30	Пав. Вос.
Ч.	19	Іуды брата Господ.		4 8	7 52	1	Іулій Ѳеод
П.	20	Меѳодіа Епіс. Пат.		4 9	7 52	2	Пос. Бог.
С.	21	Іуліана муч. Тарсій.		4 9	7 51	3	Корнеліа.
Въ Недѣлю 5. Ев. отъ Мат. Зачало 28.							
Н	22	Евсевіа Еп. Самосат.		4 9	7 51	4	Удалріка
П.	23	Агрипины мученицы		4 10	7 51	5	Вілхелм.
В.	24	Рождест. Іоан. Кр.		4 11	7 50	6	Исаіи пр.
С.	25	Феврон. мученицы		4 12	7 50	7	Вібалд.
Ч.	26	Преподобн. Давіда.		4 13	7 49	8	Кілліана.
П.	27	Самсона странно.		4 14	7 48	9	Лукреціи.
С.	28	Кира и Іоан. безср.		4 15	7 48	10	Амаліи.
Въ Недѣлю 6. Еvаг. отъ Мат. Зач. 29.							
Н	29	Ап. Петра и Павла		4 14	7 47	11	Піа П. Р.
П.	30	Соборъ 12 апостолъ.		4 14	7 46	12	Хайнріка.

ІУЛІЙ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☼	В ☉ ЧМ.	З ☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
В.	1	Космы и Даміана.	♎	4 14	7 46	13	Маргаре.
С.	2	Положеніе ризы Бцы	♋	4 15	7 45	14	Бонавент.
Ч.	3	Vакінѳа мученика.	♋	4 16	7 44	15	Раздѣл. ап
П.	4	Андр. Крит. Архіеп.	♋	4 17	7 43	16	Фаvста М
С.	5	Аѳанас. Аѳонскаго.	♌	4 18	7 42	17	Алексіа.

Въ Недѣлю 7. Evar. отъ Мат. Зач. 33.

Н.	6	Сісоа великаго.	♌	4 19	7 41	18	Арнолда. ●
П.	7	Ѳомы иже въ Малеи.	♌	4 20	7 40	19	Вінцент.
В.	8	Прокопіа великому.	♌	4 21	7 39	20	Прор. Иліи
С.	9	Пагкратіа Ен. Таvр.	♌	4 22	7 38	21	Пр. Дан.
Ч.	10	45 муч. въ Нікоп. Ар.	♌	4 23	7 37	22	Мар. Маг.
П.	11	Еvфим. мученицы	♍	4 24	7 36	23	Ліворіа.
С.	12	Прокла и Іларіа.	♍	4 25	7 35	24	Хрістін.

Въ Недѣлю 8. Evar. отъ Мат. Зач. 58.

Н.	13	Собор. арх. Гаврінла	♍	4 26	7 34	25	Іакова ап. ☽
П.	14	Акvлы апостола.	♍	4 27	7 33	26	Анны.
В.	15	Кирvка и Іvліты.	♍	4 28	7 32	27	Пантелео.
С.	16	Аѳиногена священмуч.	♍	4 30	7 30	28	Інноценц.
Ч.	17	Маріны вел. мучцы.	♎	4 31	7 29	29	Марѳы.
П.	18	Vакінѳа и Еміліана.	♎	4 32	7 28	30	Абдона.
С.	19	Макр. сестр. в. В.	♎	4 34	7 26	31	Ігнатіа.

Въ Недѣлю 9. Evar. отъ Мат. Зач. 59.

Н.	20	Пророка Иліи.	♏	4 35	7 25	1	Аvг. Ч. В.
П.	21	Сvмеона и Іоанна.	♏	4 36	7 24	2	Порціvн.
В.	22	Маріи Магдалины	♐	4 37	7 23	3	Стефана.
С.	23	Трофіма и Ѳеофіла.	♐	4 39	7 21	4	Домініка.
Ч.	24	Хрістіны мученіц.	♐	4 40	7 20	5	Мар. Шне
П.	25	Успеніе свят. Анны.	♑	4 41	7 19	6	Преобра.
С.	26	Ермолаа священмуч.	♑	4 43	7 17	7	Каетан. До.

Въ Недѣлю 10. Evar. отъ Мат. Зач. 72.

Н.	27	Пантелеимон. вел.	♎	4 45	7 15	8	Кvріака.
П.	28	Прохора и Ніканора.	♎	4 46	7 14	9	Романа.
В.	29	Каллініка мученика	♎	4 47	7 13	10	Лаврент.
С.	30	Сілы и Аггел. Десп.	♑	4 49	7 11	11	Сосаны.
Ч.	31	Еvдокіма праведна.	♎	4 50	7 9	12	Клары.

АVГУСТЪ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☉ В ЧМ.	☉ З ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
П.	1	Происхож. чести. †	4 53	7 7	13	Vполіта.
С.	2	Мощи св. Стефана.	4 54	7 6	14	Евсевіа.
		Въ Недѣлю 11. Еvаг. отъ Мат. Зач. 77.				
Н.	3	Ісаакіа и Фауста.	4 55	7 5	15	Усп. Богор.
П.	4	7 Отроковъ во Ефес.	4 57	7 3	16	Рох. и Іс. ●
В.	5	Евсигніа мученика.	4 58	7 2	17	Либерата.
С.	6	Преображ. Христ.	5 0	7 0	18	Елены Цар.
Ч	7	Домет. Пулхеріи Ц.	5 1	6 59	19	Лудвіка.
П.	8	Еміліана Ен. Кузіч.	5 3	6 57	20	Стеф.Кр.
С.	9	Матоіа апостола.	5 5	6 55	21	Іоакіма.
		Въ Недѣлю 12. Еvаг. отъ Мат. Зач. 79.				
Н.	10	Лаврент. архідіак.	5 6	6 54	22	Тімовеа.
П.	11	Евпла муч. и діакон.	5 6	6 52	23	Філиппа ☽
В.	12	Фотіа и Аникиты.	5 10	6 40	24	Варѳоло.
С.	13	Максіма исповѣдн.	5 11	6 49	25	Лудовіка.
Ч	14	Міхеа пророка.	5 13	6 47	26	Самуила.
П.	15	Успеніе Богород.	5 15	6 45	27	Іосифа.
С.	16	Святаго убруса.	5 17	6 43	28	Аvгустін.
		Въ Нед. 13. Еvаг. отъ Мат. Зач. 87.				
Н.	17	Мурона мученика.	5 19	6 41	29	Усѣк. Іоан.
П.	18	Флора и Лав. муч.	5 21	6 39	30	Розы.
В.	19	Андреа Стратил.	5 22	6 38	31	Раймунд.
С.	20	Самуила пророка.	5 24	6 36	1	Септ. Егі. ○
Ч.	21	Ѳаддеа апостола.	5 25	6 35	2	Ефранма.
П.	22	Агаѳоника мученик.	5 27	6 33	3	Мансует.
С.	23	Луппа мученика.	5 29	6 31	4	Розалін.
		Въ Недѣлю 14. Еvаг. отъ Мат. Зач. 89.				
Н.	24	Еутуха священномуч.	5 30	6 30	5	Вікторіна.
П.	25	Варѳол. ап. и Тіта.	5 31	6 29	6	Захарін.
В.	26	Адріана и Наталіи.	5 32	6 28	7	Регіны.
С.	27	Преподобн. Пімена.	5 34	6 26	8	Рож. Бог. ☾
Ч.	28	Пр. Моусеа Муріна.	5 36	6 24	9	Горгоніа.
П.	29	Усѣкнов. Іоан. Кр.	5 37	6 23	10	Ніколаа.
С.	30	Алексан. Іоан. Пав.	5 39	6 21	11	Еміліа.
		Въ Недѣлю 15. Ев. отъ Мат. Зач. 92.				
Н.	31	Чест. пояса Богород.	5 40	6 20	12	Товіи.

СЕНТЕМВРІЙ имѣетъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	♋	В☉ ЧМ.	З☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
П.	1	Сумеона и Мароы.	♋	5 42	6 18	13	Маврікіа.
В.	2	Маманта мученика.	♋	5 44	6 16	14	Воздв.
С.	3	Аноіма и Ѳеоктіст.	♋	5 45	6 15	15	Нікод.
Ч.	4	Вавулы Еп. и Моис.	♋	5 47	6 13	16	Лудміла.
П.	5	Захаріи пр. и Елісав.	♋	5 49	6 11	17	Ламберта.
С.	6	Евдоксіа мученика.	♋	5 51	6 9	18	Ѳом. А.

Въ Недѣлю предъ Воздвиж. Evar. отъ Іоан. Зач. 9.

Н.	7	Созонта мученика.	♋	5 52	6 8	19	Констан.
П.	8	Рождество Богор.	♋	5 54	6 6	20	Евстаѳіа.
В.	9	Іоакіма и Анны.	♌	5 56	6 4	21	Мато.
С.	10	Минодоры и Митр.	♌	5 58	6 2	22	Маврік.
Ч.	11	Преподоб. Ѳеодоры.	♌	6 0	6 0	23	Ѳеклы.
П.	12	Аутонома священм.	♍	6 2	5 58	24	Герарда.
С.	13	Корниліа сотника	♍	6 4	5 56	25	Клеофы.

Въ Недѣлю Воздвиж. Evar. отъ Іоан. Зач. 60.

Н.	14	Воздвиж. чест.	♍	6 6	5 54	26	Іустины.
П.	15	Нікиты великомуч.	♎	6 8	5 52	27	Космы.
В.	16	Евѳиміи великомуч.	♎	6 9	5 51	28	Венцес. Кр.
С.	17	Софіи и чадъ ея.	♎	6 11	5 49	29	Міханла.
Ч.	18	Евменіа Еп. Гортv.	♎	6 13	5 47	30	Іеронума
П.	19	Трофіма и Савватіа.	♏	6 14	5 46	1	Окт. Реміг.
С.	20	Евстаѳіа великомуч.	♏	6 15	5 45	2	Леодегар.

Въ Недѣлю по воздвиж. Evar. отъ Лук. Зач. 37.

Н.	21	Кодрата апостола.	♍	6 17	5 43	3	Кандіда.
П.	22	Фоки и прор. Іоны.	♎	6 19	5 41	4	Фран. Сер.
В.	23	Зачатіе Іоанна крес.	♎	6 20	5 40	5	Плаціда.
С.	24	Ѳекл. и Сум. К. Срб.	♏	6 22	5 38	6	Бруна.
Ч.	25	Преп. Евфрос.	♏	6 24	5 36	7	Іустины.
В.	26	Прест. Evar. Іоан.	♏	6 25	5 35	8	Брігітты.
С.	27	Каллістрата муч.	♐	6 27	5 33	9	Діонусіа.

Въ Недѣлю 19. Evar. отъ Луки Зач. 17.

Н.	28	Препод. Харітона.	♐	6 29	5 31	10	Фран. Бо.
П.	29	Преподоб. Куріака.	♏	6 30	5 30	11	Еміліан.
В.	30	Григоріа въ Арменіи.	♓	6 31	5 26	12	Максімил.

ОКТОВРІЙ имѣетъ 31 день.

Н.	М.	Мѣсяцословъ ветхій	☉	В ☉ ЧМ.		З ☉ ЧМ.		М.	Мѣсяцосл. Новый.
С.	1	Покр. Богородиц.	♑	6	43	5	26	13	Коломанна
Ч.	2	Кипріана и Іустины.	♑	6	36	5	24	14	Каліста. ●
П.	3	Діонисіа Ареопаг.	♑	6	38	5	22	15	Θерезіи.
С.	4	Ерое. и Стеф. Щил.	♑	6	39	5	21	16	Галла.
		Въ Недѣлю 20. Еvаг. отъ Лук. Зач. 26.							
Н.	5	Харитины мучениц.	♑	6	41	5	19	17	Хедвиги.
П.	6	Θомы апостола.	♑	6	43	5	17	18	Луки Ев.
В.	7	Сергіа и Вакха.	♑	6	45	5	15	19	Фердінанд.
С.	8	Преподобн. Пелаг.	♑	6	46	5	14	20	Феліціана.
Ч.	9	Іаков. Ап. и Стеф. Д.	♑	6	48	5	12	21	Урзулы.
П.	10	Еуламніа мученика	♑	6	50	5	10	22	Кордулы. ☽
С.	11	Филиппа апостола.	♒	6	52	5	8	23	Іоанна Кр.
		Въ Недѣлю 21. Еvаг. отъ Лук. Зач. 30.							
Н.	12	Прова, Тараха муч.	♒	6	53	5	7	24	Рафанла.
П	13	Карпа и Папулы.	♒	6	55	5	5	25	Хрусано.
В.	14	Преподоб. Параск.	♐	6	56	5	4	26	Димитр.
С.	15	Еvоумія и Лукіана.	♐	6	58	5	2	27	Савины.
Ч.	16	Логгіна мученика.	♐	7	0	5	0	28	Сум. и Іуд.
П	17	Осіи пророка.	♐	7	1	4	59	29	Зиновія.
С.	18	Еvангеліста Луки.	♐	7	3	4	57	30	Клаудіа. ☾
		Въ Недѣлю 22. Еvаг. отъ Лук. Зач. 35.							
Н.	19	Іоиля пророка.	♑	7	4	4	56	31	Волфганг.
П.	20	Артеміа великмуч.	♑	7	6	4	54	1	Но. Вс. Св.
В.	21	Иларіона преподоб.	♑	7	8	4	52	2	Всѣ. душ.
С.	22	Аверкіа Епіс. Іерап.	♑	7	10	4	50	3	Хуберта.
Ч.	23	Іакова брата Госпо.	♐	7	11	4	49	4	Карола Бор.
П.	24	Ареѳы мученика.	♐	7	13	4	47	5	Емерiка.
С.	25	Маркіана и Мартур.	♐	7	14	4	46	6	Леонарда. ☾
		Въ Недѣлю 23. Еvаг. отъ Лук. Зач. 83.							
Н.	26	Димитріа Велик.	♑	7	15	4	45	7	Енгелберт.
П.	27	Нестора мученика.	♑	7	17	4	43	8	Готтфрід.
В.	28	Терентіа, Арсеніа А.	♑	7	19	4	41	9	Θеодора.
С.	29	Анастасіи мучениц.	♑	7	20	4	40	10	Тріфона.
Ч.	30	Зинов. и Милут. К.	♑	7	21	4	39	11	Март. Еп.
П.	31	Стахуа, и Ампліа.	♑	7	22	4	38	12	Еміліан.

НОЕМВРІЙ имѣетъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	☸	В ЧМ.	З ЧМ.	М.Д.	Мѣсяносл. Новый.
С.	1	Космы и Дамяна.		7 24	4 36	13	Станисл. ●
		Въ Недѣлю 24. Еvаг. отъ Лук. Зач. 38.					
Д	2	Акіндина и Пигасія		7 25	4 35	14	Серафін.
П.	3	Анесімы и Іосифа.		7 26	4 34	15	Леопольд.
В.	4	Преп. Іоаннікіа Вел.		7 28	4 32	16	Едмунда.
С.	5	Галактіона и Епіс.		7 29	4 31	17	Григоріа.
Ч.	6	Павла Архіеп. Кон.		7 30	4 30	18	Евгеніа.
П.	7	33 Муч. въ Меліт.		7 31	4 29	19	Елісаветы.
С.	8	Михаила Архіеп.		7 32	4 28	20	Фелікса.
		Въ Недѣлю 21. Еvаг. отъ Лук. Зач. 39.					
Н.	9	Онисифора и Порф.		7 33	4 27	21	Вход.Бог. ☽
П.	10	Ераста и Олумпа.		7 34	4 26	22	Цециліи.
В.	11	Мины, и Стеф. Деч.		7 35	4 25	23	Климент.
С.	12	Іоанна милостиваго		7 36	4 24	24	Іоан. Злат.
Ч.	13	Іоанна Златоуста.		7 37	4 23	25	Екатерины
П.	14	Філиппа апос. и Пок.		7 38	4 22	26	Конрада.
С.	15	Гуріа, постъ р. Хр.		7 39	4 21	27	Віргіліа.
		Въ Недѣлю 26. Еvаг. отъ Лук. Зач. 53.					
Н.	16	Матѳеа Еvаггел.		7 40	4 20	28	Состена. ♀
П.	17	Григоріа Епіскопа.		7 41	4 19	29	Сатурна.
В.	18	Платона и Романа.		7 42	4 18	30	Андр. Ап.
С.	19	Аѵдіа пророка.		7 43	4 17	1	Дек. Еліг.
Ч.	20	Григоріа Декапол.		7 45	4 15	2	Бібіанны
П.	21	Входъ Богородиц.		7 46	4 14	3	Франц.Кса.
С.	22	Філимона апост.		7 47	4 13	4	Варвары.
		Въ Недѣлю 27. Еvаг. отъ Луки Зач. 66.					
Н.	23	Амфілох. Еп. Іконіи		7 48	4 12	5	Саввы. ☾
П.	24	Екатеріны великм.		7 49	4 11	6	Ніколаа.
В.	25	Климента Папы Р.		7 50	4 10	7	Амвросіа.
С.	26	Преподобн. Алуніа.		7 50	1 10	8	Зач. Бог.
Ч.	27	Якова Персянина.		7 51	4 9	9	Леокадіа.
П.	28	Стефана Новаго.		7 51	4 9	10	Іудіоы.
С.	29	Парамона мучен.		7 52	4 8	11	Дамаса.
		Въ Недѣлю 28. Еvаг. отъ Лук. Зач. 71.					
Н.	30	Андреа первозванна.		7 52	4 8	12	Максент. ●

ДЕКЕМВРІЙ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій	☉	В ☉ ЧМ.	З ☉ ЧМ.	М.Д.	Мѣсяцосл. Новый.
П.	1	Наума пророка.		7 52	4 8	13	Луціи.
В.	2	Аввакума и Уроша.		7 52	4 8	14	Нікасіа
С.	3	Софоніа пророка.		7 53	4 7	15	Ірінея.
Ч.	4	Варвары великомуч.		7 53	4 7	16	Евсевіа.
П.	5	Саввы освященнаго.		7 53	4 7	17	Лазаря
С.	6	Святаго Ніколаа.		7 54	4 6	18	Граціана

Въ Недѣлю 29. Evar. отъ Лук. Зач. 85.

Н.	7	Амврос. Епіс. Мед.		7 54	4 6	19	Немесіа
П.	8	Преподоб. Патаніа.		7 54	4 6	20	Амона.
В.	9	Зачатіе Богородицы		7 54	4 6	21	Ѳомы ап.
С.	10	Ермогена и Іоан. Д.		7 54	4 6	22	Зенона.
Ч.	11	Данінла Столпника		7 54	4 6	23	Вікторіи.
П.	12	Спиридона Еп. Трім.		7 54	4 6	24	Адам. Ev.
С.	13	Евстрат. и Авксен.		7 54	4 6	25	Рожд. Хріс.

Въ Недѣлю праотецъ Evar. отъ Луки Зач. 76.

Н.	14	Ѳурса, Iev. и Філ.		7 54	4 6	26	Стефана.
П.	15	Елевоерія священм.		7 53	4 7	27	Іоан. Evar.
В.	16	Аггея пророка.		7 53	4 7	28	Нев. млад.
С.	17	Данінла пророка.		7 53	4 7	29	Ѳомы Еп.
Ч.	18	Севаст. мученика		7 53	4 7	30	Давід. пр.
П	19	Воніфатіа мученика		7 52	4 8	31	Сулвестр.
С.	20	Ігнатіа Богоносца.		7 52	4 8	1	Іан. Н. Л.

Въ Недѣлю пр. рож. Хрістов. Evar. отъ Мат. Зач. 1.

Н.	21	Іуліанін мучениц.		7 52	4 8	2	Макаріа.
П.	22	Анастасін великом.		7 51	4 9	3	Геновевы
В.	23	10 мучен. въ Критѣ.		7 50	4 10	4	Тіта.
С.	24	Евгенін мученицы.		7 50	4 10	5	Телесфо.
Ч.	25	Рождество Хріст.		7 49	4 11	6	Ш. Краля.
П.	26	Собор. Богородиц.		7 48	4 12	7	Ісідора.
С.	27	Стефана Архідіак.		7 47	4 13	8	Северіна.

Въ Недѣлю по рожд. Хріст. Evar. отъ Мат. Зач. 4.

Н	28	Дву тму мучен.		7 46	4 14	9	Іуліанны.
П.	29	14 тысящъ младенц.		7 45	4 15	10	Пав. пус.
В.	30	Анусін мученицы.		7 44	4 16	11	Ѳеодос.
С.	31	Преподоб. Меланіи.		7 43	4 17	12	Ернеста.

О МѢНАМА МЬСЕЦА.

Јануарій.

☾ 2. у 4 ч. 13 м. послѣ под. Многій снѣгъ.
● 10. у 6 ч. 22 м. послѣ под. Люта зима.
☽ 18. у 0 ч. 15 м. послѣ под. Снѣжни облаци.
☾ 25. у 2 ч. 52 м. пре под. Изъ почетка зима, а на краю снѣгъ.

Февруарій.

☾ 1. у 7 ч. 54 м. пре под. Време весма хладно.
● 9. у 0 ч. 36 м. послѣ под. Зима се умножава.
☽ 16. у 9 ч. 18 м. послѣ под. Многи снѣгови.
☾ 23. у 2 ч. 52. послѣ под. Пріятно но хладно време.

Мартъ.

☾ 3. у 3 ч. 34 м. пре под. Непріятно време.
● 11. у 3 ч. 52 м. пре под. Време болѣ одъ прошасте четверти.
☽ 18. у 4 ч. 14. м. пре под. Найпре лѣпо, послѣ киша.
☾ 25. у 2 ч. 46 м. пре под. Време пріятно, но похладно.

Апрілій.

☾ 1. у 11 ч. 20 м. послѣ под. Силни вѣтрови.
● 9. у 3 ч. 47 м. послѣ под. Вѣтрови прошавше четверти доносе садъ кишу.
☽ 16. у 10 ч. 13 м. пре под. Опетъ кишовито.
☾ 23. у 3 ч. 20. м. послѣ под. Плодоносна киша.

Маій.

☾ 1. у 5 ч. 37 м. послѣ под. Топло време.
● 9. у 0 ч. 58. м. пре под. Изъ почетка вѣтаръ, а на краю тиха киша.
☽ 15. у 4 ч. 25 м. послѣ под. Многа киша.
☽ 23. у 3 ч. 57 м. пре под. Топло угодно време.
☾ 31. у 9 ч. 14. м. пре под. Красно време.

Юній.

● 7. у 8 ч. 30 м. пре под. Најпре пріятно, а послѣ кишовито.
☽ 13. у 11 ч. 53 м. послѣ под. Пріятно топло време.
☽ 21. у 4 ч. 34. м. послѣ под. Време прошавше четверти.
☾ 29. у 9 ч. 46 м. пре под. Жарки дани.

Юлій.

● 6. у 3 ч. 28 м. послѣ под. Врућине съ грмљавиномъ.
☽ 13. у 9 ч. 36 м. пре под. Најпре врућине, а послѣ кише.
☽ 21. у 11 ч. 17 м. пре под. Велике врућине.
☾ 29. у 7 ч. 34 м. пре под. Многа киша.

Августъ.

● 4. у 10 ч. 49 м. послѣ под. Жарки дани.
☽ 11. у 10 ч. 26 м. послѣ под. Време као и прошасте четверти.
☽ 20. у 2 ч. 49 м. пре под. Топло време.
☾ 27. у 3 ч. 28 м. послѣ под. Тиха киша.

Септемврій.

● 3. у 7 ч. 17 м. пре подне. Умѣрена топлота.
☽ 10. у 2 ч. 47 м. послѣ под. Лѣпе кише.
☿ 18. у 5 ч. 34 м. послѣ под. Пріятно време.
☾ 25. у 10 ч. 27. м. послѣ под. Изъ почетка лѣно, а на краю кишовито време.

Октоврій.

● 2. у 5 ч. 41 м. послѣ под. Непріятно време.
☽ 10. у 10 ч. 17 м. пре под. Найпре тихо, а послѣ вѣтрови.
☿ 18. у 7 ч. 14 м. пре под. Густи облаци доносе снѣгъ.
☾ 25. у 5 ч. 29 м. пре под. Непріятно време.

Ноємврій.

● 1. у 6 ч. 44 м. пре под. Мрачни облаци, и хладне кише.
☽ 9. у 7 ч. 27 м. пре под. Хладна времена.
☿ 16. у 7 ч. 53 м. пре под. Снѣгъ.
☾ 23. у 1 ч. 31 м. послѣ под. Хладно време са снѣгомъ.
● 30. у 10 ч. 50 м. послѣ под. Велика зима.

Декемврій.

☽ 9. у 5 ч. 4 м. пре под. Великій снѣгъ.
☿ 16. у 7 ч. 50. м. пре под. Весма студено време.
☾ 23. у 7 ч. 39 м. пре под. Яка зима и снѣгъ.
● 30. у 2 ч. 23 м. пре под. Хладни вѣтрови и снѣгъ.

КАЛЕНДАРСКО ПРОРОЧЕСТВО

о години 1841.

О ЦАРСТВУЮЋОЙ ПЛАНЕТИ.

Ове године влада Планета Марсъ. Она є одъ сунца далеко 31 2/5 міліона миля, а одъ наше землѣ 642966 миля. Путъ свой свершує око сунца за 1 годину, 321 данъ и 16 часова. Земля наша већа є одъ ове планете 7 путій.

О ЗИМИ.

Зима є настала 10. Декемврія прошавше године, кадъ є сунце ушло у знакъ небеснога ярца, и постао данъ найкраћій, а ноћь найдужа; траяће до 9. Марта ове године.

О ПРОЛЋЋУ.

Пролѣће настає 9. Марта, кадъ сунце доће у знакъ небеснога овна, и первый путъ се ове године изєдначи данъ и ноћь.

О ЛЋТУ.

Лѣто настає 9. Юнія, кадъ сунце доће у знакъ небеснога рака, и буде данъ найдужій, а ноћь найкраћа.

О ЄСЕНИ.

Єсень настає 11. Септемврія, кадъ сунце доће у знакъ небесны вѣсій, и по другій путъ у овой години изєдначи се данъ и ноћь.

О ПОМРАЧЕНІЮ СУНЦА и МѢСЕЦА.

Ове ће се године сунце четыри пута, а мѣсецъ двапутъ помрачити.

Перво помраченіе сунца быће 10. Јануарія у 6 час. 11 мін. ноћу. — Друго 9 Февр. у 11 час. 9 мін. послѣ подне. — Треће 6. Јулія у 2 час. 2 мін. послѣ подне. — Четверто 4. Августа у 9 час. 15 мін. ноћу. Мы ни єдногъ одъ овы помраченія не ћемо видити.

Перво и то цѣло помраченіе мѣсеца быће 25 Јануарія. У Будиму почеће се ово помраченіе мѣсеца у 1 часъ 35 мін. у ютру, а свершиће се у 5 час. 8 мін. такођеръ у ютру. — Друго помраченіе мѣсеца быће 21. Јулія, но ово се у цѣлой Европи не ће видити.

ВЛАДЪТЕЛЬИ ЕВРОПЕЙСКИ.

Императоръ Австрійскій.

ФЕРДІНАНДЪ I. Австрійскій Императоръ, Краль Унгарскій, Чесскій и пр. и пр. роѣенъ 7. Апр. 1793 године по нашемъ, влада у свима наслѣдственымъ Австрійскимъ Державама одъ 18. Февр. 1835. Вѣнчанъ за Краля Унгарскогъ у Пожуну 16. Септ. 1830; за Краля Чесскогъ у Прагу 7. Септ. 1836; и за Краля Ломбардійско-Венеціянскогъ у Милану 6. Септ. 1838 године.

МАРІА АННА КАРОЛІНА, супруга Нѣговогъ Величества, кћи Еммануила Каетана нѣгдашнѣга Краля Сардінскогъ, роѣена 7/19 Септ. 1803., ступила у бракъ у престолномъ граду Бечу 12/24 Февр. 1831 године.

Палатінъ Унгарскій.

ІОСИФЪ АНТОНІЙ, златнога Руна, и великогъ крста Крал. Унгарскогъ ст. Стефана Ордена Кавалеръ; Унгарскогъ Кралѣвства Палатінъ, Крал. Мѣстоблюститель и Генерал-Капетанъ, Графъ и Судія Язига и Кумана, ц. к. Фелдмаршалъ и Притяжатель Хусарски Полкова Nr. 2, 12, Верховный и свагдашньій Жупанъ саѣдинѣны Комітата Пест-Пілиш-и Жолтскогъ, Предсѣдатель державногъ Совѣта Кралѣвства Унгарскогъ и Септемвіралне Судейске Столице, и пр. роѣенъ 27. Апр. 1776 године.

Баварци іоштъ 10 Септ. 1741 год. у горню Австрію ушли были, да се съ Французима састану, и да на Бечъ, као што смо више казали, ударе: зато Царица за столицу Царсвогъ бринући се, а притомъ и на Сардінскогъ Краля ослоняюћи се, Фелдмаршалу Жупану Трауну заповѣди, да одма два коняничка и седамъ пѣшачки полкова преко Тyролске и Крайнске къ Бечу оправи. Но текъ што иста войска у Тyролску приспѣ, а оно гласъ стигне, да ћеду Шпаньолци у заливу морскомъ Шпезіе на суво изыћи. У овомъ опасномъ Царичине „Італіе“ положаю, пошлѣ се Трауну Генералу у Італію окромъ друге войске 2000 Вараждински Сербаля и Рвата [10]) съ таковымъ налогомъ у помоћь, да у найнезгоднiемъ случаю Мантуву и Миланъ съ ньима чува, и да се одъ Тyролске одсѣћи не допушта. У ово вечъ време и Краль Сардінскій съ Царицомъ у саюзъ ступи.

Но докле су се на єдной страни Пандури Сербски, да Царицу и Отчевину свою одъ Поруса, Бавараца и Француза спасу, съ витежскомъ своіомъ храброшћу на полю Марсовомъ борили и одликовали, докле су и на другой страни други Сербско-Рватски „полкови“ противъ Шпаньолаца и Неаполитанаца у Італію скупляли се и юначка своя перса за непріятельске топове и мачеве препрaвляли: —. У сва су времена Сербьи као и сви други Славени, докъ ій грабльиви наро-

10) Oesterreich. Milit. Zeitschrift, 1829. Jahrg. 8. Heft S. 118. —

ди и звѣрови на мирнымъ ньіовымъ огньиштама и уграђенымъ ньивама узнемиривали и блаженый ньіовъ животъ нарушавали ни су, радіе и свесердніе жертве Богиньи мира и покоя нежели на олтаръ рата и воєваня доносили: но кадъ ій немиролюбиви Азіятічески чопори како у старія тако и у новія времена нападну и у домаћемъ ій ньіовомъ животу узнемире, онда се и они као своє рођене „собствености“, народности и самогъ живота бранителъи нуждомъ натерани у оно човеческо станѣ поставе, у комъ се непріятель спроћу непріятеля налазити мора. Особито пакъ одъ оногъ доба, одкадъ имъ є крвожеднило Турско съ лютымъ мачемъ у само сердце народнѣ ударати почело, чувство се юначкогъ духа и храбрости тако у ньима запламтило, да су они крозъ толика „столѣтія“ съ оружѣмъ у рукама волили животъ свой по шумама и гудурама проводити, нежели то очима своима гледати, да имъ турани и бѣсомучни нелюди по градовима и селима невину ньіову дѣчицу и жене безчовечномъ и найгнуснімъ бѣснилу на жертву приносе. Одъ тогъ є, велимо, времена свакомъ Сербльину мачъ и шестоперацъ найбольій и найпоузданіи пріятель постао, а стрѣла и пушка найвѣрнія другарица была. Обшта народня нужда непрестано є раћала и челичила неизбровне юнаке и витезове, кои су се на дану и у ноћи са самымъ народности своє духовима, горскимъ вилама дружили и сроћавали, и тако одъ ньи подпоможени и упућени велика и нечувена дѣла изверши-

вали. Савъ народъ у пѣсмама своима свеѕдако ѳ опѣвао витежска дѣла Сербскогъ Цара „Степана“, МаркаКралѣвића, Релѣ Омучевића, Старине Новака, Милоша Обилића, Иве Сѣњанина и други неизбройны свои витежски праотаца; и свакомъ се Сербльину чинило, као да и нѣму покрай Мориша и Тисе непрестанце изъ облака загоркинѣ и бродарице виле, вѣрне другарице юначке, іошть и у оно време одпѣваю, кадъ ѳ Порусскій Краль Фрідріхъ одважномъ своіомъ вольомъ и крѣпкомъ десницомъ на землѣ Ѳерезіине ударіо быо.

Но дайте да се опетъ на войничко поприште у Італію повратимо. Како 1742 год. наступи и 10,000 Шпаньолаца подъ Войводомъ Монтемаромъ 8 Јануарія са 6000 Неаполітанаца саставши се у Папину Державу уђу, пакъ одавдѣ съ концемъ Февруарія преко Сарзане у Тошканску доћу, онда се Траунъ и Краль Сардінскій старати почну, да Херцога Моденскогъ на нѣдинство (неутралітетъ) склоне: но кадъ имъ то никаковымъ начиномъ за рукомъ не изыће, то они на Модену ударе; и Херцогъ съ женомъ 7 Јунія у предѣлъ Млѣтачкій побѣгне, а войски своіой заповѣди, да се до послѣднѣ капи крви не предаѕ. Но ни ѕданъ управо данъ не проће, а оно се градски посланици укажу, и 8 дана истогъ мѣсеца градъ нашима у руке предаду. Ѕданайстогъ дана истогъ мѣсеца измећу 11 и 12 ноћногъ часа почне войскаЦаричина и твердыню Модену бити, а 14 огъ приспу очекивани Славонски Сербльи и Рвати пѣшци и коњаници къ главной войсци,

гдѣ одма прилику нађу, да ій непріятельи запамте [11]). Шпанскій Војвода Монтемаръ, кои є досадъ у великой нерадиности слушао, како наша војска на твердыню Модену пуца, ноћу између 17 и 18 Јунія изъ стана одъ Кастелфранка крене се съ војскомъ, и на десну страну къ По рѣци упути се. Но Сербско- Рватски граничарски коняници непріятельско то помицанѣ дознаду, пакъ за тимъ плаовито на непріятелѣ нападну, заставницу ньіову смету, многе између непріятеля побію, а многима прилику, да изъ војске побѣгну, даду [12]). Да Монтемарово о Мірандоли намѣренѣ осуѕети, заповѣди Краль Сардінскій, да 4000 коняника и 1000 Сербско-Рватски пѣшака [13]) низъ рѣку Панаро ноћу, да Монтемару прелазакъ преко исте рѣке препрече. Но Монтемаръ одъ Центо окрене се къ Бондену, гдѣ 26 Јунія преко три моста съ 20 „Гренадірски Компанія“ и съ нѣшто коняника Панаро преће. Између Мірандоле и Бондено највише ако є стаяло до 2000 Сербаля Граничара и нѣшто Піємонтезски коняника; зато да є Монтемаръ свойски настоявао, могао є не само саюзъ са Мірандоломъ отворити, него іоштъ и знаменитый Австріискій Магазінъ у Реверу освоити. Краль Сардінскій стараюћи се о томъ, пошлѣ изъ стана своіъ 400 Рватски Сербаля къ чувательима магазіна у помоћь, а 28 Јунія и твердыню

11) Авст. Лѣт. 1829 г. Ч. 8. 128. — 12) Исти стр. 128,9. — 13) Исти стр. 129.

Модену съ 3000 войника и 62 топа освои. Како Модена нашима у руке падне, онда се Австріиска и Сардінска войска къ Мірандоли крене, и 12 Юлія предъ ню дође. Међ' войскомъ се овомъ 5 Баталіона пѣшака и 5 Швадрона коњаника Славонски и Сербско-Рватски Граничара налазаше. Послѣ три дана почне се на Мірандолу пуцати, коя 21 дана истогъ мѣсеца освоена буде, и чуванѣ нѣно 500 Нѣмцима и 300 Сербско-Рватскима Граничарима се преда [14]).

Дворъ Шпанскій незадоволянъ съ Монтемаромъ у другой десетини Септемврія мѣсеца позове га натрагъ, а управлянѣ войске Генерал-Лайтнанту Гагесу преда. Како чуе Царица, да се Шпањолци, кои су се раніе къ Папиной Держави повукли были, по налогу своегъ Двора около средине Окт. мѣсеца опетъ къ По рѣци примичу, одма Жупану Трауну заповѣди, да предъ непріятелѣ изыђе. Но Траунъ узроке наведе, да онъ то учинити не може. Царица му и подругій путъ то исто заповѣди; но онъ Міністра Сардінскогъ слушаюћи и садъ заповѣсть Царичину не испуни, већъ 2 Новемврія између другогъ и о томъ Марію Терезію извѣсти, да су 700 Рватско-Сербски войника заставе свое оставили, и да кућама своима одлазати намѣраваю. У истомъ писму своемъ іошть и то Генералъ Царици яви, да кое Славонски Сербаля, кое Рватско-Сербски войника до 5000 у Італіи налази се, кои половину скоро цѣле Царичине пѣшачке войске

14) Исти 134.

сачињаваю; одкудъ се ясно, продужи далѣ Траунъ, види, да є онъ одвеѣъ паметно радіо, што съ тако зломыслеѣомъ войскомъ („mit so übel gesinnten Truppen“) ни є предъ непріятелѣ изышао. Єдва седамъ дана проѣе, а Траунъ наново 14 Новєм. Царици яви, да су отишавши веѣъ изъ стана Рватско-Сербски войници послане за ньима войничке чиновнике послушали, и опетъ натрагъ къ войсци дошли; пакъ да ѣе имъ и онъ поступакъ овай одъ своє стране опростити [15]). Велико и пространо бы се полѣ за многа пытаня и одговараня приликомъ овогъ єдногъ догаѣая отворило, на комъ бы се не само оновремена Австріискогъ Царства повѣстница болѣ освѣтлити могла, но гдѣ бы се іоштъ и войничкій оновремены предкова наши духъ, витежске ньіове добродѣтельи и цѣлый народнѣгъ ньіовогъ живота начинъ, а може быти и гдѣкои характерски недостатци ньіови у правой своіой свѣтлости показати морали: но мы не докучуюѣи засадъ то, да ли су ови наши у Італіи предци због тога заставе Царичине уєданпутъ оставляли и кућама своима одлазити намѣравали, или што се ни су до тогъ доба на строгу войничку ограниченость научили были; или што имъ се по ньіовой мысли неправда какова одъ Управителя войнички покрай свію ньіовы велики заслуга чинити морала; или што су имъ куће ньіове, жене и дѣца одвеѣъ яко на сердцу лежала; или што су може быти

15) Исти ст. 141.

изъ многи други и нама непознаты узрока браћи своіой Пандурима, чувши за мало раніи ньіовъ поступакъ, слѣдовати хтѣли, сва ова пытаня верстніимъ и срећніимъ повѣстнице наше Списательима, да намъ ій разрѣше оставлямо, найвише засадъ тога держећи се, да су ова два, по свой прилици, найглавнія узрока быти морала, те су у ово нарочно време прадѣдови наши заставе Царичине оставити могли, што имъ сирѣчъ съ єдне стране одређена войничка плата ни є сасвимъ потребе и нужде ньіове намирівала и попунявала, а съ друге опетъ стране што имъ є оно исто чувство, кое имъ є вѣрность и привереность къ Царици, пакъ іошть, да и самъ животъ свой за ню жертвую, налагало, оно исто велимо родительске и супружеске любави и дужности чувство, што имъ є даню и ноћу найстрожіе заповѣдало, да се зими „п о н е“, кадъ ій никакови лаврови вѣнци на бойномъ полю очекивали ни су, за обдержаванѣ престары свои родителя, гладне дѣчице, злопатећи се жена и свое домовине постараю, коя є непрестано као невина жертва предъ прождерльивымъ крвожедны сусѣда Муселмана челюстима стрепити и посведневно несрећу свою очекивати морала. Што овако мыслити принуђени смо, оправдаће насъ она Траунова 1743 г. послѣ битке кодъ Кампо учињена уредба: да се Славонцима одъ тогъ времена плата свакидашня съ двѣ крайцаре повиси. Ово є и признателна Царица одобрила, и као милостива и праведна майка заслужены свои витезова іошть є пре-

ко Трауна све Славонце у Италіи и о своіой царской милости увѣрила, и обѣћала имъ се, да ће се за жене њіове и дѣцу кодъ куће најболѣ старати; и ово обѣћанѣ свое съ природномъ себи добротомъ заиста є Царски и испунила [16]).

Оно, што Траунъ и подругій путъ Царицу не послуша, одвећъ се зло у Бечу прііми; и первый Міністеръ Жупанъ Штаренбергъ, придворный Канцлеръ Жупанъ Улефелдъ, войничкогъ „Совѣта“ Предсѣдатель Жупанъ Харрахъ, Жупани Кинскій и Колоредо то заклюне, да се Траунъ одъ войске уклони: но Царица ово не одобри, већъ као чудећи се, што волю нѣну досадъ испуніо ни є, опетъ и потребій путъ истомъ Војводи заповѣди, да съ войскомъ преко Панара рѣке пређе, и да у Папину Державу ступи. Да лѣ му овомъ приликомъ іошть и то Царица яви, да ће преко Посланика свога Жупана Кауница свакояко постарати се, како ће се и Краль Сардінскій на то приволѣти, да съ єдномъ чашћу войске свое то исто учини: „еръ могло бы се догодити, да се не ћеду дуже Сербльи и Рвати на боишту задержати; и зато управо, докъ се іошть ту налазе, мора се штогодъ предузети, и ништа не треба на пролѣће одлагати; будући да є одвећъ неизвѣстно, хоћемо ли моћи войску нашу у Италіи умножити“. Заповѣсть ова здраво Трауна забуни; но зато опетъ онъ, кадъ и потребій путъ зрѣло разсуди, у почетку Декем-

16) Австр. Лѣт. 1829, Ч. 9, стр. 279.

врія Царици наново одговори: да онъ съ войскомъ преко Панаро рѣке ићи не може. У истомъ одговору између други препона и ту Царици наведе: „да онъ на Сербљѣ и Рвате не смѣ рачунати; єръ они само онда, кадъ имъ є воля, слушаю: а и садъ су се сасвимъ побунили“ [17]). Како пакъ наступи 1743 година, то Траунъ, почемъ се Дворъ съ одговоромъ нѣговымъ задовольи, цѣлу войску на зимньишта покрай Панаро распусти, у ков време сви Рватско-Сербски Граничари и єданъ дѣо Славонаца кућама своима разыђу се; а само 975 Славонаца пѣшака, и 285 коняника съ 205 Поморишки Сербаля у Италіи на зимньишту заостану [18]).

Мы смо послѣдньій путъ Пандурско-Сербску чету 31 Декемврія 1741 год. у Австріи оставили, како и безъ избачене пушке у градъ Штаєръ улази; и већъ є садъ у первыма мѣсеца Јануарія 1742 године данима налазимо, како заповѣсть добыя, да узъ Штаєрску границу поће, и да около Штаєра рѣке предѣлъ одъ непріятеля очисти. И заиста у мало дана освои Пандурска ова чета Дворацъ (Schloss) Клаузенъ са 130 людій и три топа; затимъ у Віндиш-Герштену и „Шпіталю“ 660 робова [19]) задобыє; пакъ онда къ главной войски предъ Лінцъ доће, да истый градъ, у комъ се непріятельскій Генералъ Сегуръ утвердити намѣраваше, обколити и стегнути подпомогне. Јануарія 21-огъ

17) Исти 1829, Ч. 8, 143, 4. — 18) Исти стр. 143.
19) Маркс. стр. 14. —

самъ великій Херцогъ Францъ, мужъ Царичинъ къ войски приспѣ, и 23 истогъ мѣсеца данъ опредѣли, да се на Лінцъ съ оружѣмъ удари. Предъ свитанѣмъ вечъ на два часа стаяли су Пандури наши съ Тренкомъ на Капуцінскомъ брегу предъ Лінцемъ, на кои се, како се сунце роди, пуцати и ударати почне. Послѣ толикогъ безъ ваке корысти пуцаня обѣча великій Херцогъ Пандурима, и на подножію Капуцінскогъ брега намѣштеныма Сербльима и Рватима Граничарима двѣста дуката, ако имъ то за рукомъ изыѣе, да сва „предградія“ у єданпутъ запале. Ништа се ни є болѣ измыслити могло, да се Пандури къ найодважніємъ предузыманю побуде; єръ текъ што се Херцогово обѣћанѣ обяви, а оно и Пандури и Рватско-Сербски Граничари съ найвећомъ храброшћу на предграђа(Vorstadt) нагрну, коя за тилый часакъ са свію страна у грдномъ пламену буду [20]). Кадъ вечъ яке и добре перве обкопе Французи изгубе, а послѣ краткогъ времена и самы се предграђа лише, онда имъ само малый градъ, кои є са зидовима и обкопима ограђенъ быо, за крайнѣ прибѣжиште остане. Но плаовитый нападъ наше войске тако Француае заплаши, те Сегуръ своєвольно себе, войску свою и градъ нашима 24-огъ у руке преда. И да се іоштъ храбрость Пандурска съ нѣколико стотина дуката яче подбола была, то ій заиста ништа не бы задержати могло, да истогъ іоштъ первогъ дана и самый градъ не

20) Маркъ ст. 15.

освоѳ. У освояваню овогъ града ѣ мертвы и 15 ранѣны Пандура буде, између кои и самъ Тренкъ на лѣвой вилици рану одъ пушке добыѳ.

Садъ Царичина войска поће, да цѣлу Баварску покори: Пандури наши подъ Тренкомъ преко Пасаве и Філсхофена пређу, и съ войскомъ Генерала Беренклау састану се. Свуда су они путъ цѣлой войски отварали, и за бѣгаюћимъ непріятелѣмъ узастопце ишли. Дегендорфъ ѳ на Дунаву найвећма освету Пандурску искусіо. Овай ѳ градъ самъ Тренкъ са своимъ Ађутантомъ и съ нѣколико войнички Чиновника онда къ предан приморао, кадъ су нѣгови Пандури на четыри мѣре (миля) у путу далеко были: ѳръ тако су се Французи Пандура Сербски бояли, да су се до 600 ньи, видећи надалеко нѣколико сламны у Пандурско одѣло обучены снопова, у руке Тренкове као робови предати морали. Послѣднѣгъ дана Јануарія мѣсеца освоѳ Пандури Платлінгъ на лѣвомъ Іверскомъ брегу: цѣла Баварска особито непріятельство Тренковы гостію искуси, и сва Іверска страна дуго се Пандурскогъ немилокрвля и глобленя опоминяти морала [21]). Февруарія и Марта мѣсеца налазише се Пандури наши између Ізера и Дунава; а кадъ около половине мѣсеца Марта Потиски и Поморишки Сербски Коняници [22]), съ „Подполковникомъ“ своимъ Менцломъ плячканя своя до Хохштедта, Діллінгена и Лауінгена предузму, и кодъ Брен-

21) Истый ст. 15. — 22) Истый 16.

ца на Француску войничку готовину нападну и ню освоѣ, онда и ѣдна часть Пандурске чете браћу свою подпомагаюћи здраво одликована буде. — Доцніѣ мало приближи се Француска войска къ нашой подъ Харкуртомъ: зато ФМ.Лајтнантъ Стенчъ оправљенъ буде къ Райхенхаллу, гдѣ 200 Пандура наши подъ Тренкомъ предвойницу сачињаваху. Райхенхаллъ се 30 Марта преда нашима у руке, а Пандури се, да не бы опустошав по истомъ граду чинили, на другу страну оправе. Међутимъ, кадъ се іоштъ болѣ Француси приближе, онда се на више мѣста Баварски простаци скупе, и многе Царичине войнике потуку: зато Пандури одређени буду, да исте простачке чете и скуштине одъ Райхенхалла до Ізера растераю, а доцніѣ да се преко Інна рѣке поврате. Све се ово у Априлію догађало. Но преће іоштъ, нежели што се Пандури Сербски къ Інну поврате, кадъ су Монахово (Минхенъ) наши 6 Мая узымали, Пандурска ѣ чета подъ Палфіомъ предвойницу (авангарда) сачињавала, а послѣ тога около Леха и горњегъ Дунава войничка четованя предузымала [23]). —

Съ концемъ Јунія мѣсеца науми Кхевенхіллеръ, да на саюжене непріятелѣ удари; зато и Генералу Палфіи заповѣди, да къ главной войски, коя ѣ на Дунаву и Вілси скуплѣна была, са своіомъ доће. А да бы и непріятелѣ непрестано забављао и узнемиравао, пошлѣ Генерала Беренклау противъ лѣвогъ

23) Истый 16.

крыла непріятельскоґ къ Аузенцелу. Овдѣ се и Пандурска чета налазаше, коя 11 Юлія къ Дізенштайну, Графенау и Бернштайну послана буде, да путъ у Чесску отвори. Она съ похваломъ повѣренѣ Генералово испуни, и у Дізенштайну єдноґъ Подполковника и 96 граѓански войника зароби, а затимъ се къ Цвіслу окрене, гдѣ исту на рѣки Регену лежећу твердиньицу, топова кодъ себе не маюћи, освоити не узмогне. Сутра данъ пакъ, кадъ Французи съ већомъ силомъ къ обрани исте твердинѣ доћу, Тренкъ се съ Пандурима къ Вайзенштайну повуче, гдѣ се битка отвори, послѣ ков Французи, кадъ нѣколико войнички Чиновника (Офіціра) изгубе, Цвіслъ, Регенъ и твердиню, кою већъ ни су бранити могли, оставе, и кодъ Дегендорфа устане се, а Пандури иста оставлѣна мѣста одма освоѣ, гдѣ много сѣна и сламе нађу [24]). — Због толики и тако велики заслуга свои Баронъ Тренкъ овоґъ мѣсеца Подполковникомъ постане. —

Французскій Генералъ Мелбоа съ Графомъ Саксонскимъ договори се, да около 20 Августа съ цѣломъ силомъ на Амберґъ ударе: зато Кхевенхіллеръ не могући се, кадъ бы на ньи ударіо, срећномъ излазку надати, могуће уредбе учини, и 22 истоґъ мѣсеца Тренку заповѣди, да са своима Пандурима къ Готтцеллу и Фіхтаху поће. Но кадъ Септемврія мѣсеца Французи у Чесску продерати науме, онда Кхевенхіллеръ намѣраваюћи,

24) Истый 17,18.

да войску свою са оном, коя є подъ великимъ Херцогомъ у Чесской стаяла, састави, и да преко Валдминхена путъ у Чесску отвори, Тренку нашемъ заповѣди, да се, што берже може, съ Пандурима одъ Фіхтаха къ Хаму крене, и да тай истый якій и съ двострукимъ зидомъ обколѣный градъ освоити постара се. Како Пандурска чета къ Хаму приспѣ, одма БаронъТренкъ градскогъ Управителя Жупана Кинігла къ предаи градской позове, но овай га не послуша. Не проѣе много времена, а Тренкъ се претвори, као да съ четомъ своіомъ одъ града одступити намѣрава; музіка свирати почне, и Пандуре съ тимъ више раздражи, што су у исто време єдногъ своіъ ранѣногъ друга предъ собомъ мученєгъ се угледали. Садъ цѣла чета преѣе на другу страну града, изненада на предграѣа удари, и ньи запали: Обранителъи потерче, да ватру уталоже, но Пандури имъ са своимъ топовима на путъ стану. Садъ се пожаръ распростре, и цѣлый градъ обузме. Часть єдна обранителя бѣгати начне, но задержана да оружѣ положи принуѣена буде. Окромъ єдне єдините Церкве по цѣломъ граду све се у пепелу наѣе. Пандури се люто надъ Граѣанима освете, што су ови шесторици ньіовы другова одпреѣе руке изодсѣцали и съ трѵумфомъ по граду водили ій. Многи Граѣани или одъ ватре или одъ мача погину: многе преко єдногъ моста съ дѣцомъ у рукама бѣгаюће жене найпре пороблѣне а затимъ у воду посваљиване буду. И будући да є·све изъ цѣлогъ околиша, што є найбо-

лѣ было, у Хаму на гомилама лежало: зато приликомъ овомъ Пандури наши са свима оныма стварима, коѳ су имъ одъ потребе быле, по вольи своіой намире се. Часть єдна обранителя у Царичину службу ступи, а друга твердоглавія половина, коя се изъ 347 просты войника, єдногъ Полковника, єдногъ Маіора, два Стотиника, седамъ „Поручика“ и четыри Заставника састаяла, на лађама у Угарску пренесе се, и у твердый затворъ бачена буде. Петъ застава и 11 топова побѣдительныма у руке дођу: многа раана и друге войничке ствари погору; а напунѣне бомбе и кумбаре са силнымъ пушчанымъ прахомъ у воздухъ одлете [25]).

Съ освоѳнымъ Хамомъ како се у Чесску путъ отвори, онда се и Кхевенхіллеръ по налогу 14 Септ. съ цѣломъ войскомъ крене, и преко Гутманінга и Фиртха прешавши 26 дана истогъ мѣсеца покрай лѣвогъ крыла великогъ Херцога войске устани се. Одма у почетку Октоврія Пандурска се чета пошлѣ, да Французима, кои бы по лѣвомъ брегу Єгарскомъ къ Прагу ступали, на путъ стане. Садъ се ратоборци и витезови ови Сербски съ войскомъ Генерал-Лайтнанта Ст. Іньона састану, коя ѳ збогъ исты узрока къ Лауну ступала. Кадъ дакле Генералъ Ст. Іньонъ за уступаюћимъ непріятелѣмъ 19. Окт. узъ Єгаръ поће, то онда пошлѣ Пандурску чету Генералу Фестетићу, кои ѳ Француз-скогъ Генерала Бролю яко у шкрипу держао

25) Истый стр. 18,19,20.

быо. Но садъ се случай таковый догоди, кои предузыманю Фестетићевомъ одвећъ уштербанъ буде. Овай сирћчъ Генералъ Пандуре наше и іоштъ нѣшто, по свой прилици, Сербске войске нареди, да превозе Молдавске кодъ Кухела и Кенігсаала чуваю; но Пандури 26. Окт. (дакле о Айдучкомъ разстанку?) изъ сасвимъ нама непознаты узрока перви войничка своя мѣста оставе, а за ньима и сва друга нередовна, по свой прилици, Сербска войска то исто учини и кућама своима разыће се: само мало измећу ньи могуће буде приволѣти, да кодъ Фестетића заостану, и да 20 Дек., кадъ се сирћчъ Прагъ предавао, на войничкомъ попришту съ ньимъ насупротъ Француза буду. Єдва 1 Дек. чета Пандурска правый одпустъ добыє, да се на зимньишта кућама своима у Славонію разыће. Тренкъ пакъ самъ іоштъ преће съ дозволѣнѣмъ найпре у Левочу (Лайчаву) а затимъ на добра своя у Славонію одпутує [26]). — Ове іоштъ исте (1742) године добыє Манастыръ Ораховица у Славоніи одъ Арсенія Іовановића Патріярха „Сункелію“ на петъ Парохіалны мѣста, Ораховицу сирћчъ, Обрадовце, Газе, Ветово и Дреновацъ [27]), коє Парохіє и данасъ іоштъ у Манастырскимъ се рукама налазе. —

Одправивши Сербско-Пандурску чету и другу нередовну, као што Нѣмачки Дѣлописци веле, войску изъ Чесске или у Славонію или у друге Сербске предѣле на зим-

---

26) Истый стр. 20,1. — 27) Чапл. II. 28.

ньишта, редъ насъ самы войнички послованя позыва, да опетъ у Италію премѣстимо се, и да она витежска дѣла, коя су праотци наши на бойнымъ тамошньимъ поляма за 1743 годину починили, совѣстно преброимо, пакъ и у кньигу заслуга Сербско-народньи по дужности нашой на своѥ мѣсто уведемо. — Какогодъ што ѥ Австрiнскiй Дворъ Трауна своѓъ Войводу на силу принуѣавао, да преко Панаро рѣке прелази, тако ѥ и Шпанско владанѣ своѥмъ Генералу Гагесу оштро налагало, да на Австрiиска зимньишта удари. Овай дакле, ако се и ни ѥ никаковой срећи надати могао, 1 Февр. 1743 год. крене се съ войскомъ своiомъ къ „Св. Iованy“, а мало доцнiѥ къ Кампо Санто приспѣ, одкудъ 4 дана истоѓъ мѣсеца безъ найманѣ препоне преко Панаро прeђе. И кадъ 5. Февр. къ „Солари“ дође, одма нѣшто войске къ Бон Порто пошлѣ, да положай и ячину града овоѓъ промотри. Већъ ѥ у ово време войска Царичина съ деснымъ крыломъ своимъ на истый градъ наслонѣна была. Кадъ ово Шпаньолска изслана чета види, за добро нађе, да се къ Солари натрагъ поврати. Траунъ за овомъ непрiятельскомъ четомъ пошлѣ 150 Славонаца [28]) и нѣшто лаки коняника. Приликомъ се овомъ до битке дође; и Гагесъ видећи, да му ѥ надежда осуѣена, къ Болоньи се повуче, но Траунъ га кодъ Панаро стигне. Полковникъ Хохенау са Славонцима и съ нѣколико стотина друге войске 8. Февр. тако се къ Шпанской войски при-

28) Авст. Лѣт. 1829 г. 9. Ч. ст. 267,8.

ближи, да є ова изъ топова на нѣга пуцати могла. Битка се дакле жестока кодъ Кампо Санто на рѣциПанаро започне, пакъ послѣ дугогъ и лютогъ бореня съ тимъ се доконча, да су и наши у Сан-Феліцу и Шпаньолци у „Св. Іовану“ Богу за одержану побѣду благодарне приносили жертве, ако и єсу Єерезія са саюзникомъ своимъ до 1700, а противници нѣни до 3976 людій свои у лютой овой битки коє мертвы коє ранѣны имали. Тако исто и у Мадріду и у Бечу побѣда є ова прославлѣна. Гагесъ кодъ свогъ Двора Генерал-Капетаномъ постане, а Траунъ задовольство своє Царице добыє; Славонски пакъ Сербьи наши, као што смо іоштъ више казали, съ вѣномъ платомъ награђени буду. И шта више, Царица се и преко тога обѣћа, да ће се за ньіове кодъ куће у Славоніи жене и дѣцу матерински постарати [29]).

Послѣ жестоке ове битке и Австріиска и Шпанска войска тако изслабе, да су цѣло лѣто у одмору провести морале. Истина да є съ концемъ Мая Австріиска войска, међ' коіомъ се у исто време преко 1,200 Славонски пѣшака, 270 ньіовы и 225 Поморишки Сербски коняника налазило [30]), до 14,000 нарастла: но велике у новцу оскудице свакомъ су войничкомъ предузыманю на путу стаяле. Єдва 10 Септ. послѣ честогъ искања Трауновогъ пріими надъ цѣломъ войскомъ управу Кнезъ Лобковиђъ, кои 2. Окт. преко Панаро пређе и 29 дана истогъ мѣсеца, єд-

29) Исти ст. 270—279. — 30) Исти ст. 281.

нако у путу Славонске Србл̀ѣ за предвойницу [31]) имаюћи, у Ріміне приспѣ, одкудъ због наступаюће зиме и због оскудице у раани не могући далѣ напредовати, около средине Новембрія цѣлу войску на зимньишта разреди. То исто и непріятельска войска по десномъ брегу Фольіе рѣке учини.

Преће смо іоштъ казали, да су и Тренкъ и нѣгови по већой части Пандури съ концемъ 1742 г. съ войничкимъ одпустомъ кућама своима у Славонію на зимньишта поодлазили, и да в много маня часть Пандура съ другомъ Царичиномъ войскомъ по горнѣмъ Пфалца граници, да зиму проведе, понамѣштала се. Тренкъ како у Славонію доће, одма се трудити почне, да юначку свои Пандура чету попуни. И заиста почемъ онъ нѣку у Славоніи побуну, о коіой ништа више казати не знамо, на време утиша, срећно му за рукомъ изыће, да не само войску свою сасвимъ попуни, но да в іоштъ и са 1000 новы ратобораца умножи. Съ овомъ дакле войничкомъ четомъ мѣсеца Мая 1743 год. опетъ се Баронъ Тренкъ на бойномъ полю у Баварской покаже. До овогъ в времена непріятель гдѣшто и напредовао; но садъ Пандури наши доћу подъ Генерала Надаждіе управу, комъ по обычаю своме велике услуге учине, а особито онда, кадъ в овай Генералъ за уступаюћимъ къ Райни Французскимъ Маршаломъ Брольомъ ишао, и 1 Юнія преко Дунава прелазіо. Французска войска, почемъ

31) Исти ст. 281—6.

є у повратку свомъ много штете претерпила, 9 Юлія доВімпера наНекаръ допрла є. Између 10 и 11 истогъ мѣсеца ноћу Пандури наши у стан непріятельскій кодъ Улма Некарскогъ подкраду се и увуку, пакъ напрасномъ ватромъ своіомъ одвећъ яко Француске смету, и одвећъ имъ велику у свачемъ штету нанесу [32]). — Зато у ово исто време и Тренкъ нашъ за велике своє Держави учињене заслуге Полковникомъ Царичинымъ постане. —

Међутимъ самъ Кнезъ Карлъ єднако є за Француском войскомъ ишао, и 14 Юлія у Бургао приспѣо. Како овай Кнезъ у Канштадту одъ Генерала Дамница изъ Фрајбурга тай гласъ добыє, да Француси Алт-Брајсахъ освоити намѣраваю, одма оправи тамо Полковника Тренка са 500 нѣговы Пандура, да прелазку непріятельскомъ на путъ стану. Августа 5 ноћу около 10 часа пређе Тренкъ съПандурима нашима кодъ Алт-Брајсаха преко Рајне. Почемъ онъ самъ собомъ са 70 Пандура [33]) преплива преко исте воде, удари на непріятельскій у острову подигнутый обкопъ; пакъ самъ своіомъ рукомъ несмотрельивогъ Управителя посѣче, а затимъ и далѣ пође, да и другій Рајнскій рукавъ съ четомъ своіомъ преплива: и не задовольи се само съ тимъ, да страже непріятельске натрагъ узбіе, него ій іошъ и до самогъ стана ньовогъ протера. Троструке Француске страже овомъ єдномъ приликомъ Пандури наши укину, єдну киразирску компанію, коя имъ є прелазакъ преко Рајне затворити хтѣ-

32) Маркъ ст. 21. — 33) Маркъ ст. 22.

ла, обколе, и єдногъ Стотиника съ 14 людій заробе: остала пакъ одъ исте компаніе часть коњаничка, у єдну воденицу побѣгне, гдѣ предати не хтѣвши се изгоре и у пепео се претвори. Кадъ се затимъ Пандурска чета съ заробљѣнимъ Французима и коњима опетъ преко Райне поврати, одма наново одређена буде, да прелазакъ цѣле войске преко Райне собомъ отвори. Трећегъ дакле Септ. предъ вече прећу Пандури и подъ Тренкомъ налазивши се Личани [34]) перви преко Райне, пакъ съ мѣста двѣ непріятельске засѣде осво є и 60 непріятеля побію, но опетъ самогъ обкопа не добыю, а међутимъ и сами са 16 ко є мертвы ко є ранѣны свои другова уштербъ войничкій претерпе. Съ концемъ Окт. цѣла войска Царичина на зимньишта разређена буде; дакле и Сербско-Пандурска дружина іоштъ 10 Окт. около Алт-Брайсаха намѣсти се [35]). —

Почемъ смо већъ не изъ народньи наши уста и предаваня, коя бы себична быти могла, но изъ туђеродны и страноземны свѣдочбій, ко є по найвећой части заслуге туђе и славу умаляваю, колико є могуће было, наслушали се и сасвимъ се увѣрили, какове су превелике жертве праотци наши за срећу и славу Австрінски Царева и землѣ Унгарске на олтаръ обштый принели, морамо найпослѣ истини светой за любавь заслуге прадѣдова наши и са самымъ Царичинымъ рѣчима да потвердимо и да увѣнчамо, ко є є она не само за све свое Наслѣднике и Ав-

34) Истый 22. — 35) Истый 22.

стріиске наше Цареве као и за све придворне своѣ великаше, да свагда имаюћи ій предъ очима заслуге народнѣ уважаваю, у Державной своіой сокровишшници Царскомъ своіомъ рукомъ подписане вѣчногъ ради спомена оставила, него ѣ іошшъ као правдолюбива свію свои народа Майка и премилостива Владѣтелька, да бы достойно чешиты праотаца свои потомство Сербско сва велика и витежска дѣла предкова свои свагда очима гледаюћи, и само подобна дѣла чинило и у време потреба свои совѣстно на пошшенѣ и чешитость дѣдовсконародню да бы се позывати могло, материнскисастарала се, да се исте свѣдочбе нѣне и рѣчи по цѣломъ Царству нѣномъ одъ народа до народа, одъ човека до човека у кньигама огласе, и да свима вѣковима и народима правичность и милость Австріиски Царева и Владѣтеля показую. Како сирѣчъ Арсеній IV. Іоановићъ Патріярхъ православне источне Церкве Сербскій, кои ѣ іошшъ 1739 г. столицу Митрополітску по уредби Царской изъ Бѣограда у Карловце премѣстіо, ономъ истомъ любавлю и ревношћу, кое су га изъ Ипека у Бѣоградъ пренеле, спроћу Народа своѣ и Церкве пламтећій, па и на толике и тако важне заслуге народнѣ по Італіянской Баварской и Чесской почињене позвати се могућій, у име цѣлогъ Церкве своѣ Народа године ове благоутробну Царицу замоли, да она и све прећашнѣ Прівілегіѣ Народнѣ потверди, и да найновіѣ Сербске войске заслуге припозна, пакъ да ій іошшъ на радость и на утѣшай Народ-

ный Царскомъ своіомъ десницомъ подпише; онда и она као праводушна и признателна Владычица Сербско-Народню и Патріярхову прошню Царски испуни и 24 Апр. 1743 год. све пређашнѣ Привілегіе наше потверди. Изъ ове дакле Царичине на писму свѣдочбе, кою мы за найвѣрніи и найячій печатъ свію досадъ о праотцима нашима наведены истина сматрамо, поноса ради народнѣгъ нѣколико рѣчи да наведемо, за найвећу дужность почитуємо. Оне овако гласе: „Милостиво дакле сматраюћи на Патріярха, Архіепископа и Митрополіта Арсенія Іовановића и цѣлогъ Народа Сербскогъ превелике заслуге, што є сирѣчъ истый Патріярхъ у послѣднѣмъ рату Турскомъ по примѣру Предка своегъ Арсенія Чарновића Патріярха и управо Митрополіта, почемъ є свою Патріяршеску столицу у Ипеку оставіо, съ повѣренымъ себи народомъ Сербскимъ изъ Турске у нашу Державу прешао, што є онъ истый народъ, да Нама и Нашемъ высокомъ Дому вѣрне и полезне услуге чини, побудіо, и што є найпослѣ тай истый Народъ, почемъ є изъ Кралѣвства Унгарскогъ Славонскогъ и Рватскогъ наоружану свою и добро преправљѣну войску у великомъ числу скупіо, и ню съ войничкимъ за своє новце потребама добро оправіо, покрай войске Наше у Баварской Чесской и Италіянской противъ свію непріятеля храбро и витежски воєвао и тако дужности вѣрны поданика подпуно испуніо: збогъ тіи узрока, добры, похвалены, освѣдочены и одвећъ познаты истогъ

Народа дѣла благоутробно прошиню Народню одобравамо, и по чистой свѣсти Нашой, здравомъ разсуђеню, добро расположеной души съ Кралѣвскомъ Нашомъ влашћу и достоинствомъ претрешене Прівілегіе, слободе, правице и Царска писма, коя имъ є Августѣйшій Господинъ и Дѣдъ нашъ найблагоутробніе дао, и коя є любезнѣйшій Господинъ Стрыцъ и Блаженѣйшій Родитель нашъ потвердіо, у свему, што и вообште и посебице у себи садерже, настоећимъ писмомъ милостиво за правилна налазимо и у свему ій одобравамо и потверђуємо [36])". Какогодъ дакле што ће потомство Сербско, держећи „неопровержиму" ову свѣдочбу Царичину за найвећу подпору народности своє у Унгарской Держави, правдолюбиву Марію Терезію у найслађемъ и найблагодарніемъ спомену насердцу и души своіой крозъ све вѣкове носити: тако исто увѣрени смо да ће оно найболѣ и найвѣрніе милость ову и благоутробѣ Царско почитовати и цѣнити онда, кадъ само на ньима све своє народнѣ и праведне прошнѣ у свако време оснивало, и онако се юначки на Прівілегіе своє, као што су ій Предци нѣгда заслужити умѣли, осланяло буде. Толико повѣреня Царске рѣчи и обѣћаня кодъ вѣрны свои поданика у свако време заслужую! —

За ову іошт годину не можемо пропустити, да іошт єданъ любопытанъ погледъ

36) Прибавл. къ Рапћ. Ист. ст. 394—4; Engels Geschichte der Nebenlaender etc. Ч. 4. ст. 202. Забави. Дав. за 1821 г. ст. 149.

на ону землю, изъ кое є чудна она Сербско-свободнячка и Пандурска чета постала и прославила се, достойно не бацимо, и што бы повѣстнице наше достойно было да га не оцѣнимо. Између оны у Народу нашемъ мужева, кои су за сва будућа времена красне заслугама своима паметнике у сердцу благодарногъ потомства подигли, налазимо мы за ову годину у повѣстници нашой Софронія Іановића, Пакрачкогъ Владыку и вѣчне памети достойногъ Монаха, кои є, кадъ се Нікифоръ Стефановићъ врстный и честитый Владыка Славонскій због велике старости своєвольно престола своегъ одрекао, 1743 год. Владыкомъ Пакрачкимъ постао, и съ тимъ име своє кодъ народа овѣковѣчіо, што є не само започетый одъ Предка и благодѣтеля своегъ Стефановића Владыческій дворъ (Резиденцію) у Пакрацу довершіо, него што є іошть и оно мало земляны добара, коя и данасъ Епіскопіи Пакрачкой принадлеже, самъ собомъ стекао, и съ добыєнымъ Прівілегіяма потвердіо ій [37]). Съ именомъ дакле овогъ рѣдкогъ народнѣгъ изъ монашескогъ чина пріятеля као съ найкраснімъ честитости людске цвѣткомъ повѣстницу нашу за ову годину съ духомъ найчистіегъ признателства, ово на утѣху Церкве и Народа, а ово на побуђенѣ оны Архіпастыра, коима є признателность и благодарность народня найвећа и найслађа трудова свои награда, украсити не пропуштамо.

37) Чапл. II. 156.

Милость Царичина у потверђеню Привилегія наши Народу Сербскомъ дарована іошть већу храброст и одважност у Сербску војску уліе, коя е, што се више ратъ продужавао, све достойнія витежски вѣнаца показивала се. Свуда су Сербске чете перве у бой ступале; свуда су съ найзаслужнімъ побѣде вѣнцима съ поля Марсовогъ къ своима повраћале се! — Зато увѣривши се већъ владанѣ Ѳерезіино, одъ какове е неисплаћене за Державу користи чета Сербско-Пандурска, како се іошть 1743 год. на концу Окт. цѣла војска око Райне на зимьишта распусти, одма Барону Тренку заповѣди, да, што скоріе може, у Славонію отиде, и да се тамо свакояко потруди, како ће Пандурску свою чету не само попунити, но у колико е више могуће и умножити е. Камера му међутимъ придворна на то по 80 фор. за свакогъ човека опредѣли, да бы тако лакше люде своє заодѣнути и наоружати могао. Тако дакле у почетку 1744 год. отиде Тренкъ изъ Беча у Славонію, гдѣ за 40 дана 2500 Пандура и 130 Коняника сакупи [38]) Пѣшаци добыю зелено одѣло и червене или жуте клобуке. Нова ова Сербска војска већъ 6 Апр. у Бечу буде, коя као чудо каково съ найвећимъ любопытствомъ и одъ саме Царице прегледа се, коіомъ приликомъ и двоструку за оно време плату добые.

У послѣдньимъ 1744 год. мѣсеца Апрілія данима одређено буде, да цѣла Царичина

38) Чапл. II 365; Маркъ 23.

војска у четыри кола (колона) за Райну пође. Перво дакле коло, у комъ су се и Горньо-Карловачки Граничари налазили, крене се 1 Мая, имаюћи преко Хехштета 22 нѣм. мѣре (миля) путованя, да 17 истогъ мѣсеца у Лауфенъ приспѣ. У другомъ колу, ков се 4 Мая съ Райне крене, и ков є преко Донаверта до у Хайлбургъ 20 мѣра прећи пакъ до 17. реченогъ мѣсеца тамо стићи морало, были су Славонски Граничари, пѣшаци и Горньо-Карловачке Генераліе конянице. Треће пакъ коло имало є у себи єдну часть Горньо-Карловачки Граничара, морало є одъ 1 до 17 Мая 26 мѣра прећи и изъ Інголштадта у Некарскій Улмъ приспѣти [39]) Тако су дакле ове године подъ верховномъ Прінца Карла Лоѳрінгскогъ управомъ окромъ друге Царичине војске на Райни были Горньо-Карловачки Граничарски коняници подъ Ф. М. Лайтнантомъ Надаждіомъ и Генерал-Маіоромъ Белезнаіомъ; Горньо-Карловачки Граничарски пѣшаци, Потисски и Поморишки Сербльи своєвольници подъ Генерал-Маіоромъ Страссолдомъ; Славонски Граничари, Сремци, Пандури, Баналци и Темишварски Сербльи пѣшаци подъ Генерал-Маіоромъ Мінскимъ [40]): сви су ови народньи витезови єдномъ ревношћу и одважношћу и ове године на бойно полѣ изышли, да єднакимъ ѣнцима и славуЦарице своє украсе, и єднакимъ заслугама права цѣлогъ Рода своегъ у Держави утверде. —

39) Авст. Лѣт. 1823 г. Ч. 1 ст. 51. — 40. Исти ст. 61,

Почемъ већъ Прінцъ Карлъ Лоорінгскій заключи, да се 29, 30 и 31 Мая цѣла војска у шестъ колона крене, и да на Баварце у стану њиовомъ кодъ Філіпсбурга удари: онда Надаждін, подъ коимъ су Сербски коњаници были, заповѣди, да 2 Юнія на прве страже непріятельске нападне, и да ій узбіе. Надаждія налогъ овай испуни и 19 заробљеника добые. Юнія 5 Генералъ Беренклау ступи къ Кечу, а 300 коњаника и 200 Горньо-Карловачки Граничара [41]) къ Алтлосхайму оправи. Но кадъ Прінцъ Карлъ види, да се кодъ Філіпсбурга ништа успѣти не може, то одма учини уредбе, да војска преко Райне пређе. Завараваюћи непріятелѣ, да ће около Майнца преко Райне прећи, Юнія 19 съ предвојницомъ къ Штокштадту кренесе, кудъ 24 дана истога мѣсеца и Тренкъ са своима Пандурима изъ Славоніе приспѣ [42]). Садъ одређено буде, да се на 49 лађій кодъ Кравоглавскогъ (Kuhkopfau) гаи два моста на Райни наметну, и да се истый гаи понайвише Потиссскимъ Сербльима на чуванѣ преда [43]). Докле є Маршалъ Француски Конь изъ Огерсхайма писмено војничкомъ Міністру являо, да Прінцъ Карлъ више Майнца съ војскомъ преко Райне прећи намѣрава, донде су ноћу около єданайстогъ часа уочи 1 Юлія Пандури цѣлой војски кодъ Шрека прелазакъ отворили. ЧетаПандурска одъ 1300 людій, Горньо-Карловачки и Баналско-Вараждински

41) Исти ст. 63 — 42) Чапл. II. 365; Маркъ 23. — 43) Авст. Лѣт. 1823. 1. Ч. 65 стр.

наши Граничари [44]) съ єднымъ Порутчикомъ и 40 коњаника на лађама подъ управомъ Тренковомъ перви се превезу, међ' коима и Стотиникъ Лаудонъ, са своіомъ компаніомъ на первымъ лађама буде. Како Пандури Райну пређу, одма се уреде, да на непріятельске страже ударе и да ій разбію, коњаци да ій до шуме протераю, а Вараждинци да се одма обкопаю, и мѣсто за мостове да преправе. Іоштъ имъ се нуждно за обкопе оруђе (алатъ), много дрводѣлаца и 8 топова дода. Садъ Пандури на страже непріятельске ударе и разбію ій, пакъ съ тимъ се не задоволѣ, него ій іоштъ до самогъ ньіовогъ стана протераю, а затимъ на тамо стоявша три Баварско-коњаничка полка плаовито ударе, коя сватри разбію и єдногъ Подполковника съ 37 войника заробе. Цѣлый станъ овы „Полкова" са свима стварима и шаторима добыткомъ Пандурскимъ постане; и ово цѣло предузыманѣ войничко у єдномъ послѣ прелазка часу готово буде [45]). Но и други Пандури наши, кои су међ' цѣломъ войскомъ подѣлѣни были, тако се исто храбри и одважни покажу; они сирѣчъ не могући чекати, докъ се за войску мостови на Райни наметну, нестерпѣльиво по већой части у исту рѣку поскачу, и тако єданъ за другимъ на другу страну преко Райне препливаю [46]). Докле су далѣ Пандури съ Тренкомъ

---

44) Чапл. II. 365. Авст. Лѣт. 1823 г. Ч. 1. ст. 67; Маркъ 23. — 45) Чапл. II. 366; Авст. Лѣт. 1823 Ч. 1. 67; Маркъ 23,4. — 46) Чапл. II. 366.

и у саму шуму, коя имъ в као теринъ у очима стаяла, продирали и исту освоявали, дотле су већъ Горньо-Карловачки наши и Вараждински Граничари подъ Генераломъ Страсолдомъ мѣсто за мостове и за прелазакъ войске преправили были [47]). Первогъ Юлія цѣла войска подъ Надаждіомъ преко Райне прѣе, и Пандури съ Тренкомъ одма къ Лаймерсхайму, да га освое, поћу. У едномъ кодъ Елсас-Цаберна бориштy ноћномъ Лаудонъ ранѣнъ и зароблѣнъ, но мало затимъ освобоѣенъ буде. — Докле се ово около Шрека догаћало, дотле почне и Беренклау ноћу између 1 и 2 Юлія, да се кодъ Вышняве (Waissenau) съ войскомъ на лаћама превози; но кадъ види, да Французи понайвише къ Шреку трче, то одма два моста преко Райне наметне и войску свою преведе; па кадъ заповѣсть добые, да къ Шреку съ войскомъ ступа, онда дудовскій гай (дудара) и мостове Потисскимъ Сербльима, кои се до 600 ов дѣ налазило, да ій чуваю, преда [48]).

Кадъ већъ већа часть Царичине войске подъ Прінцемъ Карломъ преко Райне прѣе, онда се текъ и Французи одваже, да къ Вайсенбургу поћу, и да положай Лаутерскій пре наше войске осво. Генералъ Баварскій Секендорфъ съ Французскимъ Маршаломъ договори се и къ Лаймерсхайму поће; но кадъ види, да су се већъ Пандури у нѣму намѣстили, и за обрану озбильски преправили [49]),

47) Авст. Лѣт. 1823. Ч. 1, 67; Маркъ 24. — 48) Авст. Лѣт. 1823. Ч. 1, 69. — 49) Авст. Лѣт. 1823. г. Ч. 1, 71.

то боєћи се, да одъ Надаждіеве войске, међ' коіомъ су и Сербльи были, сасвимъ побіенъ не буде, ни у каковый се бой не упусти, но къ Гемерсхайму, одкудъ є и дошао, повуче се, да се опетъ съ Французима састане. Садъ се цѣла Француска и Баварска войска къ Лаутербургу, кои є за ню одъ превелике важности было, крене. Но и Карлъ є тако исто желіо, да на Лаутри положай пре непріятеля освои: зато 3-егъ іоштъ Юлія Надаждія са Сербскимъ коњаницима и другомъ войскомъ на Лаутербургъ пође, положай цѣлый освои, градъ обколи и истогъ іоштъ дана у вече къ предаи га позове. Но Французскій Управитель Генералъ Женса, кои є съ 1,700 войника и 10 топова истый градъ чувао, не послуша га. У ютру 4 Юлія почне Надаждія съ топовима на градъ ударати: Француси му изъ свои топова жестоко одговоре, и Женса остави све спољске обране, пакъ се само съ најглавніимъ окружѣмъ ограничи. Рватски наши Граничари и Пандури [50]) то на добро своє употребе; растераю єдну Француску стражу, крозъ нѣкій олукъ до главны обкопа провуку се, почну палисаде, колѣ и греде сѣћи и обарати, пакъ и оне све уредбе, како бы су градъ на силу отели, преправляти. Ал' како предъ вече Кнезъ Валдекъ съ 3 коњаничка и 4 пѣшачка полка у помоћь имъ приспѣ, то се и вечерня предая подпише. Юлія 5 освои Надаждія и Вайсенбургъ; но како се Францускій Маршаллъ съ 40,000 войске

50) Исти 72.3; Маркъ 24; Чапл. II. 366.

приближи, и чуе да є Лаутербургъ и Вайсенбургъ у Австрійске руке пао, то одма подъ Секендорфомъ 20,000 войника противъ Надаждіе пошлѣ, кои се у юначкомъ бранѣню, у комъ су се особито Пандури [51]) одликовали, къ Алтштадту поврати, а Форгачу заповѣди, да съ войскомъ наполѣ изъ Вайсенбурга изыђе. Но войници наши не усхтѣду Французима града уступити, докъ найпослѣ или као мертви на мѣсту не остану, или као робльѣ у непріятельске руке не дођу. Између заробльѣника исты буде и Пандура, кое Французи у Страсбургъ одведу, и као какове дивльѣ люде народу за новце показивати почну [52]). И кодъ самогъ се Алтштадта велика битка учини, изъ кое, кадъ Надаждія нити за потребно, нити за паметно, да се и далѣ бори, нађе, са сумракомъ ноћу къ Шлайталу повуче се, и 389 заробльѣны Француза са собомъ доведе. Кодъ оба града штета є Царичина до 1,000 людій, а Француска до 1,300 войника износила [53]).

Послѣ обе ове битке добыє 9 Юлія такову заповѣсть Надаждія, да 1,000 свои коняника, међ' конма су и Сербльи налазили се, къ Хагенау пошлѣ, да отудъ, што болѣ могу, на помицаня непріятельска пазе. У исто време и Тренкъ са Сербскомъ своіомъ четомъ у Хагенавску шуму посланъ буде; између 17 и 18 Юлія приспѣ и Прінцъ Дурлахъ у Решвогъ са Поморишкимъ и Потис-

51) Маркъс ст. 25. — 52) Маркъс 25; Авст. 1823 г. Ч. 1,75. — 53) Авст. Лѣт. 1823. Ч. 1,75.

скимъ своимъ Сербљима [54]), гдѣ се и Горньо-Карловачки Граничари нађу. Сви се ови по лѣвомъ брегу канала, кои покрай Форт-Луи протиче, редомъ намѣсте. Међутимъ Пандури су се наши свакоякимъ начиномъ старали, да твердиньи Форт-Луи, коя є у опасности была, у помоћь дођу: зато ноћу између 28 и 29 Юлія твердо свое мѣсто за Модромъ (Мотра) оставе, и за Церномъ (Црна) се намѣсте. За ньима пођу подъ Прінцемъ Дурлахомъ Потисци наши, Поморишци и Горньо-Карловачки Граничари. Пакъ докле Генералъ Беренклау освояваше Хагенаву, дотле 600 наоружаны Сундгауерски тежака падну Пандурима [55]) напима у руке. Ови се по већой части на другій свѣтъ пошлю, а осталыма се носъ и уши одрежу, кои тако нагрђени кућама своима оправе се. У оно исто затимъ време, кадъ є Прінцъ Дурлахъ са Сербљима своима уступаюће подъ Маршаломъ Француза гоніо, излети изъ Хагенавске шуме и Баронъ Тренкъ са своіомъ четомъ, на 120 Баваряца нападне, манастыръ Найбургъ освои, и великій цѣлой своіой войски добытакъ прибави [56]). Садъ и самъ Прінцъ Карлъ войнички у Хагенаву уђе: Грађани само ту єдну милость одъ нѣга запросе, да имъ не бы само Пандуре по ньіовымъ кућама понамѣштао; єръ су се Хагенавски грађани тако Пандура бояли, да су све оне ку-

54) Авст. Лѣт. 1823. 2. Ч. 119. 120, 124, — 55) Чапл. II, 366,7. — 56) Авст. Лѣт. 1823 г. Ч. 2,128; Маркъс 25.

ће, гдѣ су се ови указати хтѣли, све манастыре и церкве позакивати и врата њина гредама исподупирати морали [57]). Међутимъ войска є Француска єднако уступала, коіомъ приликомъ двапутъ Стотиникъ Поластій са 60 коняника и са 60 Рватско-Сербски Граничара на 400 Баваpаца удари, єдногъ имъ Порутчика, 48 войника и 80 коня зароби, но и самъ 22 између друге своє войске Граничара мертва на битвишту остави. На нѣколико дана доцніе свеєднако у повратку Францускомъ налазимо мы 200 наши Рватско-Сербски Граничара кодъ Линценштайна, како испредъ 1,300 непріятеля путове кваре. Кадъ далѣ 11 Августа Посавски наши Граничари къ Васлоху оправлѣни буду, да съ єднымъ коняничкимъ полкомъ непріятеля узнемирую, онда истога дана и Баронъ Тренкъ са 300 свои Пандура на єдну непріятельску чету кодъ нѣке воденице нападне, више одъ стотине непріятеля потуче, а остатакъ, кои оружѣ побаца, къ бѣганю примора [58]).

Непріятельи се послѣ дугогъ свогъ уступаня 13 Авг. съ цѣломъ своіомъ войскомъ къ Цаберну (Забранъ?) приближе, и Надаждія мыслећи, да у станю ни є истый градъ у рукама задержати, остави га, и Французима уступи. Но Прінцъ Карлъ, како се о томъ извѣсти, то одма Генералу Беренклаю заповѣди, да съ Надаждіомъ заєдно Французе изъ Цаберна истера. Тренкъ дакле са

57) Чапл. II. 367. — 58) Авст. Лѣт. 1823 Ч. 2, 131, 2, 3; Маркесъ 25.

800 Пандура и 300 Рватски Граничара одређенъ буде, да на Цаберић первый удари. Управитель градскій Маркизъ Шателъ не усхтѣ своєвольно на исканѣ Тренково града предати: зато Тренкъ свима дрводѣлцима заповѣди, да Страсбургска на истомъ граду врата развалюю. Рватско-Сербскима нашима Граничарима и Пандурима то се дуго чекати увиди: зато они и не исчекиваюћи заповѣсти почну се узъ зидове градске пужати, коє за тилъій часакъ прећу, и прће, нежели што ій непріятельи опазе, у градъ се увуку. Садъ се Французи у чуду нађу, кадъ Пандуре и Граничаре угледаю, како они, крозъ Владыкину заграду и Дворъ у градъ увлачећи се, съ страшномъ викомъ и силомъ на пуцаюће Француске одбранителѣ нападоше, и у первой своіой ватри све оне, кои су наоружани были, изсѣкоше. Садъ већъ свободняци наши и далѣ по граду почну робити тако, да и сама градска врата чекаюћимъ на полю друговима своима отворити забораве. Но мало часъ иста се врата съ поли развале; а самъ Надаждія іоштъ на време доће, да богате Кардінала Рохана Дворове одъ грабежа Пандурскогъ и Рватско-Граничарскогъ сачува [59]). Пандурима се нашима садъ већъ тако допадне у Француской, да су се они доцніе одвећъ нерадо изъ нѣ повраћали: но Французи напротивъ єдва су чекали, да ій очима своима гледати не мораю; они су се шта више често на то тужили, што имъ се такови (као

59) Чапл. II. 368, Авст. Лѣт. 1823 Ч. 2, 133; Марк. 25,6.

што они мыслише) дивльи народи, и такови, као што су Пандури, поганици на вратъ шилю; пакъ тко є игдѣ, тужише се они далѣ, іоштъ то чудо чуо и видіо, да се съ тако дивльимъ людима ратъ водити може. Гласъ се заиста свуда по свѣту разнесе, да су Пандури много церньи и дивльи люди, нежели што су у самомъ дѣлу были; єръ самъ намъ Тренкъ свѣдочи: да ни десета часть одъ свію оны о нечовечности Пандурской претераны гласова истинита ни є [60]).

(Продужит' ће се.)

60) Чапл. II. 368.

2.

СЕРБСКИ ФРУШКОГОРСКИ „МАНАСТЫРИ.“

(Продужено.)

Докле се послѣ іошть о свима Манастыра Ремете судбама и древностима по жельи нашой не поучимо, да достаточніе о нѣму описе Читательима нашима дати можемо, ступамо къ другомъ, одъ Карловаца кадъ узъ Фрушку Гору идемо, Сербскомъ и Крушедоломъ названомъ Манастыру. Онъ на два часа дальине одъ Карловаца лежи на самомъ главномъ путу у Иригъ, Руму и Дмитровицу водећемъ. Одъ Ремете пакъ на четверть часа южно лежећи цѣлу є скоро долину єдну у ширину обузео, коя се на самомъ подножію Фрушке Горе између два средњ величине брега южно пружена надалеко къ равномъ Срему идући распростире. Саму може быти стару Манастырску пустыню, коя є по изгледу доста одавно съ Крушедола свучена, замѣнюю садъ съ различнымъ дрвима засаћени воћнаци, а понайвише шльивици. Са западнѣ стране одма на брегу лежи Перняворъ Крушедолскій; съ юга на четверть часа у истой Манастырской долини разастерто є село Крушедолъ, ков Кнеза Одешкалкіе Илочкомъ Господству подлежи; съ истока су му узъ бердо шльивици а по берду виногради; са сѣвера найпослѣ одъ саме ма-

настырске на главномъ путу лежеће крчме нѣке шумице и ливаде, пакъ опетъ пшьивици и виногради узъ Фрушку Гору Манастырска украшаваю земльишта.

Крушедолъ є Манастыръ одъ Св. Максіма Архіепіскопа или Владыке прозваногъ 1486 год. основанъ и до 1496 год. довершенъ быо на земльишту Іоана Деспота Сербскогъ и брата Максімовогъ, кои є изданомъ своіомъ у Беркасову 4 Мая 1496 год. грамотомъ (писмомъ) 16 свои у Срему лежећи села, као што су Купиново, Карловци (данашня Резіденція Митрополітска) съ рыбнякомъ Куваловомъ и превозомъ Дунавскимъ, далѣ Крушедолъ, Чортановци, Крчединъ *) Инѣія, Пазуво, Люково, Добродолъ, Нерадинъ, Шатринци, Микула, Пећинци, Брестачъ, Грабовци истомъ Манастыру на обдержаванѣ поклоніо. Или є Іоанъ братъ Максімовъ, кадъ є већъ видіо, да дѣце имати не ће, као Деспотъ Сербскій на учестано може быти брата своегъ и одкривено му желанѣ и исканѣ толика добра своя, ни кога не пытаюћи, Деспотскомъ овомъ Манастыру поклонити могао, или му є са дозволѣнѣмъ самогъ Краля Унгарскогъ као Велможи земальскомъ могуће было, да самъ безъ икаковогъ туђегъ побуђеня изъ єдне побожности своє иста добра своя на Манастыръ Крушедолъ препише,

*) У књижици: „Споменъ древности Фрушкогорскихъ Монастырей“ у Нов. Саду 1840 год. печатаной Крчедина не ма, когъ напротивъ І. Чапловићъ у књиги своіой: „Slavonien etc. 1819 г. у Бечу печатаной ясно излаже.

ништа засадъ казати не умѣмо. Одъ свію овы добара найвећу є часть Крушедолъ онда, кадъ су Турци послѣ Мохачке битке Сремомъ завладали, тако изгубіо, да му подъ Царемъ Леополдомъ I., кадъ су већъ Турци изъ Срема протерани были, ништа више у рукама нашло се ни є, окромъ Кувалова на Дунаву рыбняка, Љюкова, Добродола и Микуле, коя сва мѣста садъ већъ никакова села ни су но саме пустаре; но ков су тако продужене, да се у настоећемъ времену послѣдня земльишта Манастырскогъ граница до близу земаля войничко-Граничарскогъ мѣста Голубинаца протеже. Све ове землѣ Манастырске, къ равномъ Срему идући, на лѣпой гдѣшто планинскимъ потоцима и долинама испресѣцаной равници южно леже. Далѣ іошть има истый Манастыръ и друге но далеко манѣ на самой Фрушкой Гори землѣ понайвише съ віновомъ лозомъ засађене, и съ Кнеза-Одешкалкинымъ, Карловачкимъ, Ремегскимъ и Гергетежкимъ земльиштама граничеће се.

Распре оне, ков су сви Фрушкогорски Манастыри са своима околныма сусѣдима због граница земаля свои имали, съ тимъ се найпослѣ окончаю, да како сви други Манастыри тако и Крушедолъ 1702 год. преко Кралѣвскогъ Комесара Жупана Карафе границе своє установлѣне виде, ков и 9 Апрілія 1706 године одъ самогъ Цара и Краля Іосифа I. потверђене буду. Тако исто по заповѣсти Царице Маріе Терезіе наново се старе умке по Крушедолскимъ границама

преко Коморски Чиновника поправе, а 1746 год. иста Царица Дипломомъ своіомъ обезбѣди ненарушима права Крушедолски земаля. Но кадъ Кнезъ Одешкалкій Кралѣвскомъ Донаціомъ велико Господство Илочко добыє, онда онъ и Перняворъ Крушедолскій себи присвои. Одавдѣ се роди парница, коюо є Жупанъ Фекете, кадъ є 1755 г. границе прегледао, и као Комесаръ Царскій уреѣиванѣ цѣле Фрушке Горе предузимао, съ тимъ доконча, да Перняворъ Крушедолскій Господству Илочкомъ, а земля, коюо су Перняворци имали, да Манастыру Крушедолу остане, но само съ тимъ одвеѣъ скупымъ додаткомъ, да исти Перняворци речену Манастырску землю уживаю, и само єданъ єдинитый десетакъ зато да даю.

Светый Максімъ Владыка и основатель истогъ Манастыра 18 Январія 1516 год. умре и у каменитомъ єдномъ гробу у истой одъ нѣга сазиданой церкви погребенъ буде. Но кадъ се послѣ стотине и више година рака нѣгова отвори, онда му Монаси тадашньи тѣло неиструлѣно нађу, коє као прославлѣногъ Богоугодника съ моштима отца му Стефана, майке Ангеліне и брата Іоана Деспота Сербски, у два кувота предъ Олтаръ ставе. Церква се Крушедолска съ Светительскимъ овымъ драгоцѣностима до 1716. год. дичила, у коє сирѣчъ време Турци, кадъ цѣлый Сремъ (види С. Пчелу за 1840 г.) опустоше, и М. Крушедолъ запале, иста свачетыри Богоугодническа тѣла одъ

крвожедны Муселмана изсѣчена буду. Єдва єдна само рука Св. Максіма Владыке и друга Св. Ангеліне послѣ люте ове Крушедолске судбе сачуване буду, коє се и данасъ у истомъ Манастыру налазе. Окромъ голы стѣна церквены западня страна садашньи ћелія съ нѣшто южногъ зида остала є у цѣлости одъ Турскогъ пожара до времена Ніканора Владыке Печуйскогъ. Овай побожный и родолюбивый Церкве наше Архіпастыръ тако є за поновляємъ Крушедола Манастыра у сердцу своме пламтіо, да є и саму паству свою оставіо, и, цѣло своє иманѣ на обновляй исте Манастыр-обытельи даровавши, ћелія садашньи источну страну съ капеломъ заєдно подигао. Но великій приложникъ овай Крушедолскій 1739 год. умре и у самой церкви погребенъ буде. Звонара садашня Крушедолска 16 хватій высока іоштъ є 1726 год. милостиньомъ бывателя Новосадски Станћа и Богдановића сазыдана. Предня часть церкве 1742 год. распространѣна є, а цѣла управо церква 1746 год. лимомъ є покрывена. — О свима оныма у Роду нашемъ како духовногъ тако и свѣтскогъ реда славнымъ и заслуженымъ мужевима, одъ кои тѣлесни останци по Манастыра овогъ мрачнымъ гробицама изъ прећашнѣгъ вѣка спокойно почиваю, по већой смо части на своме мѣсту у истомъ Дневнику говорили: а спрочу досадъ неспоменуты не ћемо се у будућимъ повѣстнице наше течаима непризнателніима показати. И сами они Сербсконародньи у Крушедолу держани „Собори“ ни су у своє време неспоменути заостали. —

У старомъ овако и съ много страна сматраюћемъ се важномъ Сербско-Деспотскомъ Манастыру, да су се у ранія времена многе, ков се старине наше тичу, печатане и рукомъ писане кньиге Сербске и друге драгоцѣности народнѣ у изобилю налазиле, нимало се сумняти не можемо; но пакостна за сву славу нашу одъ три вѣка прећашность времена све в народнѣ наше и у овомъ М. Крушедолу паметнике тако прогутала, да се данашньимъ даномъ измећу многобройны Сербуля єдно само одъ 1514 год. рукописно одъ Єромонаха Панкратія крупнымъ словима лѣпо писано Евангелѣ налази, ков сваконко сматраюћи га велику позорльивость нашу заслужуе. Іошть се у Манастырской Архіви налазе три Хрісовулѣ и то єдна на Влашкомъ єзыку одъ Молдавскогъ Войводе 1642 год. издана; друга є одъ 1685 године Іоаномъ и Петромъ Алексіевићима Царевима Русіискима Манастыру поклонѣна, а трећа в одъ 1707 године истой обытельи дарована. Єли то истина, да се у Крушедолу Проба Цара Римскогъ, кои є у старомъ Сірміуму а садашньой Дмитровици роћенъ быо, и первый Фрушку Гору віновомъ лозомъ засадіо, ископаный кодъ Митровице на изрѣзаномъ камену обликъ и данасъ налази, мы ништа казати не можемо. Тако исто, єда ли се іошть и данасъ у истомъ Свето-Деспотскомъ Манастыру све оне (51) Сербулѣ, о коима Добровскій (Institutiones Ling. Slavicae Vindobonae MDCCCXX pag. XVIII) и Шафарикъ (Serbische Lesekörner Pesth. 1833. S. 11) говоре, ништа извѣстно казати не у-

мѣмо, єръ доданасъ у томъ станю не бы смо, да Архіву Манастырску достойно прегледамо, знаюћи међутимъ добро, да су кадкадъ и учени нѣки, но много више, и то грдне штете, неучени люди по Манастырскимъ Архівама и Бібліоѳекама скоро тако као и сами Турци 1716 године починили.

Манастыръ овай на южнозападнѣмъ равномъ и мало више одъ четверти часа удалѣномъ полю своме покрай єдне одрастне но не простране шуме селиште своє има, коє обычно салашемъ называ, и гдѣ се цѣло польско домоводство, и скотоводство Манастырско налази. Ту су жито, кукурузъ, єчамъ, зобь, сѣно, слама, овце, свынѣ, коньи, волови и сва ята за домаће потребе нуждне летуће живине. Віноградій є у Крушедолу много манѣ нежели по другимъ Манастырима; но шљивици су му доста велики, кои му нѣкимъ годинама велику корысть доносе. Шта одъ Кувалова има, не знамо. Окромъ тога, што Крушедолъ одъ свію други Манастыра найвеће пустаре има, здраво се и са своимъ поточарама (воденица) помаже тако, да се Крушедолъ, сматраюћи на нѣгове доходке, достойно међ' перве Фрушкогорске Манастыре брояти мора. — Братство овогъ Манастыра одвеће рѣдко да число 10 превазиће, коє понайвише зими време своє у богомольи проводити може, а преко цѣлогъ лѣта окромъ Церквеняка и стары Духовника сви се скоро членови съ надгледанѣмъ польскогъ домоводства Манастырскогъ забавляю. На честь и похвалу нѣкимъ изъ

Крушедолскогъ братства лицама служи, што она слѣдующи Отцу и Настоятелю своме у новія особито времена производе књижества Сербскогъ по могућству купую и съ тимъ явно засвѣдочаваю, да и изванъ великогъ дружства човеческогъ налазећи се любавь свою къ Народу своме одрећи не жеље. — Одъ давны іошъ времена Крушедолъ є такова Архімандрія была, да су се нѣгда и саме Владыке Архімандрітима Крушедолскима называли. Димитрій Крестићъ, пречестнѣйшій садъ Крушедолскій Настоятель єстъ у цѣлой Унгарской земльи найстаріи церкве источнеАрхімандрітъ, кои већъ одъ почетка другогъ „десетолѣтія“ у овоме вѣку у истоме своме достоинству као пунъ Манастырскогъ искуства Старѣшина Манастыромъ Крушедоломъ управля.

Одъ Крушедола крозъ редове засаћены дудова за єдну четверть часа главнымъ къ Иригу путемъ западно идући, долази се у єдну одъ сѣвера къ югу на далеко протезаюћу се долину. Кадъ овдѣ путникъ главный и правый путъ остави и къ сѣверу се окрене, онда ће, све єднако крозъ ливаде потокомъ узъ цѣлу дужь просѣчене идући, найпре къ Гергетега Манастыра салашемъ названомъ стану приспѣти, пакъ одавдѣ за полъ часа крозъ саме воћняке узъ бердо путујући у Перняворъ, а таки за ньимъ и у самый подъ двѣма грдныма планинама на узвышеномъ нѣкомъ подножю лежећій Манастыръ Гергетегъ доћи. — Одъ кога є управо овай Манастыръ основанъ зацѣло се казати

не може; ѣръ предаваня нѣка устмена веле: да га ѥ Вукъ (Змај) Бранковићъ, Деспотъ Сербскій, кои ѥ у Сланкамену Сремскомъ своју столицу имао, изъ основа подигао; а други держе, да ѥ Гргуръ Бранковићъ такође Деспотъ Сербскій основъ истомъ Манастыру положіо, и по своме га имену Гергетегомъ назвао. Зато се и мы садъ съ тимъ само задовольити морамо, што знамо, да ѥ Манастыру овомъ основъ, као што новіи у церкви подписъ свѣдочи, 1471 год. положенъ быти могао. —

За двѣ стотине година какове су судбе истогъ Манастыра быле, ни рѣчице казати не знамо: но мѣутимъ нимало не сумнямо се, да ѥ и овай као и други Манастыри у исто време више пута одъ Турака много страдати и многа зла и бѣде претерпѣти морао. Устмена предаваня іоштъ и то веле: да ѥ Манастыръ Гергетегъ у старія времена са селомъ Нерадиномъ и са пустаромъ Банковцима Ѳнопольскимъ, а у садашнѣ време Арадскимъ названымъ Владыкама, о коима смо у Дневнику истомъ за 1838 год. говорили, тако принадлежао, да су на сва та добра исте Владыке и Донаціѥ одъ више Унгарски Кралѣва имале, но ковѥ су у немирнымъ Турскогъ владаня годинама све упропастити се морале. И заиста ни ѥ одвећъ тежко было Ѳнопольскимъ Бранковићима и Владыкама, да Сремски Бранковића добра и задушбине одъ Унгарски Кралѣва, а нарочно одъ Найсвѣтлієгъ Дома Хабсбуржскогъ наслѣде и уживаю. Зато ѥ, и у времеСербскогъ подъ Патріярхомъ Чар-

новићемъ у Унгарску землю преселяваня, Царъ Леополдъ I истый Манастыръ са селомъ Нерадиномъ, съ Банковцима и са 10 поточара, кадъ су већъ Турци изъ Срема протерани были, старо право Енопольски Владыка признаваюћи, подъ именомъ нове Донације (поклона) 21 Авг. 1691 год. Исаи Дияковићу и нѣговымъ у Епархіи Наслѣдницима поклониo. Овай се дакле Владыка Сербскій преко одређеногъ Леополдомъ Царемъ Патріярха Чарновића због страха Турскогъ єдва 7 Јануарія 1692 год. у Светой Андреи као Господинъ Гергетежкій, Нерадинскій и Банковачкій потверди. Не проће много времена, а оно Илочкогъ Господства Чиновници усуде се, да Дияковића на истымъ добрама узнемире: но оштра Царска одъ 7 Юлія 1699 год. заповѣсть свако насилно нападанѣ у єданпутъ пресѣче имъ. Кадъ пакъ одређеный Ц. Кр. Комесаръ Жупанъ Карафа свію Фрушкогорски Манастыра границе уреди, онда се и Гергетежке землѣ заєдно са лежећимъ покрай Дунава и измеђ' Карловачкогъ и Крчединскогъ земльишта Козакомъ на ново 1702 утверде: а мало доцніе и Леополдова Донација и Карафіна уредба 1706 год. преко Унгарске Канцеларіе Дипломомъ Цара Іосифа I. а тако исто и 1722 год. одъ Цара Карла VI. по другій путъ потверђене буду.

Кадъ пакъ Дияковићъ Владыка у Крушедолу на Народнѣмъ Собору за Митрополіта избранъ буде, онда онъ и Гергетегъ Манастыръ изъ развалина свои подигне: извади за нѣга и Прівілегію, да о Св. Ніколи „лѣт-

нѣмъ“ то єстъ 9 Маи старогъ о Храму церквеномъ, и 24 Юнія о Іваню дну истый Манастыръ тржишта (вашари) своя держати може. А найпослѣ и то кодъ Цара Іосифа I. изради, да у напредакъ не Єнопольске Владыке, но Сербски Митрополіти Гергетежке, Нерадинске и Банковачке доходке уживаю.

И тако свеєднако до Павла Ненадовића уживали су сви Архіепископи доходке Гергетежке, кое споменутый Митрополітъ сасвимъ збогъ тога Манастыру уступи, да бы се и церква по „вкусу“ новіемъ, и ћеліе Манастырске, кое су се већъ къ паданю клониле, изнова основати и подигнути могле: шта више онъ и одъ свои рођены новаца на зиданѣ истогъ Манастыра велике жертве приложи. Красномъ овомъ и побожномъ примѣру слѣдовала су и оба слѣдующа, Георгіевићъ и Видакъ Митрополіта. И тако садашня пространа и по вкусу новіи времена сазидана церква Гергетежка 1751 год. съ ћеліяма заедно основана и текъ 1775 год. довершена буде.

Но она радость, кою є народъ Сербскій, гледаюћи на новоподигнутый и са лѣпотомъ спольскомъ све друге до тогъ времена надвышаваюћій Манастыръ, у сердцу свомъ осѣћати морао, ни є задуго траяти могла; єръ іоштъ 11 Юлія 1771 год. пошлѣ Придворно-„Іллyрическа“ Депутація Митрополіту Георгіевићу тай налогъ, да іой о стаю свію Манастыра „Извѣстіе“ предложи: кое овай 9 Новємврія 1773 и учини. У Суноду Епископскомъ 1774 год. держаномъ по заповѣсти

Царской поведе се рѣчь о уређиваню Манастыра, ков се послованѣ съ тимъ найпослѣ оконча, да се одма перве године 6 Манастыра и 4 „Філіяла“ укину. Ни издалека се нитко надао ни в, да ће између тіи Манастыра и Гергетегъ быти. Придворный вданъ Декретъ одъ 1776 год. наложи Придворной Иллѵріческой Депутаціи, да се Гергетежки „Монаси“ по другимъ Сремскимъ Манастырима намѣсте. Међутимъ се доходакъ одъ Нерадина и Банковаца Митрополіту Видаку поклони. Ово сасвимъ Народу по вольи не буде, кои на Митрополіта подозрѣвати почне, као да се све то због нѣговогъ корыстолюбія догодило; због тога и морао в онъ исте іоштъ године у держаномъ Сѵноду одъ Владыка многа пребациваня подносити. Буде дакле Двору садъ предложено, да се Гергетегъ не укида; но ништа се не помогне. Забунѣнъ Архіепископъ не узсмѣ іоштъ истый Манастыръ укинути; но оштра Придворна одъ 13 Февр. 1777 године заповѣсть данъ 1-огъ Мая опредѣли, да се безъ свакогъ одлаганя истый Манастыръ укине. И заиста истогъ дана Монаси Гергетежки сви принуѣени буду, да Манастыръ свой съ тужнымъ сердцемъ оставе, и да се по другима Манастырима разыѣу.

Због тога Народъ іоштъ више съ Митрополітомъ незадовольніи буде. Овай дакле примора се, да 1778 одъ Двора запроси, како да се овай Манастыръ у пређашнѣ станѣ постави. Желя му садъ за рукомъ изыѣе. По будући, да в Придв. Иллѵріческа Депутація

већъ укинута была, зато преко Унгарске Канцеларіе Декретъ изыђе: да се опетъ Манастыръ Гергетегъ на „утѣху народнюю“ уздигне и утверди, а Архіепископъ за укидаюћій му се доходакъ да изъ Ераріума преко године по 5,000 форінтій донде добыя, докъ му се годъ другій каковый Фондъ не одреди. Тако дакле нова ова съ Гергетегомъ промѣна и у Изяснителномъ Рескрипту потверди се, и овай се Манастыръ у прећашнѣ свое станѣ поврати *). —

(Продужит' ће се)

*) Csaplovics Slavon. u. z. Theil Croatien.

3)

СЕРБСКОНАРОДНЫЙ „СОБОРЪ“

1769 г. у Карловци держаный.

(Продужено.)

Шестнайсто Засѣдаванѣ 27 Мая по стар. — Пыта Комесаръ далѣ Градишку Регименту за Свитакъ? Депутирци одговоре: Да кодъ оногъ Свитка, кои в 1763 г. изданъ быо, заостаю; само за вѣнчаня и сараньиваня да се нове уредбе учине. Садъ се одъ Комесара Пакрачки Провінціялни Депутирци пытаю: ако што противъ Свитка имаю, да предложе. Они одговоре: да на ономъ, на чемъ су и Градишчани остали, задовольни су. За овымъ пытани буду сви Депутирци: Колико Проте доходка одъ вѣнчаваня и надгледаня Парохія имаю? Одговоръ ньовъ слѣдуюћій буде: Налази се, да се Протама одъ вѣнчаня повданъ маряшъ давао; а кадъ Парохіе надгледаю, то естъ Візітаціе чине, онда одъ свакогъ мертваца повданъ петакъ добыяю; по нѣкимъ пакъ мѣстима по 1 фор. и 30 крайцара, а и по два форінта одъ села имаю. Комесаръ имъ іоштъ ово предложи: Да Граничари, кадъ се жене, одъ своегъ „Коменданта“ (войничкогъ управляюћегъ Чиновника) допуштенѣ ишту, и да се безъ тога оженити не могу. На ово су Славонске

Регіменте одговориле: Да є и до тогъ времена тако кодъ ньи бывало. Найпослѣ запыта іоштъ Комесаръ: Єсу ли што Свештеници Екзарсима и Протама давали? Буде му одговорено: Налазило се, да су Свештеници Екзарсима до 4 фор. давали: ту су и Протина три маряша, но преко тога нѣки су іоштъ и у раани давали. Садъ прочита се оно писмо, кое су Епіскопи Комесару предали због Митрополітски за време удове Митрополіе служителя. Приликомъ овомъ на пытанѣ Комесарово сви му одговорисмо: Да на то, што су Владыке у овомъ предмѣту рекле, пристаємо. —

Седамнайсто Засѣдаванѣ 30 Мая по стар. Будуѣи да су Нѣномъ Величеству тужбе предате: Како Митрополітъ, кадъ кои Епіскопъ умре, све до голы стѣна (дуваръ) наслѣди и къ себи привуче; па кадъ се новый Епіскопъ постави, ништа у Епіскопіи не затече, тако, да докле се годъ не уреди, мора много одъ народа узымати: зато є Свевысочайше Рѣшенѣ изышло: Да Архіепіскопъ по Прівілегіяма наслѣѣуе, но цѣло покуѣство домашнѣ, киьиге и церквене ствари Старѣшинама мѣстныма да се попишу, и да се исты ствариі єданъ списакъ Владыки, а другіі церквеномъ Тутору преда. — Марва за землѣдѣлство потребна у Епіскопіи да остане, а што се у новцу, сребру, злату, раани, вінy и стоки наѣе, кое ни є за церкву и за домоводство нуждно, треба да Архіепіскопъ по смерти Епіскоповой наслѣди, да се тростручкіі Інвентаріумъ сачини и да се придворной

Иллирической Депутаціи пошлѣ. — Архіепископъ пакъ ону касу, кою наслѣди, мора да по издатомъ 1753 г. Рескрипту на церквене ствари, училишта и на сиротиню раздаѣ. Равнымъ начиномъ заповѣда Нѣно Величество, да се одъ исты новаца за Свештениковице удове, и Свештеническу дѣцу, коя живити не могу, „фундусъ“ єданъ оснуѣ, и кадъ се иста каса разда, да є Архіепископъ о томъ „Шпецафікацію“ придв. Иллирической Депутаціи послати обвезанъ. — Сваке године по свима мѣстима да се рачуни церквени прегледаю, коіомъ приликомъ власть свѣтска или Чиновникъ мѣстный да присутствуѣ, а Інштрументъ єданъ самогъ Рачуна да се Епархіялномъ Епіскопу, другій пакъ церквеномъ Тутору преда. Далѣ Нѣномъ Ц. Кр. Величеству єсу тужбе предате: Да се они люди, кои су одвеѣкъ велики сиромаси были, и за коѣ се одкудъ платити не ма, у гроблѣ не укопаваю, но коѣкуда по путовима: зато се унапредакъ то строго забрануѣ. — Тако исто дате су тужбе на Владыке, да они за малу ствар са маломъ само свѣдочбомъ безъ далѣгъ испытиваня Свештенике одъ службе по 5 и 10 мѣсецій одбіяю, и оне, кои се новцима не одкупе, као какове злочинце у пута меѣу и затвораю, а старыма Свештеницима по ----даю. Будући дакле, да такови Епіскопски поступци противъ права Свештенически бываю, и тако наказанъ Свештеникъ честь предъ народомъ губи: зато да не бы у на-

предакъ тога было, Нѣно Ц. К. Величество рѣшити є изволило, да се ономъ Свештенику, кои бы окривлѣнъ био, редовно преко Конзисторіума суди: у ономъ пакъ случаю, кадъ бы се по канонима Свештеникъ каковый одлючити морао, то да се исто одлюченѣ съ узрокомъ заєдно Придворной Иллирической Депутаціи яви; и ако се овдѣ примѣти, да истый случай одлюченѣ по канонима не заслужує, то да се найпре Ц. Кр. Величеству поднесе, и отудъ да се премилостиво рѣшенѣ очекує. Владыке садъ одговоре: Да ћеду због реченогъ одлучиваня Свештеническогъ писмено изяснити се. —

Осамнайсто Засѣдаванѣ 1 Юнія по стар. — Комесаръ говорити почне: Како Епіскопи Конзисторіуме держе, и тко суди у Конзисторіуму? Одговори му се: Да є Владыка Предсѣдатель Конзисторіума, и окромъ нѣга, да се іошть нѣколико Прота у истомъ Конзисторіуму налази. Комесаръ мысли: Да Конзисторіялни судови не треба съ новцима да казне. Владыка Бачкій одговори: Има много таковы случаєва, кои се мораю съ новцемъ казнити и. п. кадъ младоженя одъ дѣвойке одустане; а тако су исто и многи други догађаи. — Пыта найпослѣ Комесаръ: Како Митрополітскій Конзисторіумъ быва? Одговори му се: Што су маня дѣла, та Архіепіскопъ као Предсѣдатель и съ ньимъ оближный Архімандрітъ свершую, а кадъ се већа дѣла или Апелата предузымаю, онда сви Епіскопи присутствую. —

Деветнайсто Засѣдаванѣ 3 Юнія по стар. — Пыта Комесаръ Владыке: Єли готово оно писмо, кое бы хтѣли да за Свештеническо одлучиванѣ одговоре? Владыка Вершачкій рекне му: Да іошть готово ни є. Текъ што Комесаръ запыта: У оно 12 форінтій, кое сте Администратору Митрополіе оредили, разумѣ ли се сѣно и зобь за конѣ? а оно му се преда писмо за служителѣ, кои су за време удове Митрополіе нуждни. Исто се писмо прочита, и у нѣму се налазаше: Да се на годину плаћа Секретару 1600; двоици Канцелістама по 250 фор. дакле 500; Кувару 70 фор. Служкиньи 36; Скоротечи 50; Домоводцу 30; Вертляру, (Башчованъ) 100; Трпезару 40 форінтій и свима другима, кои су пописани были, тако, да свію ньи свакогъ мѣсеца плата на 229 фор. окромъ віна и за конѣ зоби износила є. — Продужава далѣ Комесаръ: Ону прошню, кою є Темишварскій Владыка первогъ засѣдаваня у име цѣлогъ Народа збогъ избираня Митрополітовогъ учиніо, я самъ Нѣномъ Ц. К. Величеству послао, и на ню є овай одговоръ дошао: Да „Соборъ“ овай све, што є зло укине, а што є добро уреди: и текъ послѣ тога ступати се може на избиранѣ онаковогъ Митрополіта, кои бы и за Цара и за Народъ полезанъ было, а не онаковъ, кои ни за Бога, ни за Цара, ни за Народъ ни є, да се избере. Тако хоће и то Нѣно Величество: да се свака тужба преслуша, и да се свакій кривацъ по заслуги накаже; као што хоће и то да зна: Єли Владыка Темишварскій са зна-

нѣмъ цѣлогъ Собора за избиранѣ Митрополітово или самъ по своіой глави говоріо? На то му се одма одговори: Мы смо сви сагласили се были, да найпре Митрополіта иштемо, пакъ онда да друга дѣла уређуємо; Владыка є у име свію насъ говоріо: само Пакрачки и Вершачки Провінціялни Депутирци ни су на договору были; єръ іоштъ ни су одъ куће подолазили.

Двадесето Засѣдаванѣ 4 Юнія по стар. — Обште дѣло. Изъ Турске долазе Калуђери, продужава Комесаръ, те просе по народу, и Владыке имъ допуштаю, да народъ исповѣдаю. Нѣно пакъ Ц. К. Величество заповѣда, да се не бы у напредакъ странымъ Калуђерима допуштало, да исповѣдаю, служе и просе; но за ньи треба да се Правителство извѣсти, каковымъ су посломъ дошли, да бы се на ньи пазити могло. На то сви пристанемо. Найпослѣ Комесаръ намъ предложи: Да бы одвећъ добро было, да се они, кои бы хтѣли чинъ Монашескій на себе пріимити, одъ 35 година свои а не преће калуђерити могу; єръ се изъ искуства доказало, да се они, кои се млади покалуђере, доцніе здраво каю. Владыке су съ овымъ предлаганѣмъ незадовольни были и одговорили су: Изъ нужде младе люде калуђеримо; єръ кадъ бы се до 25 год. само чекати морало, то бы су Манастыри остали пусти.

(Продужит' ће се.)

4.

ЦЕРНА ГОРА

у своіой независимости

(Продужено.)

Но и ова, коя се не могу опровергнути, доказателства не задоволяваю завидљивце и непріятељ Церногорске; ево шта они іоштъ говоре: да Церногорци као разбойници у неприступнымъ планинама живе, изъ кои излазе у околне предѣле, по овыма грабе, пале и разбойничка дѣла извершую, а Порта скоро да за ньи и не зна нити ій познае. Тако дакле треба ли Церногорце због тога разбойницима называти, што они преко 300 година съ мачевима у рукама противъ страшне силе Турске отчевину свою бране и свободу народню чуваю? Заръ велики Цареви Русіински и Австріински писма своя къ разбойницима често оправляю, и съ разбойницима се у важне договоре упуштаю? Треба ли Церногорце због тога правымъ разбойницима называти, што они за вѣру, за свободу, за „спасеніе“ своє Домовине сваку нужду и сиротиню драговольно сносе; што су и самъ животъ свой за отчевину жертвовати свагда као и данасъ готови были? И кадъ народъ єданъ очевидно на таковогъ своєъ непріятеля напада, кои отечество нѣгово же-

ліо бы да погази, и да га разори, кои бы хтѣо, да туђе землѣ и добра неправедно освои, може ли се пытамъ я садъ истый народъ због тога разбойничкимъ народомъ называти, што юначки сваку силовитостъ турànску одъ граница и огньишта свои одбыя?

Хитрый Турчинъ нигда ни є Церну Гору заборавляо, но шта више свагда є на ню позорльивымъ окомъ гледао, не због тога, што бы какову нужду имао, да малу єдну землю, одъ кое се никаковомъ великомъ добытку надати ни є могао, съ царствомъ своимъ састави, но само због савершеногъ покореня овогъ свободногъ Сербскогъ народа остатка, да не бы сирѣчъ и други Сербльи, на Церногорце гледаюћи, нигда ни помыслити могли, како бы се съ ньима саєдинили, и како бы, да туђе иго са себе збаце, у станю были. Перво дакле, због чега є Порта старала се, да Церну Гору покори, єстъ управо то, да она, кадъ исту землю освои, путъ себи отвори, како ће найпре да съ Адріятическимъ моремъ, а доцніе згодномъ приликомъ и цѣломъ Італіянскомъ завлада. Єръ кадъ бы Церна Гора у Турске руке пала, то Бока Которска не бы се одержати могла; тамо бы Порта и войничку флоту свою намѣстити и держати могла; а окромъ тога іоштъ одъ Церногорски брегова до Бредича, Неаполітанскогъ града само се 60 Італіянски мѣра (миля) брои. Друго пакъ Порта є због тогъ свеєднако на Церну Гору пазила, да се наєданпутъ не бы у ньой каковый новый Геор-

гій Кастріотићъ или Скендербегъ появіо, когъ земля ни є већа одъ Церне Горе была, но кои є зато опетъ, као што є цѣломъ свѣту познато, за 24 године войскомъ и побѣдама надъ Турцима прославлѣнъ бывао, и то надъ Султаномъ Амуратомъ II. и сыномъ овога Мехмедомъ II. побѣдителѣмъ се показивао, предъ коима є цѣло Хрістіянство онда трепетало. Скендербегъ нигда ни є више одъ десетъ до петнаистъ тысућа войске противъ многочислене силе Турске ставити могао, и опетъ є безсмертну славу послѣ себе оставіо; да су дакле и други Владатељи наши и Старѣшине Сербске съ таковымъ сердцемъ и одважношћу за свободу Домовине своє воєвали были, то нигда не бы себе до тога попустити могли, да сами собомъ у неволю, а наслѣдници ньови у робство Турско падну.

Я не знамъ по каковомъ се праву и због чега толико Церногорци одъ многи свои непріятеля оговараю и безчесте, ако не због тога, што Домовину свою и свободу бране; што не допуштаю, да се свобода Сербска загаси, и да сами у робство Турско не доћу. Кадгодъ є Скендербегъ малу свою войску противъ множине Турске предводіо, свагда іой є говоріо: да не множина войске но храбрость и юначство побѣђує; пакъ и сама нѣгова войска, нѣга єдногъ изузымаюћи, нити се храброшћу, нити одважношћу съ Церногорцима споредити може. А то се и отудъ ясно види, што су послѣ смерти Скендербегове съ малымъ числомъ и на-

скоро Турци Албанію себи покорили, коя и данасъ іоштъ подъ варварскимъ игомъ стенѣ, а Церна Гора и до овогъ тренутка свободу є свою сачувала.

Како далѣ завистници съ толикомъ неправдомъ говорити могу, да Церна Гора, кадъ бы само Порта ню покорити хтѣла, противъ силе Турске не бы се обдержати могла, кадъ ова Сербско-свободнячка земля како положаємъ крѣпки свои мѣста, тако и съ храброшћу, одважношћу и множиномъ свои людій, а особито садашњимъ оружѣмъ далеко Скендербегову Албанію надвишава, коя є у свима боєвима Турску войску разбіяла и свагда є надъ Турцима побѣду одержавала. Пакъ и у самой ствари Порта є показала, не само да є свакояко хтѣла, но да є и проливеномъ велике своє войске крвлю више пута старала се и трудила се, како бы Церну Гору себи покорити могла, ни мало тога не стидећи се, што є войска нѣна одъ Церногораца свагда разбіяна и протеривана бывала.

До каковогъ степена храбри и сложни у чуваню свободе трудови успѣти, и како напредовати могу, показаћеду намъ слѣдующи примѣри.

У оно време, кадъ су Турци згодномъ приликомъ неслоге Сербске, свакоякимъ начинима царство Сербско освоявали, и Херцеговину су себи покорили. Но двѣ области или нахіє, Дробнячка сирѣчъ и Никшићка никоимъ се начиномъ ни су Турцима покорити хтѣле, но оружѣ су у руке своє узеле и „отечество“ су своє чувале, не гледаюћи на

то, што су непрестано одъ Турака узнемириване и нападане бывале. И докле су годъ Херцеговци ови свободу свою више свега на свѣту любили и почитовали, дотле се и любавь ньина къ Отечеству сачувала, нити се угасити могла; они су противъ свакогъ варварскогъ нападания храбро и мужествено свагда свободу свою и Домовину бранили и чували тако, да ій Турци съ цѣломъ силомъ оружя свога за 250 година ни су побѣдити и покорити могли: но кадъ се вечъ послѣ тога любавь къ Отечеству и обштемъ добру умалявати, а жеѣь и неограничена неситость кадъ за сребромъ и неразумномъ гордошћу свободу народню надвишавати почне, онда се изъ тога обычна за обште добро и корысть немарльивость породи, због кое найпослѣ свобода и Домовина тако изгублѣна буде, да съ почеткомъ 18 вѣка ове двѣ славне прѣе пахіе, ови храбри войници, ови непобѣдими за два и полъ вѣка бранителыи Отечества своги и свободе Херцеговци, не Турскимъ оружѣмъ, но гадныимъ лакомствомъ, неразсуднымъ честолюбѣмъ и меѣусобномъ завишћу подъ туѣе иго покоре се: седамдесетъ е вечъ (1774) година, одкако су обе ове нахіе една за другомъ у Турске руке пале, па и данасъ іошт (1840) подъ ярмомъ варварскимъ стеню.

Старінмъ іошт еднымъ примѣромъ предмѣтъ ћу Вамъ мой много ясніе представити и болѣ га іошт освѣтлити моћи. Кадъ е Римъ градъ Тотиломъ освоенъ было, онда еданъ измеѣу войвода Римски именомъ „На-

велъ“ съ малымъ числомъ людій изыђе изъ града, и на єдномъ се брегу непріятелѣмъ окруженъ стани. Нимало се ни є двоумити могло, да га гладь къ предати принудити не ће; єръ є већъ у свачемъ и са свію страна недостатакъ терпити морао: зато кадъ већъ овако до найвеће нужде дође, окрене се войницима своима и рекне имъ: „Другови мои! или умрети или робови быти морамо. Безъ сумнѣ Вы о томъ не ћете много да размышлявате; но то ни є доста, да само умремо; него треба да онако, као што є храбрымъ людима пристойно, животъ окончамо; єръ само главу измучити се, и одъ глади чекаюћи горку и бѣдну смерть сасушити се, приличи само малодушнымъ войницима. Мы смо биткама изучени и оружѣмъ нашимъ управляти умѣмо; постараймо се дакле да дане наше са славомъ завершимо: сви треба да поумиремо, но да се и одмастимо; сви треба да поумиремо, но и крвлю непріятеля наши треба да се покрыємо. Какова бы то за насъ корысть была, да за нѣколико іошть година са срамотомъ животъ нашъ продужимо, кадъ и онако послѣ нѣкогъ времена умрети морамо. Не єстество но само слава живота нашегъ предѣле продужити може“. Єдва што изговори Войвода ове рѣчи, а войници му сви изъ гласа одговоре: да су на тай начинъ сви съ ньимъ заєдно готови умрети. Поћу дакле на непріятелѣ, кои изъ одважности Павловы витезова и приверженика дознаду, да су ови съ отчаяномъ храброшћу намѣрени, како да

съ њима у битку ступе *) зато и не дочекавши ій съ битвишта се уклоне.

Я свершуємъ дѣлце ово **) любезни мои земляци и снародници съ найтопліомъ жельомъ, да оно не малу корысть момъ Народу и Отечеству донесе. А намѣра ће се моя онда сасвимъ испунити, кадъ се мы сви сложно за обште наше благо постарамо. Срећа наша само одъ насъ самы и наше волѣ зависи. Мы смо сами узрокъ садашнѣгъ нашегъ бѣдногъ стања; єръ не мамо никаковогъ уредногъ управляња, никаковогъ „благочиногъ“ старѣшинства, никаковогъ законитогъ подчињења, никаковы властны закона, никаковы уредны судова! Због тога се налазе међ' нама непрестано сваће, грабежи, освете и многа друга зла; и због тога мы нигда сагласити се не можемо. А безъ слоге нигдѣ и никакова Обштина нити є была нити ће быти срећна: зато да престанемо одъ наши препираня; да затворимо сердце наше одъ проклете зависти; да предамо права осветe наше у руке обштега суда; да уредимо наше грађанске уставе; да бранимо невине; да награђуємо заслужене люде и да казнимо зле и отровне метежнике. —

Мы и срећу ту и право имамо, да се рођенымъ своимъ законодавцима учинимо. А ово є такова слава, съ коіомъ се одвећъ мало народа у садашнѣ време поносити мо-

---

*) Leonard. Aret. De Bello Italico adversus Gothos Lib. 4.

**) Оно є списано у Церной Гори 1774 године Сербльиномъ, и то Русінскимъ нарѣчіемъ.

же. Да къ овой пакъ слави приспѣти можемо єдно намъ само на путу стои, а то є наше неизображенѣ, когъ што скоріе треба да се отресемо, и да се просвѣтимо. Природа нити насъ є манѣ одъ други народа обдарила, нити насъ є неспособнїима учинила, да духъ нашъ узвысити, да разумъ нашъ просвѣтити, да сердце наше облагородити не можемо. Мы онако исто као и други народи себе благополучныма учинити можемо, кадъ владанѣ земальско и законе грађанске уредимо; кадъ у землю нашу художества и науке уведемо; кадъ найпре са сусѣдима а послѣ и съудалѣныма народима терговину нашу умножимо и распространимо. Послѣ землѣдѣлства ништа тако люде не богати као терговина; за терговину пакъ свакій зна, да насъ є природа згоднымъ и особитымъ Отечества нашегъ положаємъ обдарила. Херцеговина, Босна и Албанія, съ коима се граничимо, све бы намъ оно доносиле, што у њима раја. Кадъ бы мы себе добрымъ законима управляли, онда бы преко мора у различне туђе землѣ и стране све оно износили, у чемъ сва наша окружя и предѣли изобилую. Тако бы мы за кратко време обогатили се и процвѣтали: єръ терговиномъ и морепловствомъ многи други народи, кои су се у горемъ іошть и жалостніемъ, нежели што є наше, станю налазили, силныма, цвѣтаюћима и благополучныма народима себе су учинили.

Оставимо на страну Туръ, Сидонъ, Карѳагину, Коринѳъ и Аѳину, о коима насъ стара повѣстница довольно поучава, пакъ погле-

даймо само на „Венецію и на Холандію.“ Шта су оне изъ почетка биле? Кадъ ли съ Отчевиномъ нашомъ сравнимо, то су оне далеко слабіе, далеко сиромашніе быти морале. Но подъ мудрымъ и полезнымъ законима обе ове землѣ єдномъ само терговиномъ и морепловствомъ прославиле су се, узвисиле и обогатиле.

Съ друге далѣ стране да погледамо само на Швайцерскій, кои се одъ скорогъ времена подигао, народъ. Овай народъ онако исто као и мы по планинама живи; и докле є годъ онъ подъ ярмомъ међусобне неслоге и „вражде“ живіо, у истомъ се стаю као што є данашнѣ наше налазіо. Но найпослѣ таковымъ бѣднымъ и несносымъ своимъ животомъ намучивши се, почне онъ „спасенія“ своєгъ ради очи своє отварати. Зато се дакле и савъ народъ сабере, да се договори, каковымъ бы се начиномъ одъ толикогъ зла, одъ тако робскогъ ярма и одъ пропасти, коя му є предъ очима лежала, избавіо. Послѣ дугогъ препиранія и пустогъ, као што обычно оваковымъ приликама быва, домышлявања, нађе се єданъ између свію старѣшина найблагоразумніи, честитогъ живота и одвећъ великогъ поштеня човекъ, кога є разумъ наукомъ и искуствомъ просвѣщенъ быо, а сердце му се у любави за своимъ Отечествомъ топило. Овай дакле мудрый Родолюбъ стане посредъ народа, уздигне главу свою и овако говорити почне:

Господо моя Браћо и Другови! Я за одвећъ излишно держимъ, да Вамъ оно гово-

римъ и „повторавамъ“, што свакій између Васъ самъ зна, види и осѣћа, да се сви мы садъ у бѣдніємъ и жалостніємъ станю и животу налазимо, нежели и сами послѣдньи робови на свѣту: но то само не знамъ, еда ли свакій одъ васъ и оне узроке види, изъ кои сва зла за наше Отечество и за насъ саме произлазе. И сама она свобода наша, кою мы за несравнѣно благо держимо и као перво преимућство народа нашегъ цѣнимо, онда се само правомъ свободомъ назвати може, кадъ се на добрымъ грађанскимъ законима оснива, и на онаковымъ уставима утверђена є, кои є никаковомъ грађанину или обштинскомъ члану на зло употребити не допуштаю. Кадъ пакъ иста свобода наша никаковой обштинской власти подчинѣна и кадъ никаковымъ законима и уставима ограничена и обуздана была не бы, то бы онда она изворомъ свакогъ зла и бѣде наше називати се могла. Ни єдне на цѣлой земльи нашой такове неволѣ не ма, коя бы се съ таковомъ свободомъ сравнити могла. —

Такова свобода ни имена своегъ достойна ни є. Име є нѣно право своєвольство; а своєвольство є горе одъ свакога робства. Разсудите само Господо и Браћо моя! каковъ намъ є животъ кодъ такове свободе? Или каковомъ се мы добру одъ нѣ надати можемо? Кадъ мы у таковой свободи налазећи се землю нашу роћеномъ нашомъ крвлю свакій данъ напаямо, то онда сама земля наша противъ насъ на небо уздыше, и за проли-

вену по њој браће наше крвь одмаштеня небесногъ одъ Бога надъ нама иште. Мы се заиста правымъ робовима назвати можемо, докле се годъ у овакомъ станю налазили будемо, у каковомъ данасъ живимо; єръ мы какогодъ животомъ тако исто и иманѣмъ нашимъ, дѣцомъ и женама нашима єданъ другомъ робуємо; непрестано єданъ предъ другимъ стрепимо, као што съ послѣдньимъ робовима кодъ найсвирѣпіи турана и мучителя быва. Кодъ насъ є тако, да тко є силніи и ячій, тай є и Господаръ надъ другимъ; онъ и надъ животомъ и надъ иманѣмъ другога власть има; пакъ због тога нарочно за великогъ, храброгъ и славногъ мужа почитує се, хвали се и слави се. Мы єданъ другогъ убіямо и онако се гонимо, као што велики ловци звѣрове шумске у лову своме тераю и убіяю. Но због чега се кодъ насъ такова грдна и Богу мерзка дѣла чине, конма на цѣломъ свѣту подобны не ма? Я њу Вамъ Другови мои! и на то одговорити. Ево због чега. Што смо мы одъ саме колевке наше безъ сваке науке, коя бы насъ къ срећи нашой руководила; што смо далѣ безъ сваког суда и безъ власти грађански закона живити научили се, безъ кои никаково на свѣту обштество напредно быти, и срећно живити не може.

И тако самъ Вамъ я садъ съ ово нѣколико рѣчій свеобшты наши заблуђеня и свію послованя жалостно станѣ представіо, но покрай тога и она средства, коя бы насъ къ срећномъ успѣху водила, показати Вамъ ни

самъ пренебрегао. Одъ нашегъ данасъ обштегъ опредѣлѣня зависитъ ће или „спасеніе“ или послѣднѣ разоренѣ наше. Садъ Господо моя! одъ овогъ двога оно, коѥ Вамъ се болѣ узвиди, изберите: ѥръ мы на досадашнѣмъ основу наникаковъ начинъ овдѣ више живити не можемо. Зато ништа намъ друго садъ не изостаѥ, него то ѥдно само, да се у друга Царства и Државе разселимо, гдѣ закони владаю, и гдѣ ѥ права свобода власти закона а не своѥвольству подложена. А ако Вамъ ѥ пакъ то жао, да ваше роѣено Отечество оставите, то опетъ одъ саме ваше волѣ зависи, да себе помогнете. Уредите данасъ и узаконите овдѣ између Васъ све оно, што се на ползу Отечества нашегъ клони, и што срећу живота нашегъ подпомоћи може.

Како дакле крај ове бесѣде буде, одма савъ народъ изъ гласа и сложно съ радостнымъ усклицаима повикне: Тако некъ буде; и некъ се све по мудромъ овомъ и полезномъ за насъ предлаганю уреди. Цѣла се скупштина ѥднодушно сагласи, и таки се свакой „вражди“ и неслоги путъ пресѣче, а увреде се нарочно све вѣчномъ забораву предаду. И тако кадъ Швайцерска овымъ начиномъ праву свою свободу, уређено за себе „Правительство“, и добре законе добыѥ, одма съ тимъ тако дизати се почне, да ѥ за кратко време много друге народе превазишла, и толике знамените витезове и славне у наукама и свакомъ искуству мужеве произвела, почемъ ѥ у савершенство своѥ зе-

мл҃ѣдѣлство довела, скотоводство своѥ умножила, терговину свою распространила, умѣшства толика и ремесла (занате) завела, толике за войнике люде себи „воспитала“ и све науке на высокій савершенства степенъ подигла. Свима овыма средствама, а особито свима добрыма дѣлима, своима трудовима, своимъ добрымъ владанѣмъ, обштомъ слогомъ и мудрымъ управлянѣмъ садъ ѥ овай свакогъ дивлѣня достоянъ народъ до такове славе, силе и благополучя подигао се, да му се данасъ савъ свѣтъ срећи нѣговой достойно чудити и дивити мора.

5.

СЕРБСКО У ЄРУСАЛИМЪ

Путованѣ 1704 године

(Изъ старогъ рукописа.)

Я Єроѳей Рачанинъ, Григорій и Вусаріонъ Єромонаси, Салаћъ изъ Бѣограда и Станоѳ, Іоанъ Параносовъ и жена му Неда изъ Ирига и Павао сынъ Дунђериновъ изъ Бѣограда, пођосмо 7 Юлія 1704 године изъ најпослѣ именованогъ града и на перво преноћиште у „Манастыръ“ Раковицу приспѣсмо. Овдѣ се три дана частисмо, пакъ на друго преноћиште у Гроцку доћосмо, гдѣ три дана проведосмо. У овомъ мѣсту умало што не удари Турчинъ Григорія сѣкиромъ, што є часове на чардаку читао. Трећа намъ преноћь бы Хассан-Пашина Паланка, четверта Батичина (Баточина), а пета Моравскій мостъ у Ягодини, кою кадъ пређосмо и Параћинъ порано остависмо, онда на ужину у Ражань приспѣсмо, пакъ одавдѣ на шесто преноћиште у Пандуре кодъ Алексинаца дођосмо. Сутра данъ край Нишаве на ужини бысмо и Светогъ Пророка Илію подъ великомъ тополомъ прослависмо: прослави га Мія Кирайџія и почасти насъ лѣпо; віна довольно, Богъ да прости, писмо. Одавдѣ далѣ узъ Нишаву пођосмо, и седмо преноћиште

кодъ исте рѣке на зеленой трави не далеко одъ Ниша проведосмо; на истомъ мѣсту вечерасмо и писмо, а у ютру се кренусмо и у Нишу ужинасмо, пакъ затимъ на Бугарской страни подъ К... инымъ градомъ преноћисмо. Овдѣ се послѣ поноћи побунисмо, но хвала Богу никакове штете не претерпѣсмо, но здраво и мирно устасмо и подъ Лѣсковцемъ кодъ камените Церкве на ужину стасмо; пакъ истогъ іоштъ дана подалеко одъ Лѣсковачке клисуре девето преноћиште имадосмо, одкудъ поранисмо, у Клисуру уѣосмо и на краю нѣномъ на ужину као козе на малю падосмо. Ту изъ траве зміе, гуштери, жабе и корняче помилише, због чега мало у воду одъ страха не поскакасмо. Одавдѣ на измаку Враньске Клисуре на десето преноћиште подъ Манастыръ Решитскій приспѣсмо, гдѣ рака за вечеру наловисмо. И ту човека нађосмо, кои намъ казиваше, да є одъ 120 година: браде є просѣде бію; зуби су му се, као што казиваше, трипутъ мѣняли, пакъ као у дѣтета опетъ нарастли, а брада му є двапутъ опадала и наново растла. Онъ и сына сѣђа одъ себе имађаше, пакъ казиваше, да нити є кадгодъ Турчина видіо, нити харача платіо, нити віна піо, но узза цѣлый є животъ свой овце по планинама пасао. И одавдѣ рано устасмо, пакъ на єданайсто преноћиште у Враню а на дванайсто у Кошуне (Кожани?) приспѣсмо. За време Сербске владе овай є градъ великій бію, пакъ и данасъ іоштъ 40 церквій има. Овдѣ видѣсмо одвећъ много велики одъ камена корыта око-

ло кладеза (бунаръ) и чудисмо се; видѣсмо далѣ надъ истымъ градомъ три одвеѣъ высока одъ Бога створена брда, коя по површини своіой быше равна, и на коя се съ єдне само стране люди попети могу. То се зову шаторишта Марка Кралѣвиѣа и Милоша Обилиѣа, Релѣ О муѣевиѣа и Новака Дебелиѣа. Ту се у ютру догоди преноћай моштію Свете Петке Терновске и храмъ єдне церкве, кодъ кое се и тржиште держаше. Овдѣ у изобилю хлѣба и віна наѣосмо; зато насъ и Вусаріонъ братъ нашъ почасти и данъ тай прослави. Отудъ на тринайсто преноћиште у Горобинце на овчіе полѣ доѣосмо, гдѣ красну землю, лѣпа поля, жита и віограде видѣсмо, а тако исто и много различны воћа; лѣпе рѣке изъ планина са студенымъ и честымъ изворима теку, а по цѣлой се околини многи градови и села виде; єръ са самогъ мѣста, гдѣ ужинасмо 14 велики церквій одъ бѣлогъ камена видѣсмо: ове су Сербльи правили, кадъ су испреко мора изъ Сербске землѣ овамо прешли и затимъ се по рѣци Сербльи назвали: а то єзза Троє града. Тако су найпре на овчіе полѣ пали, и на нѣму, као што се говори, одъ мѣди (бакаръ) гумно ковали, а на земльи врћи не умѣли. Пакъ се іошть и то говори, да исто гумно и доданасъ іошть земльомъ засуто стои, и даће найпослѣ ту велико крви проливанѣ надъ Турцима быти. Одавдѣ на четрнайсто преноћиште у Велесъ градъ Бугарскій приспѣсмо. Овуда тече вер-

ло велика рѣка Вардаръ. У граду многи Хрістіяни бише. Одъ малы до велики све су куће одъ камена сазыдане и каменомъ покрывене. Овдѣ се іошть и камените многе но пусте церкве непокрывене налазише. И видѣсмо далѣ у истомъ граду гдѣ люди о Светомъ Пантеліи носе много грожђе на магарцима у котарицама. Грожђе исто сами Турци купую а Хрістіяни до Преображенія не ѣеду: Зато ій пытасмо и добромъ ньіовомъ Хрістіянскомъ поступку дивисмо се. По околини пакъ Велеской многе ньиве памукомъ засѣяне видѣсмо и чудисмо се, єръ прѣе тога нигдѣ не видѣсмо. Жита се овдѣ мало сѣю. Садъ остависмо Вардаръ и изыђосмо на оно полѣ, гдѣ су Турци Нѣмце разбили и натрагъ отерали, кадъ су ови 19 Авг. 1688 год. Бѣоградъ узели, пакъ Турке до истогъ града Велеса дотерали и єдва се на истомъ полю станити могли. Но будући да су многе кіше быле и зло време: зато Турци одморни изыђу изъ Велеса и тако Нѣмце разбію, да су ій по мало опетъ до самогъ Бѣограда дотерали, и истый градъ послѣ двѣ године одъ Нѣмаца отели. Подавдѣ на петнайсто преноћиште у Тиквешъ а на шестнайсто у Грчиште приспѣсмо. Ту видѣсмо, како врше люди жито съ воловима, и како су покрай Вардара попеле се тако реѣи планине до облака. Крозъ исте є стѣне просѣченъ путъ и зове се Демир-капія Марка Кралѣвиѣа, кои се ту высоко у камену подписао изрѣзавши слова, коя су одъ перстію веѣа. Іошть срѣтосмо ту

цервене камиле, те се подъ Іованомъ коньи поплашиште, да мало у Вардаръ не поскакаше. И тогъ дана доћосмо на седамнайсто преноћиште у Уженскій градъ, а сутраданъ приспѣсмо на осамнайсто преноћиште у градъ Солунъ или Селаникъ, у комъ седамъ дана пребысмо; ходисмо около нѣга, по нѣговымъ кућама и чаршіяма, и улазисмо у Цркву Светогъ Димитрія, коя є красна и одвећъ велика, пакъ у ньой се и сами Турци кланяю. Она є оловомъ покрывена, но олтарскій іой сводъ пао беше, па како се срушіо, тако и стаяху стѣне неизнете. Црква иста имаћаше у четыри реда „столпове“ све єдне надъ другима и четворе сводове, и многе церквице, капеле и олтаре по сводовима. Столпови су у сва четыри реда одъ мермера, а у свакомъ реду има ій по седамнайстъ, кои су тако обли, као да су на стругъ израћени. Изъ єдногъ одъ овы столпова близу дверій стоећегъ тече мyро, коимъ се мы мазасмо. Кодъ петогъ є столпа гробница Светогъ Димитрія : у ньой є и данасъ истый мученикъ. Излазећи изъ цркве видѣсмо у камену изрѣзана слова, и то све єдна верста Сербска а друга Грчка. Надписъ истый свѣдочи, да ондѣ леже мошти Светогъ Савве, Цариградскогъ Патріярха и Павла Исповѣдника. И по другимъ црквама идосмо и Богу се молисмо. На поверпно града истогъ налазаше се Манастыръ Чаушъ, у комъ многи Калуђери быше. И ту іошть видѣсмо Ідолску кумирницу, коя є изнутра чудно сазыдана и на нѣка окна сведена бы-

ла, а стѣне одъ десетъ аршина широке имала. Овдѣ се онай Апостолъ Димасъ, о комъ Апостолъ Павелъ пише, вѣреХрістіянске одрекао и Свештеникъ Ідолскій постао. На среди града налазише се нѣки сводови и зидине, у коима кажу, да є мучитель сѣдіо, кадъ є Несторъ Лія побѣдіо. Далѣ іоштъ къ мору видѣсмо одвећъ голему цркву, кою є нѣкій Царъ на подобіе Свете Софіе сазыдао; нѣни су столпови и сводови такови, да ій се човекъ довольно нагледати не може.

Изъ Солуна поћосмо седмогъ Августа, и навезосмо се у галію на море, пакъ другій данъ подъ Платамонъ градъ доћосмо. Надъ градомъ истымъ лежи планина, коя се бабиномъ горомъ называ. Покрай исте планине налази се друга планинаСаргаръ, на коіой є сазыданъ Манастыръ Св. Великомученика Димитрія съ 200 ћелія. Затимъ приспѣсмо спрама свете Горе у Загорѣ 18 дана преко мора путовавши. У Загорію 9 дана сѣдисмо, пакъ по горама ходисмо, многе Цркве и Манастыре нађосмо. У цѣломъ Загорію 100 Церквій и 5000 домова, кои су сви Христіянски, налазаше се. Іоштъ видѣсмо овдѣ цркву „Преображенія“, коя є была нова, голема и одвећъ лѣпа: она имађаше три олтара и 95 сребрны и златны кандила; предъ црквомъ быше два лѣковита извора, а около нѣ шума борова налазаше се. Другій данъ подъ Касадру доћосмо, гдѣ 5 дана пребысмо, и градъ Тyръ, у комъ є Светый Ѳеодоръ Тyронъ мученъ быо, пустъ видѣсмо. Противанъ вѣтаръ принуди насъ, те противъ

волѣ наше подъ Аѳонъ дођосмо, гдѣ Св. Павла и Св. Анне Манастыре видѣсмо. Одавдѣ се на велико море упустисмо и за три дана подъ планину Яръ допловисмо. Но ту на мору замркосмо; и около два часа прѣје поноћи подигне се страшна олуя тако, да грдни таласи почну преко галіѐ превальивати се и садъ на єдну садъ на другу страну исту галію извертати. Страхъ великій нападне на све насъ; сви се олую морску и смерть люту предъ очима имаюћи горкомъ плачу предамо: єдни се између насъ почну праштати, а други исповѣдати. У галіи 85 Хаджія бысмо. Около поноћи почне се галія сасвимъ извертати; кормани се забуне и облакъ церный на море падне. Садъ сасвимъ животъ отчаясмо и страшно викати и яукати почесмо призываюћи на помоћь пресвету Богородицу и Св. Отца Ніколу. Но мало часъ Управитель вѣтрила позна наблизу градъ Ливно; зато тамо прибѣгосмо и ту 32 часа проведосмо.

(Продужит' ће се.)

В. ПѢСНОСЛОВНИ.

Сербскій Праздникъ на Авали.

(Продужено.)

Ой Народе! временомъ избраный,
Да велика посвершувшъ дѣла!
Цѣла земля одъ Камчатке синѣ
До у сердце самогъ Цариграда,
(Да не рекнемъ источне Индіе,
Гдѣ б' васъ жельно изгледала браћа,
Да се опетъ братски загрлите!)
Пакъ пояси юга Европейскогъ
До дворова Дужда Млѣтачкога,
И одавдѣ до мора Блатнога,
Петровграда и сѣвера хладногъ,
Іоштъ пре Троѳ и Єлице красне,
Ясон-руна и Омир-Пѣвуна,
Пре времена свогъ Грчкогъ мудрила
Домовиномъ называше с' Сербскомъ *):
Ту столѣћа преживисте дуга,
Постарія одъ Богинѣ Кліѳ,
А камо ли нѣны унучића,
Та писаца Грчки и мудрица,
Проведосте срећни и весели,
Све на миру а у свакомъ добру,
Подъ управомъ Бога свевышнѣга,
А на земльи Свевид-Световита,
Напредника людства Серб-Славенскогъ!

*) Domácj starobylych Slowannuw gméno Srbowé. Slowanské Starozitnosti. W. Praze 1836. Swazek I. str. 80.

Тко ћ' пребројат' све старе Богове,
Та народнѣ назов'-чуваоце?
Тко ћ' пребројат' све храмове њине,
К'о живота народнѣгъ и ума
Вѣковѣчне за свѣтъ паметнике:
Кадъ с' народи многи дѣтиньили,
Вечъ се яко Сербнародня душа
Сроћавала съ небомъ и природомъ;
Єръ Перуна вышнѣгъ громовника,
Ил' Бѣл-Бога свакогъ добра давца
Погледали, ил' њове храме
Улодношћу Сербскомъ сазыдане,
Свуд' с' напредку народнѣмъ дивимо!
Гдѣ с' сіяше Поревита (Правота) храми,
Ни су л' мѣста за престоле правде?
Радегосту гдѣ се жертвеници
Уздызаше и носише жертве,
Гостолюбѣ не бы л' тамо Сербско?
Гдѣ с' Осладу зидаше олтари,
Ни су л' тамо пріятельства легла
И дружине сроћене састанци?!
Чуйте Сербьи мали и велики!
Обыћите землѣ и градове,
Вершне горе, њиве и ливаде,
Прадѣдовска посвуда кућишта,
Гдѣ вечъ дижу сложна браћа главе,
Та на дику ума човечія,
А на радость Творца и природе:
Туд' проћите; или по сѣдиштам'
Анта, Винда свуд' Славена стары;
По Поморю Церномъ ил' Блатноме;
По Адріе свима утоцима;
Пролетите свима по краєв'ма
Одъ Средишта до Остров-волина:

Свуд' су Дида, Ладе и Полелѣ
Подигнути высоки дворови,
Перви ступци човечіѣ среће,
Гдѣ с' справляю за небеса душе!
Міліони то и садъ свѣдоче,
Та потомци Лютича, Древляна,
Поморанци, Вилци, Оботрити,
Сви Серб-Славски Богоподобници,
Цѣлогъ людства надячавши сыне,
Посебице наспор-благословомъ!!—
Виле далѣ, Русальке, Севане,
Жива, Тризна, Коледа, Купало,
Кнезъ и Вѣштацъ, Морена, Гаѣви,
Жертве чисте, Пророци, заклетве
Освећене умомъ човечіимъ,
А рад' свѣтскогъ мира и покоя,
Даю цѣну Серб-Славскомъ животу,
Уму, духу и старини ньиной;
У груд'ма имъ и витежство право
Пробуђую чакъ до адски врата,
Правочинцу гдѣ се побѣдница
Указуе съ ликомъ Анђелскіемъ,
И води га къ престолима Божіимъ,
Да награду пріими свои дѣла!! —
Гле заметка народньи пѣсама,
Вышнѣгъ дара Отца Савваова,
Коим' с' єднак' сви народи диве,
Вѣкови ће с' дивити іошть болѣ,
Докъ съ очію скину сасвимъ таму! —
Чуйте Сербльи, народе престарый!
Кадъ на лица у старини тамной
Вы Богова стары погледате,
Научте се, да сте браћа Инда,

Та именомъ, животомъ и крвлю;
На єдномъ сте мѣсту вѣковали,
Дуге вѣке єдно мудровали,
Духа єдногъ и науке были,
Пре многіе до памети дошли
На свіету людій и племена!
Сва Нѣмачка то ѣ' свѣдочит' свагда,
Што с' и сада многимъ Сербскимъ цвѣћемъ
Іоштъ изъ первогъ Европейскогъ доба
Съ первы лея пресаћенымъ кити,
На очигледъ човечества цѣлогъ! —
Оставите садъ Богове старе,
Прадѣдовске вѣрне хранителѣ;
Умъ човечій не треба ій више,
До л' съ стариномъ да ій се спомене,
Пакъ на дѣдске землѣ погледайте,
Одъ старіи вѣка наслѣћене;
Крозъ времена сва се прегледайте,
Каковъ ли сте кадгодъ народъ были?
Шта л' сте сада предъ очима свѣта?
Крозъ савъ животъ народныій проћите,
Одъ Кіева Свет-Андріе града,
Крозъ велику, бѣлу и цервену
Пролетите вы Русію силну,
Отчевину Петра великога,
У Серб-Славству цѣломъ найсрећнієгъ
Цар-човека одкако є свѣта,
Текъ временомъ єдва упознаногъ;
Ил' Литванацъ са сѣвера хладногъ,
Ил' окретныій Козакъ съ мора церногъ,
Москве л' Туле, гдѣ Циклопи Славски
Кую стрѣле за Іовиша Сербскогъ,
Русъ се звао понайячій братацъ
Народнѣга Серб-Славенскогъ Рода,

За юначко запытайте с' здравлѣ,
Пакъ се братски к'о браћа цѣлуйте;
Поћ'те далѣ крозъ прадѣдске землѣ,
Надгледайте Польску и Варшаву,
Гдѣ с' преважакъ Серб-Славенскій роди,
Надъ Европомъ и Азіе дѣломъ;
У Кракови задерж'те с' свободной;
Бац'те погледъ на Липско Саксонско,
Гдѣ вамъ дѣди вѣке проживише;
Промотрите цѣлу Поморанску,
Край мора се Блатногъ задержите,
Прегледайте сродне паметнике;
Покрай овы сва кућишта стара,
Што с' у сердцу Назови-Нѣмачке
Садъ налазе Славскимъ подъ именомъ
Походите, съ браћомъ се познайте,
Народньій имъ животъ проучите,
Странпутнике къ Славству упутите;
Двѣ Лужице и цѣлу Моравску,
Стан-сѣдиште Кѵріл-Меѳодія,
(Два Славенца два народня Светца)
Съ топлымъ седцемъ у накрстъ пређите;
Пакъ се къ златномъ Прагу окрените,
Цѣлу Чесску землю прелетите;
Къ Нитри старой затимъ потрчите,
Светоплука Царство прегледайте;
Попните се на Карпатске горе,
Прегледайте Лавовъ, Галицію,
Прегледайте Турчанска кућишта,
СвуПанонску, Пешту съ равномъ Бачкомъ;
И съ Рватскомъ цѣломъ Загребъ дичный;
Пакъ Љубляну съ морскимъ заливима;
Сву Далматску Боку съ Дубровникомъ
Промотрите што болѣ можете;

Садъ полет'те къ Цетинь-Церногорю,
Та роишту Сербски свободняка;
Свратите се у Спужъ, Подгорицу;
Надгледайте Свето-Савовину,
Са Мостаромъ све Граховско полѣ;
Са высина гора велебытны
Прегледайте васцѣлу Босанску,
Сарајево, Зворникъ, Банялуку,
Надгледайте высоке Дечане;
Пакъ пређите у землю Славонску,
Сремъ китнястый и Банатска поля,
Гдѣ ѣ Мурза садъ Осѣкъ названый,
Фрушка Гора и Сѵрміумъ старый,
Херкул-воде вила купатила:
Пређ'те сада на Хемске планине
Съ Дибић-войскомъ вѣчно прославлѣне,
Надгледайте Терновъ и Софію;
Пакъ се онда преко Бѣограда,
Вы вините на Авалу дичну;
Пређ'те Космай, Рудникъ и Сребрникъ;
Прегледайте све што й до Косова,
Гдѣ погибе Лазаръ и Милоше,
Єданъ Светче а другій Витеже;
Пакъ до Ниша, валовите л' Дрине,
До утока Саве у Дунаво,
Свуд' пређите, очима видите;
Бац'те погледъ до Морѣ саме,
Свете л' Горе и до Цариграда:
Свуд' о браћи добро с' увѣрите:
У све браће ѣл' іошть єдна майка,
Та премила Богиня Серб-Славска?
Милую л' се међу собомъ браћа?
Или су се тужна одродила,
Гньилствомъ своимъ ил' кривицомъ туђом',

Одъ первыѣ народньи времена?
Напредую л' къ савершенству своме?
Допиру л' имъ очи до истина,
По природи цѣлой разастрты
И по бѣломъ свѣту начичканы?
Шта л' умъ досадъ, шта ли имъ мишице
Починише за тридесетъ вѣка,
И повише нѣшто годиница,
Та Европу одкадъ олюдише?
Каква л' себи и цѣломъ човечству
Надѣлаше добра и напредка?
Оправдаше л' повѣренѣ Творца?
Ил' га болѣ оправдати мысле? —
Прѣе свега о Народе славный:
Вы прадѣде людства Европейскогъ!
Стари Сербльи садъ Славени славни!
Све течав и духъ да познате
Васцѣлога народнѣгъ живота,
Благайницу отворите вашу,
Гдѣ с' вѣкови стоварали благо,
Стварали вамъ вѣчне паметнико,
Та вѣчніѣ туча и челика.
Єзыкъ обштый та є благайница,
Одпечатакъ одъ свію времена
Свегъ народнѣгъ духа и живота.
Гле извора народности ваше!
Гле свѣдока честитости ваше!
Гле печата улодности ваше!
Знадоше ли ваши прадѣдови
За свевышнѣгъ Бога Створителя;
Знадоше ли за човечю душу;
То по цѣлой вашой Дѣдовини
Паметнике редомъ прегледайте
По вѣков'ма свима ужлѣблѣне:

„Богослава, Божка и Богдана,
Съ Боголюбомъ и са Богомиломъ,
Божидара, Божу, Богохвала,
И Богоя, Богиња, Божиња.“
Коя б' рѣчца збогъ ништа постала?
Гдѣ б' се мыс'о о ништа зачела?
Гдѣ б' с' одѣло за ништа створило?! —
Сиђ'те умомъ съ неба на земльицу,
Да видите шта вамъ дѣде быше?
Ил' робови, слуге и невольни?
Ил' свободе свое Господари?
Ил' рођени да владаю свѣтомъ? —
Прегледайте народнѣ читулѣ;
Све градове села, и предѣле
По дѣдовским' землям' промотрите:
Гле прадѣда самы Владиміра!
Съ друге стране безбройны Свевлада!
Погледайте моћне Властолюбе,
Владиславе, страшне Бранимире,
Бранославе, снажне Боривое;
Не видите л' силне Воиславе,
Радивое, чудне Бориславе,
Изяславе, Предслав-Добривое,
Ратиборе, Властиславе хвалне,
И іоштъ друге числа неизбройна
Паметнике тако расплоѣене
Преко свію Славенски краєва,
Преко стары и новы вѣкова:
То с' извори надъ извор'ма свима!
То с' свѣдоци надъ свим' свѣдоцима!
Ма с' гудила у пѣваца свію
Покидала, пера с' утупила
Цѣлогъ ята свію повѣстника!! —

(Продужит' ће се.)

ПРЕВОДИ.

1.

СЛАВЕНСКЕ СТАРОЖИТНОСТИ

Славени у Подунавлю.

(Продужена Шафарикова повѣстница)

„Чіѣрна“ (Tsierna) мѣсто на данашньой рѣци „Черна“ или „Црна“, коя на граници Унгарской и Влашкой у Дунавъ утиче, као што мермерный надписъ, на комъ се чита: „Valerius Felix miles coh. IV. stationis Tsiernen“ свѣдочи. Тай є каменъ ставлѣнъ за времена Совѣтника (Конзулъ) Барбата и Регула 157 год. послѣ Христа и данасъ се іоштъ у Мехадіи налази. Ни є тако вѣрно то име кодъ други изложено: кодъ Птоломея є Λίερνα, на даскама се Певтінгеровыма „Tierna“, кодъ Улпіяна „Zernensium colonia“; а заиста є и было тежко Грчки или Латінски рѣчь „Црна“ или „Черна“ као и Скандинавцима „Црноглавъ“ написати. Развалине истогъ мѣста и доданасъ се іоштъ виде, као што и име само у назыву рѣке. — „Паѳіссусъ“ (Pathissus) погрѣшно и „Парѳіскусъ“ (Parthiscus) кодъ стары име садашнѣ крайне Потиске и о самой рѣци употреблявано: тако є кодъ Плінія „Паѳіссусъ“, кодъ Птоломея „Партисконъ“ (мѣсто на Тиси), кодъ Аміяна Марцелліна „Парѳіскусъ“ и т. д. то єстъ „Патисѣ“ или

„Потисѣ“ као што є „Поморѣ,“ „Полабѣ,“ „Поморавѣ,“ „Подунавлѣ,“ „Посавлѣ,“ „Подринѣ“ и т. д. Треба намъ знати, да се у Славенскимъ нарѣчіяма у оба вида предлози „па“ и „по“ налазе, н. п. „паметь,“ „пароге,“ „патока“ и пр. као и „поміє“ „пожаръ“ „покровацъ“ „потокъ“ и т. д. Предлогъ є „па“ старіи а „по“ новіи. „Па“ се ни у каковомъ другомъ Европейскомъ єзыку но само у Славенскомъ и Литванскомъ налази. Собствено име рѣке „Тисе“ налази се овако кодъ Іорнанда „Тісіа,“ „Тvсіянусъ,“ кодъ Θеофvлакта Самокатте „Тиссусъ,“ кодъ Гвидона Равенскогъ „Тvсія,“ кодъ Константіна Багренородногъ „Тица“ (Титза), кодъ Айнхарда „Тіза,“ у найстаріимъ домаћима листинама „Θvсція“ и „Тvсція“ и т. д. Стари чуоћи о „Патисю“ или „Потисю“ т. є. о покраишту Тисе рѣке име околине на саму рѣку окрену. Овдѣ имамо іванъ прикладъ сложене Славенске рѣчи изъ I. послѣ Христа столѣћа. — „Сербинумъ“ (Serbinum Σερβινον) по Птоломею и „Сербеціумъ,“ „Сервіціумъ“ (Serbetium, Servitium) на даскама Певтінгеровыма, кодъ Антоніна и кодъ Гвідона Равенскогъ два Панонска, ако ни су єдно и исто оба мѣста, одъ кои се єдно види, да є данашньій „Србецъ“ на рѣки Сави. — „Берзовія“ утверѣено мѣсто у крайни тако названы Сармата Ліміганта по Певтінгеровыма даскама и по Гвідону, „Берзобісъ“ по Прісціяну, кои є име то изъ собственогъ Цара Траяна рукописа преписао, єстъ у средньемъ вѣку мѣстанце „Берза“ на данашньой рѣци „Берзава“ или

„Брзава“ у Банату. Много тогъ имена рѣка, потока, мѣста у Русской, Чесской, међ' Унгарскимъ Словацима, а и по другима мѣстима и данасъ се налази. — „Грануа“ (Granua) рѣка у писмама Цара Марка Аврелія Мудраца (180 год.) Словачки садъ „Хронъ“ а Сербски „Гранъ“ названа, єстъ кореномъ „Гранъ“ (Хранъ,) као што село „Храновница) (Грановница) кодъ извора исте рѣке свѣдочи, одъ рѣчи „грана,“ „граница.“ И уЧесской тече потокъ „Граничница. — „Пелва“ (Pelva) по Антоніну мѣстанце у долньой Панонской, гдѣ се и садъ тако као и у покраини Босанской градъ и рѣка „Плева“ Босански „Плива“ налази. У Русіи мала рѣка „Плева“, у Бугарской потокъ „Плева,“ и мѣсто „Плевенъ,“ у Унгарской мѣсто „Плевникъ“ и т. д. домаћность тогъ имена доказую. „Бустріціусъ“ (Bustritius) рѣка у Панонской по староримскима земљ описима и путничкимъ списцима єстъ Славенска „Быстрица“: заиста наше широко писмо „ы“ Латіни су найобычніе съ гласомъ свога писмена „и“ (у) изражавали. Имамъ и зато свѣдочбе, да єГрчко име „Карпатусъ т. є. Татре, кое є кодъ Рушняка и данасъ іоштъ подъ именомъ Хорбы одъ рѣчи „Хрбетъ“ познато, погрчено и полатінѣно, и кое су Грци и Латіни, нипошто изговорити га не могући, по познатомъ себи острова „Капраѳосъ“ имену прекроили. Рѣчь „грбъ“ (хрбъ) хрібъ Виндскимъ Славенима и данасъ означава гору; Хорватима брдо; а кодъ Руса се хребетъ свако высоко по-

горѣ называ н. п. „Яблоной,“ „Уралской,“ „Камчатской,“ Становой хребетъ и т. д. Не хотећи да и дальимъ собствены имена разбиранѣмъ Читателѣ обтерећавамо, оставлямо садъ на страну множину други по старовѣкимъ паметницима налазећи се Славенски имена, и на ово нѣколико, кои намъ на свію осталы угледъ служити могу, примѣра престаємо. Єл' могуће пытамъ я найпослѣ, да разумный и єзыкъ и цѣлу ствар добро познаваюћій Читатель о Славенству овы и ньима подобны имена погрѣши? Изъ когъ се іошть Европейскогъ єзыка имена ова: Пелсо или Плесо, Чіѣрна и Черна (Словаци и данасъ веле Чіѣрна), Патисусъ или Потисѣ, Сербинумъ или Сербинъ, Сербеціумъ или Србецъ, Берзовія или Брзава, Грануа или Гранъ, Пелва или Плева, Бустріціусъ или Быстрица, Карпатусъ или Хрбетъ (Грбача) тако природно и тако непринуђено разложити могу, као изъ Славенскогъ? Гдѣ су те исте рѣчи и о истымъ предмѣтима тако вообште уживане быле као кодъ Славена? Єли могуће покрай познаваня стары Европейски народа, и покрай правогъ свію околностій разложеня то потвердити, да та иста имена Славенска случайно само и то порѣђе у первомъ и другомъ столѣћу по Панонскимъ земляма налазе се, а да ни у каковомъ съ дѣлима Славенски народа саюзу ни су. У премѣнама народа као и у премѣнама природе ништа се случайно не догађа; само су слабымъ очима нашима познаты поява узроци и поводи често непознати. Зато не можемо другоячіе

но само тога держати се, и да су та Славенска имена одъ Славенскогъ народа почетакъ свой узела, и да су тако у предхрістіянскомъ іоштъ времену Праславени, као што Несторъ каже, у земляма Подунавскима на широко обытавали.

Славени тіи одъ нападаюћи ій Влаха стѣшнѣни и изъ старе своѳ отчевине истиснути, по већой части, као што Несторъ свѣдочи, къ суплеменицима своима за Татре прећу, и, као што обычно кодъ таковы преселяваня быва, свуда по нѣке съ южне Татранске стране останке покрай Вага сирѣчъ, Грана, Ипла, Шаяве, Хернада, Торисе, Ондаве и горнѣ Тисе оставе, кои ће ограђени неизбройныма противъ суровы непріятельски нападаня горама у онымъ Аркадическимъ долинама пастырскій и землѣдѣлскій животъ до самогъ долазка друге своѳ на полноћи браће на миру и покою проводити. И ово намъ ѳ ново доказателство старобылства народа нашегъ у крайнама подтатранскима. Да ово докажемо, нећемо се позывати на она горе наведена Славенска имена рѣка и мѣста, добро знаюћи, да су иста и одъ неславенски нападника, кадъ су се сирѣчъ Славени изъ исты земаля истиснули, присвоѳна и уживана быти могла: но о томъ ћемо довести праве и историческе доводе, кои ћеду довольни быти, да истину горнѣгъ изреченя достаточно докажу.

(Продужит' ће се.)

2.

СТЕЧНОСТИ И ЄДНАКОСТИ

у Індіискомъ и Славенскомъ животу налазеће се.

(Изъ Slawa Bohyne Колларове съ Чесскогъ.)

Да се између Індіяна и Славена тѣсна свеза или по крви народнѣ сродство налази, то не доказую само оба ова народа єзыци, єѳумологіє ньіове, скланяня и т. д. него іоштъ и многе друге ствари, науке и обычаи, закони и обреди, игре, забаве и друге живота околине, коє да овдѣ изложимо и сравнимо за потребно налазимо не само због тога, да наше положенѣ о Богиньи Слави болѣ изяснимо и потвердимо, него іоштъ и зато, како се не бы ни помыслило, да свакій Европейскій народъ тако као нашъ съ єднакимъ правомъ на Індію и Санскритъ позвати се може. Нѣки између исты обычая налазе се заиста и кодъ други народа Европейски, али нигдѣ се они тако многи, тако чверсти, тако здраво сачувани као кодъ Славена не налазе. Колико є годъ наличны Богова и Богиня, колико єднаки обычая и обреда, єдномъ рѣчю, колико є годъ између оба народа слаганя, єдначеня и наличеня: толико є прелаза и мостова између Індіяна и Славена. Мы наводимо овдѣ свѣдоке и изъ стары и

изъ новы времена, да бы смо животъ њіовъ са свію страна и цѣлокупно себи представити могли. Кадъ бы се коіомъ срећомъ и у нашемъ народу наскоро каковый мужъ побудіо, кои бы нарочно зато преправлѣнъ био, да Індію, те и друге ствари истраживаюћи, преће, о какова бы то корысть за нашъ народъ, за нашъ єзыкъ, баснословницу и повѣстницу была! Енглезскій и Французскій єзыкъ съ єдне стране незгоданъ правописъ имаюћи, а съ друге опетъ због недостатка мекаког и бризгавог своъ изговора за изясњиванѣ Санскрита неспособни су.

1. Характеръ мекій, тихій, кроткій, миролюбный.

Кодъ Індіана: Хердеръ (Ideen z. Phil. d. G. Carlsr. 1794. T. III. S. 46.) вели: „Ни єданъ народъ съ терпѣливомъ мирноћомъ и благомъ душевномъ послушношћу Індіяне не надвышава. Індіянацъ више може него итко другій терпити. —

Кодъ Славена.: Хердеръ (Иста књига Ч. 4. ст. 36) говори: „Славени су были миротворци, земальске, т. є. польске свободе любительи, но подложни и покорни, покрай тога свакоъ отиманя и опустошаваня непріятельи. —

2. Вѣра у єдногъ найвышегъ Бога.

Кодъ Індіяна: Алекс. Довъ (Indostan II. S. 36.) свѣдочи: „Ненаучени Індіяни истина да многа маня божества као и Христіяни ангеле вѣрую; али єдинство Божества

Императоръ Русійскій, и Краль Польскій.

Ніколай I. рођенъ 6. Юлія 1796, ступіо на престолъ 1. Дек. 1825.

Царъ Турскій или Великій Султанъ.

Абдулъ Медшидъ, рођенъ 23. Юлія 1823, влада одъ Юлія 1839.

Кральица Енглезска.

Александра Вікторія, рођена 24. Мая 1819, ступила на престолъ 20. Юн. 1837.

Краль Француzкій.

Лудвігъ Філіпъ I. рођенъ 6. Окт. 1773, влада одъ 9. Августа 1830.

Краль Пранзскій.

Фрідріхъ Вілхелмъ IV. рођенъ 3. Окт. 1795, ступіо на престолъ 1840.

Краль Шведскій.

Карлъ Іоанъ XVI рођенъ 26 Јнуар. 1763, влада одъ 3 Февр. 1818.

Кральица Шпанска.

Ізабелла II. рођена 10. Окт. 1830, влада одъ 29. Сент. 1833 подъ туторствомъ свое матере Хрістіне, Прінцезе Сіцілијанске.

Кральица Португалска.

Дона Маріа II. да Глорія, рођена 4. Апр. 1819, ступила на престолъ 2. Мая 1826.

Краль Сардінскій.

Карлъ Албертъ, роѣенъ 2. Окт. 1796. влада одъ 27. Апр. 1831.

Краль Сіціліянскій.

Фердінандъ Карлъ II. роѣенъ 12 Юн. 1810. ступіо на престолъ 8. Новемвр. 1830.

Краль Баварскій.

Лудвігъ Карлъ Августъ, роѣенъ 25. Авг. 1785, влада одъ 13. Окт. 1825.

Краль Віртембергскій.

Вілхелмъ Фрідріхъ I. роѣенъ 27. Септ. 1781, ступіо на престолъ 30. Окт. 1816.

Краль Саксонскій.

Фрідріхъ Августъ, роѣенъ 18. Мая 1795, влада одъ 1836.

Краль Белгійскій.

Леополдъ I. роѣенъ 16. Февр. 1790, ступіо на престолъ 21. Юлія 1831.

Краль Нідерландскій.

Вілхелмъ I. роѣенъ 12. Августа 1772, влада одъ 28. Февр. 1815.

Краль Грчкій.

Оттонъ I. роѣенъ 1. Юн. 1815, ступіо на престолъ 21. Февр. 1833.

Краль Денемаркскій.

Фрідріхъ VI., роѣенъ 28. Ян. 1769, влада одъ 13. Марта 1808.

ДОСТОИНСТВА ДУХОВНА
СВЕТЕ ВОСТОЧНЕ ЦЕРКВЕ
У АВСТРІЙСКОМЪ ЦАРСТВУ.

Архіепископъ и Митрополітъ.

Нѣгово Превосходителство, Высокопреосвященѣйшій и Высокодостойнѣйшій Господинъ СТЕФАНЪ СТАНКОВИЋЪ, православный Архіепископъ Карловачкій, и цѣлогъ у ц. к. Державама находећегъ се Сербскогъ и Влашкогъ Народа Митрополітъ, као и Ц.К. иА.Величества дѣйствителный тайный Совѣтникъ.

Г. Г. ЕПІСКОПИ.

Епіскопъ Транзілванскій.

Господинъ Василій Мога, православный Епіскопъ Транзілванскій, има Резіденцію у Сибиню.

Епіскопъ Новосадско-Бачкій.

Господинъ Георгій Хранiславъ, православный Епіскопъ НСадско-Бачкій, Сегединскій и Угарскій, и пречест. Апелляторіума Членъ и Сосудія, има Резіденцію у НСаду.

Епіскопъ Вершачкій.

Господинъ Іосифъ Раячићъ, православный Епіскопъ Вершачкій, Лугошкій, Карансебешкій и Оршаво-Мехадіјскій, има Резіденцію у Вершцу.

Епископъ Темишварскій.

Господинъ Пантелеимонъ Живковићъ, православный Епископъ Темишварскій, Липовскій, Велико-Бечкеречкій и Панчевачкій, пребыва у Темишвару.

Епископъ Арадскій.

Господинъ Герасимъ Рацъ, православный Епископъ Арадскій, Велико-Варадскій, Енопольскій и Халмаћскій (у Ерделю), има Резиденцію у Старомъ Араду.

Епископъ Буковинскій.

Господинъ Евгеній Хакманъ, православный Епископъ Буковинскій, пребыва у Черновици.

Епископъ Карлштадтскій.

Господинъ Евгеній Іоанновићъ, православный Епископъ Карлштадскій, Костаињичкій, Корбавскій, и приморски градова Трієста, Рѣке и Сења, има Резиденцію у Плашкомъ.

Епископъ Будимскій.

Господинъ Платонъ Аѳанацковићъ, православный Епископъ Будимскій, Ст.-Андрејскій, Пештанскій, Столнобѣоградскій, Сечујскій, Мохачкій и Сигетскій, пребыва у Ст.-Андреи.

Епископъ Пакрачкій.

Господинъ Стефанъ Поповићъ, православный Епископъ Пакрачко-Славонскій, и цѣлогъ Генералата Вараждинскогъ, има Резиденцію у Пакрацу.

Епархія Далматінска удова є.

Г. Г. АРХІМАНДРІТИ

ПО РЕДУ ПОЛУЧЕНОГЪ ДОСТОИНСТВА.

Архімандрітъ Крушедолскій.

Г. Димитрій Крестићъ, Архімандрітъ Манастыра Крушедола у Архі-Дієцези Карловачкой, пречест. Апелляторіума, и Коміт. Сремскогъ и Чанадскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Грабовачкій.

Г. Данінлъ Чупићъ, Архімандрітъ Манастыра Грабовца у Епархіи Будимской, Чест. Конзісторіума Будимскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Сучавичкій.

Г. Філаретъ Бендевскій, Архімандрітъ Манастыра Сучавице у Буковини, и чест. Конзісторіума Буковинскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Мессићкій.

Г. Арсеній Шакабентъ, Архімандрітъ Манастыра Мессића у Епархіи Вершачкой, Чест. Конзісторіума Вершачкогъ, и Ком. Крашовскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Гергетежкій.

Г. Іероѳей Мутибарићъ, Архімандрітъ Манастыра Гергетега у Архі-Дієцези Карловачкой, Чест. Архі-Дієцезалногъ Конзісторіума, и Ком. Сремскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Шишатовачкій.

Г. Пахомій Іоанновићъ, Архімандрітъ Манастыра Шишатовца у Архі-Дієцези Карловачкой, Чест. Архі-

Дієцезалногъ Конзісторіума, и Ком. Темишварскогъ и Крашовскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Бездинскій.

Г. Самуилъ Машировићъ, Архімандрітъ Манастыра Бездина у Епархіи Темишварской, чест. Конзісторіума Темишварскогъ, и Коміт. Торонталскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Крупскій.

Г. Сумеонъ Теркуля, Архімандрітъ Манастыра Крупе у Далмаціи, и удове Епархіе Далматиске Администраторъ.

Архімандрітъ Ст.-ђурскій.

Г. Григорій Кирилловићъ, Архімандрітъ Манастыра Сент-ђурђа у Епархіи Темишварской, чест. Конзісторіума Темишварскогъ, и више Коміт. Присѣдатель.

Архімандрітъ Ходошкій.

Г. Стефанъ Крагуєвићъ, Архімандрітъ Манастыра Ходоша у Епархіи Арадской, чест. Конзісторіума Арадскогъ Присѣдатель.

Архімандрітъ Раковачкій.

Г. Арсеній Стойковићъ, Архімандрітъ Манастыра Раковца у Архі-Дієцези Карловачкой, и чест. Архі-Дієцезалногъ Конзісторіума Присѣдатель.

Архімандрія Хоповска у Архі-Дієцези Карловачкой,

Архімандрія Ковильска у Епархіи НСадской,

Архімандрія Ораховичка у Епархіи Пакрачкой,

удове су.

свагда є была основна наука непокварене вѣре учены Брамина.“

Кодъ Славена: Прокопій (Apud Strit. II. p. 28) вели „Славени и Анти єдногъ Бога, Господара надъ цѣлымъ свѣтомъ познаю.“ А Хелмолдъ (у перв. Части Гл. 83) каже: „Славени између многи божествены „существа“ єдногъ Бога небесногъ, кои другима заповѣда, вѣрую.“

3. Приверженость къ закону, почитованѣ къ свештенству.

Кодъ Індіяна: Beschreib. d. auser. Merkw. d. 3 Welttheile, Augsb. 1784 S. 138. говори: „Індіяни никаковъ свой посао пређе не предузымаю, докъ своима Боговима жертву не поднесу, да съ тимъ срећу и благословъ себи испросе, съ чимъ многе Хрістіяне превазилазе, кои одвећъ мало свои послова съ Богомъ започиню.“ А Фоллмеръ (Mythol. S. 484.) каже: „Брамини у тако великомъ уваженю стое, да за све своє погрѣшке нигда не казне се.“

Кодъ Славена: Луденъ (Gesch. d. Teusch. B. 14 K. 11 S. 471) свѣдочи: „Славени су имали єданъ изображенъ богова свои свѣтъ, кои є доста великъ и доста богатъ за ньове патнѣ и радости бьо.“ А Нікола Хаасъ (Geschichte des Slavenlandes an d. Aisch. S. 5) говори: „Приверженость къ закону и нѣговымъ обрѣдима, высокопочитованѣ спроћу свои духовны старѣшина, ма ови и погрѣшке имали, цѣлый предѣлъ одликує, и то є понайвише наслѣдство Славенски праотаца.“

4. Гуру-Гривъ, Гриве, Криве; Ажаря-Жрецъ.

Кодъ Індіяна: Пауллінъ (Syst. Brahm. 48,9.) каже: „Учитељи Індіянски называю се Гуру, кои науке и догме предаю, а Асхаріе су они, кои молитве извершую и ове толкую". Маєръ пакъ (Myth. Lex. II. S. 259) говори: „Гуру, т. е. почитованя достойный зове се верховный учитель, и вообште еданъ духовный предстоятель и законодавацъ". —

Кодъ Славена: Фоллмеръ (Myth. 790,1.) наводи: „Славенска Мѵѳологія. Гриве био е верховный Свештеникъ стары езыческиПоруса. Гривайти су найвиши Свештеници". Рѣчи ове Гуру коренъ е заиста гора, гура, гур т. е. врхъ, одкудъ е и Грива (Хрива), кое тадъ значи горнѣгъ или верховногъ, главногъ, представлѣногъ, узнешеногъ. У Індіянскимъ А-жарія, Пу-жари лежи наше Жрецъ, Жертва, Жаръ, пожаръ. И нашъ рай долази одъ Инд. рай т. е. царство небесно (regnum coelorum).

5. Храмови: Гади-Гонтини.

Кодъ Індіяна: Asiat. Besch. Jahrb. d. L. II. S. 319: „Церкве Дшайнашке есу двояке, покрывене Басти и отворене Ретту за разлику одъ церквій Браминскн, кое се Гади зову, но кое су Европейци у Пагода покварили. Но иста се рѣчь чиста у старонѣмачкомъ Гаденъ (Gaden) као и у Перзіскомъ Кеђе задержала". — Съ рѣчю

Гади сравни Чесско Котъ, котецъ, Сербско кућа, кирілл. куща, Поморанско контина, гонтина, Ругенско кунда, конда (Орекунда Аркона а у Индіи Ялконда, Калкута.) — Фоллмеръ (Myth. S. 1278.) свѣдочи: „Врата, конма се у Пагоде улази, єсу свагда къ „востоку“ окренута“. То исто потверђую и два важна Славенски старожитностій испытателя Г. Кеппенъ и Ходаковскій, да су врата и улазци одъ тако названы градишта или светы градова Славенски, кои садъ у развалинама леже, свуда на истокъ сунца окренути.

6. Подземнѣ светынѣ: пештере.

Кодъ Индіяна: Хеберъ (Narrativ of a Journey. III. p. 79) и Визе (Indien II. 295.) веле: „Храмови пештерски у Кеннери на острову Салсетти распростиру се на двѣ стране єдногъ высокогъ каменитогъ „холма“. Найвише ньи чине се, да су пребывалишта монаха и пустыньика бывала“. Ст. 279. „У Карли є славна пештера на подножю єдногъ стрменогъ камена изсѣчена. Шупльина се састои окромъ главногъ храма изъ много маньи соба и надсобица на два спрата, одъ кои су нѣке одвећъ лѣпо украшене и ясно показую, да су калуђери или пустыньици у ньима живили“.

Кодъ Славена: Пештере Кіевске и Светогорске. Бишінгъ (Erdbeschr. T. I. S. 1170.) вели: „Кіевъ се састои изъ три града: изъ печерске твердынѣ съ нѣнымъ предграђемъ, изъ града Кіева и Подола. Печерска часть

лежи на высини, и обузыма ман. Печерскій, кои се због тога тако называ, што су опреће калуђери у єдной пештери ту обытавали. Подземньи сводови Печерски наликъ су на єданъ лавyрінтъ и напунѣни су собама капелама и т. д.“ Далѣ тай истый (у П. Ч. ст. 69.) говори: „Брегъ Аѳонскій (Света Гора) 7. 6 мѣра (миля) дугъ и 3 широкъ; онъ има 23 источногъ закона Манастыра и одвећъ много ћелія и пештера, у коима до 6000 монаха и пустиньика налазе се.“ Овамо принадлеже и Розхорецке у Галиціи, Ойцовске у Войводству Краковскомъ, Пѣнинске и Кутачке. Далѣ пећине у Русіиской Галиціи, у Страчи подъ Яновомъ, у Билчи подъ Ягѣлницомъ и пр. Овамо спадаю и пештере Соборске у Нитранской Жупаніи и многе друге по Татрама.

(Продужит' ће се.)

СМѢСИЦЕ.

1) Сербска Митрополія у Соѳдину (Сегедину) у XVI. вѣку. — Прѣже него што сасвимъ преправни будемо, да старосѣдство Сербско и цѣлу повѣстницу найстарієгъ живота Славенскогъ у Соѳдину Читательима Дневника нашегъ по жељи нашой предложити узможемо, не пропуштамо засадъ нѣколико само рѣчій навести, ков ће намъ довољно и ясно засвѣдочити, у каковомъ се цвѣту не само Свеславенска народность наша но и сама моћь и важность Цркве Сербско-источне пре 300 година у истомъ граду налазила. У Карловачке Митрополіе Сербско-народньой Бібліоѳеци налази се ѳдна на цѣломъ мочалу (in folio) рукописна Сербуля са слѣдующимъ надписомъ: „ † Сіи светы и бжествни законикъ исписасе повелѣніемь и ценною злата мною смѣреніимь георгіемъ Ипомилости божіой митрополитомь сегединскаго град бачкіе области. и приложихь его вьстую и свещенную обитель дому прѣподобніе матере наше петки Ипод' церомь планиномь, идеже исвты и агглски образь пріехь“ и пр. „тогдаже прѣстоль прѣдрьжещу пекскы патріарху Kvp герасиму архіепископу. сіе лѣто писасе 7087 (1579) мѣсеца маіа 21 дьнь“. Первогъ мочала и ѳдногъ листа у истой кньиги не ма. У доцніемъ времену на истой Сербульи написано стои: „ Законикъ внемже Со-

борная и С. Отецъ Правила излагаются Списанъ ради Митрополита Сегединскаго Кyр Георгіа въ Монастырѣ святыя Петки близь Цера Планини лѣта Хрістова 1578". Окромъ важне ове за Соѣдинску Митрополію Сербулѣ, кою смо мы 1837 године у мѣсецу Августу у рукама имали и одъ корице до корице сву прегледали, налази се и у Фрушкогорскомъ манастыру Язку и то у светомъ олтару на частной трапези єдно добро сачувано и овако подписано рукописно Єванґеліе:„ тетроєvгль исписасе цѣною и откупомь злата мною смѣренiимь георгіемь помилости божіе бывшiимь митрополитомь сегединскаго града бачкіе области и приложихь вь светую и свещенную обытель дому прпбныя матере наше петкы иже под-церомь планиномь, идеже прiехь свты и аггельскыи образъ. писасе лѣто 7089 (1581) мѣсеца іуніа 20 дьнь". — Мало ниже и ово на истомъ Евангелію написано є: „ Сиѣ Єуглиѣ Манастира Петковице у поцерю и кова се в лето 7151 (1643)". И ово смо Евангеліе 1839 год. у Юлію очима видили и прегледали га. —

2) Фундація Свештеническа. — Мы ништа, да є на своемъ мѣсту тако не держимо, као што приликомъ овомъ истини светой за любавь и на утѣшай Свештенически удовица и ньове сироте дѣчице, а на радость цѣле Церкве источно — православне она лица као превелике благодѣтелѣ цѣлогъ Клира Дiецезе Бачке назначити овдѣ можемо, кои су до 29 Юлія 1830 г., своєвольно у Дружство Пензіоналногъ Заведенія

ступивши, одъ завѣштаны свакимъ Членомъ 100 у банкама форінтій могуће жертве у готовомъ новцу у истогъ Заведенія кассу положили и тако названомъ Патронату истогъ Заведенія у руке предали. Онако дакле съ именима исты родолюбивы Церкве наше Добротвора Дневникъ нашъ украшавамо, као што намъ горе реченогъ дана и лѣта єдно изъ Патроната у Манастыру Ковилю держаногъ одпуштено „Извѣстіе и Назначеніе“ као нѣку свету дужность строго налаже. Они иду по азбучномъ реду, одъ кои є у кассу положіо у банкама: Ааронъ Груићъ, Парохъ Сомборскій 79 фр. 27 кр. — Авраамъ Георгіевићъ, Парохъ Сент-Ѳомашкій 13 ф. — Авраамъ Максімовићъ, Пар. Сомборскій 100 ф. — Авраамъ Павловићъ, Пар. Островскій 44 ф. 36. к. — Алексій Васићъ, Пар. Георгіевачкій 109 ф. 15 к. — Андрей Комадиновићъ, Пар. Бегечкій 51 ф. 41 к. — Аркадій Михаиловићъ, Пар. Фелдварскій 68 ф. 42 к. — Аѳанасій Захарићъ, Пар. Сомборскій 93 ф. 54 к. — Авксентій Груићъ, Пар. Парабућскій 60 ф. 30 к. — Василій Вуковићъ, Пар. Гложанскій 32 ф. — Василій Девечерскій, Пар. Сент-Ѳомашкій 71 ф. — Василій Докићъ, Парохъ Фелдварскій 68 ф. 42 к. — Василій Ковачићъ, Протопрезв. Сегединскій, 89 ф. 42 к. — Василій Лукићъ, Парохъ Лалићскій 50 ф. 6 к. — Василій Миловановићъ, Пар. Сомборскій 102 ф. 53 к — Василій Пиля, Парохъ Старо-Паланач. 27 ф. — Василій Поповићъ, Пар. Островскій 54 ф. 37 к. — Гаврінлъ Костићъ, Пар. Сивачкій 76 ф. —

Георгій Влайковићъ, Пар. Товаришкій 56 ф. 59 к. — Георгій Николићъ, Пар. Лалићскій 49 ф. 54 к. — Григорій Божићковићъ, Пароxъ Кулскій 63 ф. — Григорій Ковачићъ, Пар. Сегединскій 5 ф. 6 к. — Димитрій Димитрієвићъ, Пар. Сегединскій 52 ф. 18 к. — Димитрій Поповићъ, Пар. Старо-Паланач. 24 ф. — Димитрій Стефановићъ, Пар. Старо-Керск. 4 ф. 48 к. — Ефремъ Груићъ, Протопрезвут. Сомборскій 96 ф. — Илія Димитрієвићъ, Пар. Шандорскій 45 ф. 36 к. — Іоанъ Вуићъ, Пар. Суботичкій 77 ф. 14 к. — Іоанъ Купровацъ, Пар. Жабальскій 27 ф. 4 к. — Іоанъ Поповићъ, Пар. Стапарскій 70 ф. 18 к. — Іоанъ Ференчевићъ, Пар. Старо-Керскій 54 ф. 48 к. — Іосифъ Миятовићъ, Пар. Пачирскій 27 ф. 12 к. — Іосифъ Поповићъ, Пар. Старо-Футожскій 52 ф. — Исаакъ Лудаићъ, Пар. Суботичкій 57 ф. 14 к. — Ісідоръ Бранковићъ, Пар. Байскій 54 ф. 54 к. — Константинъ Стойшићъ, Пар. Сомборскій 99 ф. 9 к. — Косма Деспотовићъ, Пар. Старо-Футожкій 30 ф. 48 к. — Мануилъ Видаковићъ, Пар. Товаришкій 36 ф. 51 к. — Марко Бастићъ, Пар. Рићичкій 43 ф. 30 к. — Марко Врачарићъ, Пар. Станишићкій 51 ф. 45 к. — Марко Вукосавлѣвићъ, Пар. Петрово-Селскій 61 ф. 56 к. — Михаилъ Катанићъ, Пар. Дероњскій 41 ф. 6 к. — Михаилъ Чолићъ, Пар. Турінскій 30 ф. — Моисей Веселиновићъ, Пар. Брестовачкій 31 ф. 56 к. — Николай Перишићъ, Пар. Силбашкій 68 ф. 42 к. — Павелъ Аѳанацковићъ, Пар. Сомборскій 73 ф. 33 к. — Павелъ Бе-

лянскій Пар. Госпоћин. 30 ф. 50 к. — Петаръ Вучеричъ, Пар. Байскій 7 ф. 18 к. — Петаръ Поповичъ, Пар. Тительскій 30 ф. 15 к. — Петаръ Поповичъ, Пар. Стапарскій 61 ф. 4 к. — Савва Беркичъ, Протопрезв. Жабальскій 92 ф. 33 к. — Савва Крестичъ Пар. Петрово-Селскій 57 ф. 30 к. — Софроній Пеяковичъ, Пар. Рац-Милетичкій 21 ф. 9. к. — Стефанъ Барачія, Пар. Мохолскій 65 ф. 24 к. — Стефанъ Петровичъ, Пар. Обровачкій 20 ф. 31 к. — Стефанъ Саввичъ, Парохъ Байшанскій 33 ф. 48 к. — Сумеонъ Беричъ, Пар. Мохолскій 65 ф. 24 к. — Сумеонъ Николичъ, Пар. Сенћанскій 53 ф. — Сумеонъ Станиміровичъ, Пар. Суботичкій 57 ф. 14 к. — Тимоѳей Іоановичъ, Администраторъ Сегединскій 21 ф. 42 ф. — Трифонъ Влашкаличъ, Пар. Брестовачкій 16 ф. 16 к. — Ѳеодоръ Георгіевичъ, Пар. Надальскій 17 ф. 19 к. — Ѳеодоръ Іоановичъ, Пар. Сивачкій 69 ф. 24 к. — Прокопій Предраговичъ, Пар. Паражкій 65 ф. 6 к.

Окромъ овогъ числа іоштъ се 5 Пароха, 1 Администраторъ, 2 Капеллана и 3 Діякона у истомъ „Назначенію“ као ЧленовиЗаведенія Пензіоналногъ налазе. Засадъ оволико а другій путъ више о истомъ добротворномъ Заведенію нашемъ говоричемо. —

ТОРГИ СИРЪЧЬ ВАШАРИ

у Унгарской, Рватской, Славоніи и Банату по Римскомъ Календару найвише устроєнни.

У Абоню 31 Мая, 20 Авг. и 30 Ноем. — Адоню 21 Мар. 27 Юл. 3 Окт. и 4 Ноем, — Алмашу Бачке В. 9 Февр. 1 Мая, 14 Септ. 22 Ноем. — Алшо-Кубину Цв. Неделѣ и 25 Ноем. — Алшо-Палоти 17 Септ. 1 Ноем. — Алибунару, о Сошест. С. Духа и о Успенію Богор. Вост. Церкве. — Апатину 12 Мар. 19 Мая 24 Авг. и 15 Ноем. — Араду [Недѣлѣ Цвѣтне: 29 Юнія и 26 Октовр. В. Ц. — Стар. Араду, 21 Марта римскогъ Петровъ данъ по стар. кал. и о Мітрову дну. — Араньош Мароту, Бач. В. 2 Февр. на вел. Среду, 24 Апр. 29 Юн. 25 Юл. 29 Септ. 1 Ноем. 21 Дек. — Асало 1 Ян. Цв. Неделѣ, 24 Юн. — Асоду о Возн. Г. 20 Авг. 11 Ноем.

У Баболчи 19 Марта, другій данъ по Св. Троицы, 24 Авг. и 30 Ноем. — Бабской у Недѣлю по Брашанч. 8 Септ. — Баи 24 Апр. 22 Юл. 21 Септ. и 6 Дек. — Бану 6 Ян. 24 Апр. 15 Авг. 28 Септ. 28 Окт. 13 Дек. — Батосеку 10 Мая, 16 Юн. 24 Септ. 28 Окт. — Бачу 1 Мая, о Духови, 15 Авг. 8 Септ. 28 Окт. — Белатинцу 20 Ян. 25 Апр. 15 Юл. и 5 Ноем. — Белинѣшу 5 Фев. 24 Апр. 20 Юл. — Беодри 6 Мая 8 Септ. и 1 Ноем. — Бечею 3 Юл. 17 Окт. — Бечкереку, на

Вознесеніе, 12 Окт. — Бездану 15 Марта 17 Ю.л. 29 Септ. — Билѣту 26 Мар. 15 Юн. 10 Окт. — Богевчиѣу о Духови. — Броду 10 Ян. 14 Апр. 10 Ю.л. 8 Окт. — Будиму 1 Мар. 27 Юн. 14 Септ. 30 Ноем.

У Вайсло 12 Мар. 2 Ю.л. 4 Окт. 13 Дек. — Валпову о Св. Івану. — Варшаню 26 Окт. — Вацу 25 Фев. на єданъ данъ предъ Цвѣти; 2 Ю.л. 18 Окт. — Велико 25 Апр — Вел. Вараду 8 Ян. I Нед. вел. Поста, по Брашанчеву; посѣщ. Богород. Св. Егідія и Францішка свагда у среду. — Вербицы 2 Ю.л. — Верднику 15 Юн. о Св. Кн. Серб. Лазару. — Веровитицы 5 Ян. 1 Мая. — Вершцу о Цвѣтима В. Ц. 28 Окт. — Весприму 6 Ян. 12 Мар. 10 Авг. 6 Дек. — Вилагошцу у Средопостіе Четыредес. 23 Апр. 6 Авг. 9 Дек. В. Ц. Вінковцы 22 Ян. 22 Ю.л. — Вуковару 1 Маіа.

У Гачу 25 Ян. 15 Юн. 15 Ю.л. 1 Септ. — Глини 16 Маіа 20 Септ. — Горица 15 Юн. Градишки новой 8 Септ. В. Ц. 15 Окт. — Градишки Старой 29 Септ. — Гьармату 2 Фев. 1 Мая, 20 Авг. 20 Септ. — Гьенгьешу 2 Фев. 25 Мая, 24 Авг. 19 Ноем. — Гьули 25 Ян. у Понедѣлн. по Вознес. 22 Ю.л. 8. Септ. — Гьуру 18 Ян. на Вел. Среду; предъ Брашанчево у Среду. 22 Ю.л. 8. Септ. 25 Ноем.

У Далю 23 Апр. 18 Окт. В. Ц. — Дарди 1 Ян. 4 нед. по Воскр. 27 Юн. 13 Ноем. — Доброцѣну 6 Ян. 24 Апр. 15 Авг. 9 Окт. — Діаковару 25 Мар. 1 Мая, 26 Ю.л. 8 Септ. 28. Окт. — Драчалиѣу о Іоанну Крест.

У Егри 10 Ян. 12 Мая, 29 Юн. 7 Ю.л. 1 и 29 Септ. — Еперѣшу 27 Ян. у нед. пресв.

Троице 10 Авг. 30 Ноем. — Ердуду 12 Мар. 21 Юл. — Ердевику 10 Апр. 29 Септ.

У Жибо 23 Апр. 29 Юн. 29 Септ. В. Ц. — Жаблю 15 Апр. 18 Юн. 29 Септ.

У Земуну 24 Фев.

У Янковцы 17 Апр. 26 Юл. 2 Ноем. — Язбериню 25 Мар. 15 Авг. 4 Окт. 8 Дек. — Єреміи 2 Мая В. Ц. — Іригу на Ѳеод. Суботу, 24 Юн. 15 Авг. 14 Окт. сви В. Ц. — Істимиру 30 Юл. 4 Окт. — Локу 13 Юн. 2 Авг. 23 Окт. — Індіи 21 Мая 21 Ноем. — Іванкову 24 Юн.

У Калочи 25 Февр. о Брашанчеву, 21 Септ. 30 Ноем. — Каньижи Бачке В. 25. Мая и 1 Септ. — Каптолу 29 Юн. — Карансебешу 6 Мая 10 Окт. — Кашави 20 Ян. 1 Мая 27 Юн. 15 Авг. 19 Ноем. — Кежмарку 1 нед. по Св. Троицы, 3 Мая, 14 Септ. 13 Дек. — Кечкемету 12 Мар. 10 Мая, 10 Авг. 26 Септ. 25 Ноем. — Кикинди 8 Септ. В. Ц. 24 Апр. 30 Ноем. — Ковину кодъ Пеште, 25 Ян. 25 Апр. 15 Юл. 5 Ноем. — Коморану 1 Мая, 29 Юн. 4 Окт. 30 Ноем. — Комлошу 5 Мар. 15 Юн. 1 Септ. — Копаницы 20 Юл. — Крестополю 15 Авг. 6 Дек. В. Ц. — Кули 24 Апр. 24 Юн. 6 Авг. 15 Окт. — Куђеву 8 Септ. — Кирешу Вел. 5 Марта 27 Апр. 27 Юн. 26 Окт.

У Лики у нед. по Рожд. Хр. — Липовляку 19 Марта, 20 Юл. 8 Дек. — Липи Бан. 1 Мая, 31 Юл. 20 Авг. 25 Ноем. — Лугошу 10 Фев. 10 Мая, 2 Юл. 21 Окт. — Лужаничу о Св. Маргарети.

У Макову 6 нед. поста, 24 Юн. 19 Авг. 19 Ноем. — Међуричу 21 Мар. 8 Септ. 6 Дек.

— Микановцы 14 Авг. — Митровицы 9 Мар 23 Апр. 20 Юлія 8 Септ. 18 Окт. по стар. К. Мохачу 25 Фев. 17 Апр. 24 Юн. 11 Ноем. 24 Дек. — Мошоню иначе Візелбургу 13 Юл. 4 Окт. —

У Наћ-Кати 23 Ян. 24 Апр. 14 Септ. — Наћ-Сігету 24 Апр. 13 Юн. 29 Септ. — Нашицама 10 Мар. 13 Юн. 15 Авг. 30 Ноем. — Нимичу 13 Юн. 10 Авг. 25 Ноем. — Новомъ Селу 25 Фев. у нед. Пр. Троице, 14 Септ. 1 Ноем. — Новомъ Саду 21 Мар. 22 Мая, 11 Юл. 30 Окт. — Новски 25 Мар. 16 Мая 10 Окт.

У Ораховицы Бан. 3 Мая, 14 Септ. 23 Ноем. — Ораховицы Слав. 5 Ноем. 21 Дек. — Осѣку 20 Ян. 24 Апр. 20 Юл. 18 Окт. — Острогону 12 Мар. 25 Мая, 10 Авг. 1 Ноем. — Отоку 13 Юн. 6 Дек. — Оцацы 9 Апр. 27 Септ.

У Пакши 16 Мая, 15 Юл. 21 Септ. 19 Ноем. — Панчеву, 29 Юн. 8 Септ. В. Ц. — Паланки 6 Мая, 6 Окт. — Пазуву 1 Февр. 20 Юл. В. Ц. 1 Ноем. — Петроварадину 25 Фев. 29 Юн. — Перлезу 27 Юн. 1 Ноем. — Печвару 15 Авг. — Печую 2 Февр. о Духови, 20 Авг. 23 Ноем. — Пешти 19 Мар. 8 Юн. 29 Авг. 15 Ноем. — Подвиню 25 Мар 15 Авг. 21 Дек. — Пожеги 17 Ян. нед. Цвѣтне, о Духови, 24 Юн. 10 Авг. 15 Окт. — Пожуну 20 Ян. у 4 нед. поста, о Вознесенію, 3 Юл. 10 Авг. 29 Септ. 6 Дек.

У Рожнави 17 Мар. о Вознесенію, Г. 29 Септ. 30 Ноем. — Руми о Вознесенію, 29 Сеп. 8 Ноем. сви по В. Ц.

У Сегедину о нашемъ Ђурђеву, 1 Авг. римскогъ, о Кvріаку по старомъ кал. 30 Ноем. римск. — Сексарду, у нед. Цвѣтну, о Вознесенію, 2 Юл. 14 Септ. 19 Ноем. — Сечую 12 Мар. у понед. по Св. Троицы, 1 Септ. 5 Ноем. — Сентешу 24 Апр. 22 Юл. 21 Септ. — Сент-Андреи 5 Мая, 1 Авг. 20 Окт. — Сенти 6 Авг. 8 Ноем. В. Ц. — Сланкамену нов. 2 Юл. — Солноку 24 Февр. о Вознес. Х. 1 Юн. 8 Септ. 5 Ноем. — Сомбору 25 Мар. о Вознес. Х. 15 Авг. 1 Ноем. сви В. Ц. — Сотину 5 Юн. — Слатини 11 Юл. 29 Юн. 6 Дек. В. Ц. — Станишићу 12 Апр. 4 Окт. — Столи. Бѣограду 1 нед. поста, 24 Апр. 24 Юн. 24 Авг. 26 Окт. свагда у вторникъ. — Субботицы 25 Февр. 16 Мая, 8 Септ. у недѣлю предъ све Свете.

У Темерину 25 Февр. 5 Мая, 4 Септ. 22 Ноем. — Темишвару 91 Мар. 1 Юн. 29 Септ. 17 Дек. — Тополи 18 Апр. 13 Юл. 4 Окт. — Товарнику 21 Септ. — Токаю 25 Мар. 24 Юн. 26 Юл. 21 Септ. 26 Окт. 21 Дек. — Турскомъ Бечею, у Нед. Цвѣтну. 7 Авг. 5 Окт. — Трнави 22 Ян. 24 Апр. 15 Юн. 25 Юл. 28 Окт. 6 Дек.

У Фачету 17 Ян. 19 Февр. на Цвѣти, о Вознес. Х. 15 Авг. 26 Окт. 59 Септ. сви В. Ц. — Фіуми 15 Юн. — Франѣву (Вранѣву) 13 Мая. — Фелдвару 25 Мар. 20 Авг. 1 Ноем. — Футоку 5 Апр. 25 Мар. 26 Мая, о Духови 26 Окт. В. Ц. — Фенеку 26 Юл. 14 Окт. В. Ц.

У Халашу 28 Февр. 29 Юл. 15 Септ. 19 Ноем.

У Чакову Бан. 14 Ян. 30 Мар. 29 Юн. 29 Септ. В. Ц. 11 Ноем. — Чанаду 14 Февр. 7 Мая, 16 Окт. 11 Ноем. — Шаренграду, о Вознес. Х. 20 Юл. — Шарош-Патаку, 8 Мар. у нед. предъ Духове, 27 Юн. — Шиманди 6 Ян. 8 Септ. 6 Дек. — Шиклеушу у недпресв. Троице 30 Ноем. — Шопроню у втор. 1 нед. поста, 1 Мая, 14 Юл. 6 Авг. 19 Ноем. — Ярку, 29 Юн. В. Ц.

ИМЕНА

Высокопреосвященѣйше Пречестнѣйше, Честнѣйше, Преподобнѣйше, Преподобне, Высокородне, Благородне, Высокоучене, Благоразумне Господе и Почтенородны Господара, Госпоѣа и Госпоѣица на Сербску Пчелу за 1841 г. предбройника.

АРАДЬ.

Послао Г. Нікиф. Рашковиħъ, Пар. — Савва Текелія одъ Визеша и Кевермеша, Ц. К. Совѣт. златне надпетице витезъ и свію права Докт. — Стеф. Крагуевиħъ, Архімандр. Ходошк. Ч. Конз. Арад. и више С. С. варм. Присѣд. и Георг. Петровиħъ, Протопр. Арад. и С. Варм. Чанад. Присѣд. Вас. одъ Сомботи и Нікиф. Рашковиħъ, Каѳедр. Пароси и Ч. Конз. Присѣдатељи. Юліянъ Недѣлковиħъ, Намѣстн. Ходошкій. Евстахіа одъ Арсиħъ, Списателька и Анна Фруша за сына Милутина Філозоф. Слуш. — Алекса Радивоевиħъ Георг. Римскій, Пе. Маринковиħъ и Пет. Грунħъ, Терговци и избр. Общт. Чланови. (12)

БАВАНИШТЕ.

Послао Г. Пет. Х. Стояновиħъ, Терг. — Сам. Милорадовиħъ Парохъ и Авкс. Димиħъ, Капел. Вас. Константіновиħъ и Илія Бериħъ, Учитељи. Ѳеод. Радивоевиħъ, Еман. Милосављевиħъ, за сына Велиміра, Алекс. Шайковиħъ, Макс. Димовиħъ, Мато. Петровиħъ, Вас. Ѳеодоровиħъ, и Пет. Хаџи-Стояновиħъ Терговци; Аѳан. Смедеревацъ, Столаръ и Вас. Лазаровъ, Кабаничаръ. (13)

БАТАНЯ.

Конст. Георгіевићъ, Парохъ. Аар. Сабовлѣвъ, Кнезъ и м. Директ. (2)

БАШАХИДЪ.

Послани одъ Г. Стефана Станковића, Директ. — Міх. Поповићъ, Пар. за кћерь Марію, Георг. Дузій, Капел. Іоанъ Фелбабовъ за кћерь Юдіту, Стеф. Жупунскій, Судацъ за сына Андрію; Дим. Биримацъ, Нотар. за сына Александра, Григ. Ташићъ, Форшпанс-Комес; Харіт. Биримацъ, обштинаръ за унука Андрію; Георг. Станковићъ, за сына Іоана, Стеф. Римскій, за сына Георгія, Ісід. Станковићъ, Терговци: Іоанъ Терзіинъ и Алекса Селаковићъ Кроячи; Стефанъ Станковићъ, Терг. и мѣст. Школ. Директ. за сына Павла П. г. Богосл. Слуш. (13)

Б А Я.

Послао Г. Аркад. Ніколићъ, Пар. — Арк. Ніколићъ Пар. и Гимн. Као. Ѳеод. Шимићъ, Сенат. и Директ. мѣст. Конст. Георгіевићъ Адвок. и Ігн. Іовановићъ, Адвок. и Чл. Обшт. Стеф. одъ Ѣурковићъ, Терг. Гавр. Аѳанацковићъ, Геор. Радуловићъ, Георг. Петровићъ, Обрадъ Обрадовићъ и Георг. Вунѣъ, Терговци. Георг. Ніколићъ, Учитель. (11)

БЕЧЕЙ СЕРБСКІЙ.

Послани одъ Г. Григор. Дражића Терг. — ІоанъГановићъ Пар. и Ч. Конз. Прис. Макс. Хаилъ окруж. Вице-Нотар. Ѳома Ѣендићъ, окр. Вице-Нотар. Алекс. Вукосавлѣвићъ Адвок. Антоній Бенићъ окр. Канцелиста и Лука Крестићъ, окр. Практік. Аар Поповићъ, Учитель и Лаз. Кекићъ Спомоћн. Учит. Дан. Станићъ, Пав. Ѳлчићъ, Алекс. Стефановићъ, Вас. Поповићъ Терговци; Арс. Моићъ, окр. марвеный Лѣкаръ; Ѳома Бошковићъ и Міх. Соколовићъ, женски Кроячи; Хріст. Дорићъ

Сур-кроячъ; Дамянъ одъ Прерадовићъ; Тім. Радосављевићъ и Марко Бранковићъ, Чизмари; Іоанъ Живковићъ, Ћурчія; Іоанъ Стефановићъ, женск. кроячъ и Тім. Петровићъ, кроячк. момакъ. (22)

БѢОГРАДЪ СЕРБСКІЙ.

Послао Г. Илія Захарієвићъ, АЕМ. Протоколіста. — Мел. Марковићъ, Архім. Люботинскій, и Діон. Поповићъ, АЕМ. Єромон. Архідіец. Конз. Членови; Пахом. Будићъ и Герас. Стойковићъ, Єромонаси и Професори Богословіе; Міх. Поповићъ, Діяконъ и Проф. у Полугумн. Бѣогр. Сергія Николићъ, Секрет. АЕ. Митроп. Стеф. Обрштаровићъ, Секрет. Суда Окр. Бѣогр. Ђорђе Малетићъ, Секрет. Управит. Бѣогр; Аѳан. Георгіевићъ, АЕМ. Канцел. и Илія Захарієвићъ АЕМ. Протоколіста. (10)

БЕЧКЕРЕКЪ ВЕЛИКІЙ.

Послао Г. Іоанъ Радићъ, Протопр. Капел. — Пет. Цветковићъ, Протопр. Вел. Бечк. и Ч. Конз. Тем. Присѣд. Еман. Бакаловъ, Пет. Куруцкій, Сум. Поповићъ и Дан. Станићъ, Вел. Бечкер. и Пет. Димитріевићъ, Ечанск. Пароси; Іоанъ Радићъ, Протопр. Капел. за сына Георгія и Іоанъ Бакаловъ, Єродіак. Вел. Бечк. Пав. Савићъ и Евст. Міхаиловићъ Сенатори; Живоинъ Смедеревацъ, Адвок. Ѳома Матѳеићъ, Профес; Геор. Стойковићъ, Землѣмѣръ; Арк. Косанићъ. Учит. Пав. Бубаловићъ, Григ. Адамовићъ, Браћа Іоановићъ и Марко Рашковићъ, Терговци: Іоанъ Вуковићъ, Цехмайст. Міх. Матѳеовићъ и Нікола Поповићъ, Чиз. (21)

БРЕСТОВАЦЪ.

Послао Г. Геор. Ѳеодоровићъ, Терг. — Геор. Ѳеодоровићъ, Терг. и Живоинъ Бранковъ, Ћурчія. Ѳеод. Петровићъ Учитель. Долово. Філ. Поповићъ и Стеф. Болгарићъ Пароси. Іос. Миловановићъ Учит. Арс. Николићъ, Терг. — Ковинъ. Сам. Петровићъ Стражмешт; Вас. Аѳанацковићъ и Іоанъ Марковићъ, Арен-

датори и главн. Церкв. Тутори; Ѳома Купусаровићъ, Капралъ. —Плочица. Пав. Николићъ, погранич. Лајтнантъ. — (12)

БЂЛА ЦЕРКВА.

Послао Г. Евѳ. Варзій, Терг. — Веніям. Милошевићъ, Протопр. и Ч. Конз. Присѣд. Никиф. Манжуловъ, Игум. Ман. Златице. Никола Стончевићъ, Намѣстн. Протопр. и Пар. Лесков; Живота Јанковићъ Радиск., Дим. Богдановићъ, Кусићъ, Ѳома Богдановићъ, Бѣлобреж. Пароси и Никола Јанковићъ Діяк. и Учит. Пожеженачкій. Стеф. Гершићъ, Докт. и Фізікъ; Андр. Живанъ, пензіон. Капет; Живоинъ Поповићъ, одъ Донауталъ; Іванъ Шварцлъ Ц. К. воин. Лѣкаръ. Іоанъ Поповићъ П. Кл. Єрем. Тошковићъ Врачев — гајскій Учит. Арс. Јакшићъ, Живописацъ. Дим. Банићъ, Живко Радојковићъ, Іоановићъ — Љота, Никола Павловићъ, Илія Максімовићъ, Алекс. Стефановићъ и Евѳ. Варзій Терговци Бѣлоцерквански: Пав. Стефановићъ, Терг. Врачевгајскій, Лаз. Илићъ, Шумаръ Дубовачкій и Макс. Адамовићъ Арендат. Златичкій; Пет. Максімовићъ, Арс. Сумовићъ, Дим. Стефановићъ и Гавр. Стефановићъ Чизмари; Савва Милутиновићъ и Георг. Стефановићъ Лебџелтери; Ант. Михаиловићъ, Кожухаръ; Георг. Илићъ, Гавр. Димитрієвићъ и Лаз. Маринковићъ, кројачи Бѣлоцерквански. (34)

ВЕРШАЦЪ.

1) Послао Г. Сум. Бакићъ, Учитель. — Філ. Трандафировићъ, Протопр. Верш. Ч Конз. и више С. Варм. Присѣд. Дим Алексићъ, Намѣстникъ, Міх. Миљковићъ за сына Іосифа, Конз. Присѣдатељи; Веніям. Радакъ за сына Лазара, Пароси Вершачки и Вас. Іоановићъ, Каѳ. Діяконъ Вершачки. — Ѳеод. Недѣљковићъ, Судія; Димитрій Пеша Ц. К. Постмајсторъ; Єремія Стоядиновићъ Сенат; Андр. Васићъ. Вице-Нот; Георг. Нешићъ, Ч. Конз. Верш. Фішк; Геор. Ѳеодоръ одъ Пещере и више С. Варм. Присѣд; Іоанъ Анѣелковићъ одъ Ритишеве: Григ. Милутиновићъ, Лаз. Цвенћъ, Алекс. Волићъ, Георг. Манојловићъ и Георг. Деме-

теръ закл Унгарски Адвокати. — Георг. Панићъ, Конст. Гавріиловићъ, Жива Урошъ, за кћеръ Драгиню, Дим. Ж. Божићъ, Алекс. Недѣљковићъ, Іоанъ Стефановићъ, Міх. Милутиновићъ за сына Філіпа, Георг. Обрадовићъ, Дим. Петровићъ, за кћерь Юліяну, Вас. Димитріевићъ, за сына Іоана, Сава Стояновићъ, Конст. Обрадовићъ, Іоанъ Шестићъ, Коста Урошъ за сыновца Светозара, Геор. Милошевићъ, Геор. Гавріиловићъ, Терговци Вершачки и Конст. Яня, Терг. изъ Ярковца; Жива Мильковъ, Чл. Обшт. и Ђурђія; Пет. Богосављевићъ, за сына Георгія и Пав. Богосављевићъ, Абаціе; Іос. Живановићъ, Брјачъ, Іоанъ Іоановићъ, Шпекулантъ и Стеф Ботта Звоноліятель. (40)

2) Послао Г. Гавр. Е. Обрадовићъ, Терг. — Лаз. Радакъ, Протопрезв. Мехад. и Ч. Конз. Присѣд. Ѳеод. Кадићъ, Вас Божићъ, Сум. Стояновићъ. Конст. Александровићъ, Георг. Поповићъ, Дим. Ошћанъ, Стока Стефановићъ, Аѳан. Лукачикъ, Александръ Фрачка. (10)

3) Послао Г. Конст. Поповићъ, Юріста и Бог. Слуш. — Лаз. Стефановићъ, Пар. Вершачкій. Огнянъ Огняновићъ III. год; Авкс. Веселиновићъ, Георг. Николићъ, Еман. Ѳошићъ, Живоинъ Арсеновићъ, Пав. Станковићъ, Пет. Граничъ II. год; Аар. Івачковићъ, Алекс. Грунићъ, Вусар. Мишковићъ, Георг. Кондороши, Іоанъ Поповићъ, Конст. Влаховићъ, Конст. Поповићъ и Стефанъ Драгићъ I. год. Богословіе Слушательи. — Єво. Миросављевићъ, Сапунџія за сына Георгія. (17)

ВУКОВАРЪ.

Послао Г. Стеф. Велендеричъ Пар. — Пет. Кузмановићъ Прот. Вук. Ч. Архідіец Конз. и Сл. Варм. Срем. Присѣд.; Кузм. Миланковићъ Ч. Конз. Присѣд., Пет. Стефановићъ и Георг. Пауновићъ Дальски; Пав. Спаићъ, Вуков. Пароси и Дим. Малетићъ Адмін. Ердутскій. Ѳеод. Миланковићъ пенз. Кастнеръ; Георг. Іовичићъ и Ѳеод. Шевићъ Учителы Вуков. Пет. Николићъ, Ант. Миланковићъ, изъ Даля Терговци; Єво. Велендеричъ Спекул. изъ Осѣка; Вас. Георгіевићъ, Спекул. изъ Ердута; Анд. Димитріевићъ, Стакл; Дам. Миланковићъ Сапунц. изъ Даля; Сава Мићъ и Іоанъ

Степанчевићъ Чарубџіе; Іоанъ Миросављевићъ, Ћурчія и любитель пѣнія; Вас. Пауловићъ и Кѵрилъ Грчићъ, Дальски Земљедѣльци. (20)

ИРИГЪ.

Послао Г. Нік. Николићъ, Тер. — Ирижка Славено-Сербска Библіовека. Кѵрилъ Неофитовићъ, Пар. и Дам. Лукићъ Пар. Адмін. Дим. одъ Рогулићъ, Срем. варм. Ассес. Аѳан. одъ Рогулићъ, Терг. Георг. Бонславъ Заборскій, воспитатель. Іоанъ, Меѳод. и Єлена одъ Младеновићъ; Стеф. и Лаз. одъ Рогулићъ благонадеждни ученици. Дим. Дожудићъ, I. кл. Учит. Стеф. Ракићъ, Сава Месаровићъ, Георг. Поповићъ, Браћа Сѵмеоновићи, Сава Станковићъ, Ѳеод. Бошњаковићъ, Алекс. Марковићъ, Аѳан. Пушићъ, Пав. Савићъ, Кѵр. Михаиловићъ, Пет. Араницкій и Аѳан. Поповићъ, Терговци Ирижки. Лаз. Обреновићъ, Сарачъ; МаркоВуићъ, Пав. Живановићъ и Іоанъ Пазарскій Лебџелтери; Міх. Ешкичевићъ и Пет. Ѳеодоровићъ, кроячи; Дим. Николићъ, Брієчъ; Пет. Марковићъ, ковачъ; Пав. Марковићъ и Пант. Марковићъ, колари; Макс. Аврамовићъ Ѳома Живановићъ и Коста Нешинъ, Чизмари. Нікола, Сѵмићъ, Земљедѣл. Сава Живковићъ и Іоанъ Николићъ III, Георг. Добричићъ II. Іоанъ и Григ. Добричићъ I. Норм. Школе ученици. (43). М. Вердникъ. Дан. Петровићъ, Игуманъ. Анат. Димитріевићъ, Закл. Старацъ; Гед. Іоановићъ, Намѣстн; Герас. Михаиловићъ, Єромон. (4) М. Хоново Ірінеи Радићъ, Игум. и Ч. АЕМ. Конз. Присѣд. М. Язакъ. Ѳеофилактъ Лепанићъ, Намѣст. Сѵм. Николаевићъ, Пар. Язачкій. Андр. Јанковићъ. Учит. Гавр. Крестићъ, Арендат. изъ Товарника (4) Свега (52)

ЗЕМУНЪ.

Послао Г. Вас. Пауновићъ, Діяконъ и Спѵр. Андреевићъ Чизм. Земунскій. — Петаръ Мишићевићъ, Пар. Огарскій. Марко Николићъ, Обшт. Чл. и Шк. фонда верх. Курат. Лука Іановићъ Обшт. Чл. и Шк. фонда Кур, Аѳан. Поповићъ, Контум. Капеле Тут. и Чл. Обшт. Шк. Конст. М. Іановићъ Чл. Обшт. Шк.

Нікола Д. Марковићъ, Апоѳекаръ. Янковићъ и Вукомановићъ, Ортаци. Ѳеод. Шутари за сына Георгія, Вас. Вукомановићъ за сына Петра, Арк. Іановићъ, Пет. Поповићъ за сына Павла, Живко Нешковићъ, Сум. Г. Іановићъ, Пет. Дамяновићъ, Ант. Станоевићъ за сына Міхаила Терговци; Іоанъ Марковићъ, Діурніста Магістр. Спир. Андреевићъ Чизм. Тут. у контум. Курат. и Чл. Шк. Обшт. Живко Ранисавлѣвићъ, Чаруб. Вас. Стояновићъ Ћурчія, за сына Георгія, Марко Боровићъ, Пав. Станишићъ, за сына Стефана и Іоанъ Сумовићъ за кћеръ Елисавету, Крочи; Елис. Живановићъ, Месаръ за сына Живка; Георг. Янковићъ, Лебцелт. Андр. Ѳомићъ, Сапун. Дим. Бугаровићъ, Брічъ; Дим. Параскева и Іоак. Николићъ, Крчмари; Марко Стефановићъ, Шумаръ: Настасъ Влайковићъ, Терг. изъ Деча за сына Стефана. (30)

КАНЬИЖА СТАРА.

Послао Г. Лаз. Поповићъ, Терг. — Алекс. Летићъ и Дим. Янковићъ, Пароси. Лука Завишићъ, Нотар. Григ. Медіянскій и Пет. Медіянскій, Куріялисте и Дим. одъ Нинчићъ Ковачъ. Міх. Белићъ, Пав. Татићъ, Дим. Хаџићъ и Ево. Зрнићъ, Терговци. Благонад. младићъ Севаст. Димитрієвићъ у Карл. Гумн. Поез. Слуш. Почтенородни Г. Г. Лаз. Неранџићъ и Аар. Зозуковићъ, Економи. Лаз. Татићъ, Комор. Касіръ; Іоанъ Шишошъ польскій Суд., Дим. Стойковићъ, Ћурч; Геор. Зозуковићъ на чарди и Алекс. Татићъ у Адоріяну, крчмари; Лазаръ Поповићъ, Терг. и Скупитель. (19)

КАНЬИЖА ТУРСКА.

Леонт. Магарашевићъ, при Церкви С. С. А. А. Петра и Павла у Араду Высокор. Домородице Текеліине Проповѣдникъ. Владим. Васіліевићъ, Учит. Десчанскій. Вас. Фіринхазкій, крочъ и Тут. Церк. Кан. (3)

КАРЛОВЦИ.

Послао Г. Милошъ Поповићъ, Богосл. Слуш. — Дим. Крестићъ, Архим. Крушед., Ч. Конз. Карлов. и АЕМ. Апелат. као и више плем. Вармеђа Присѣд; Арс. Стойковићъ, Архим. Раков., Ч. Карл. Конз. Присѣд. у АЕМ Клир. Учил. старіи Учитель и Народнѣ Грчконесединѣне Гимназіе Карловачке Патронъ; Анд. Шагуна АЕМ. Протосингелъ, Язачкогъ Манастыра Адмін. Ч. Конз. Карлов. Присѣд. и у АЕМ. Клир. Учил. Карлов. Учитель; Конст. Андреевићъ, АЕМ. придворный Игум. и Ч. Архідіец. Конз. Присѣдникъ; Прок. Івачковићъ, АЕМ. Архідіяконъ Ч. Конзіст. Карлов. закл. Нотарій и у АЕМ. Клир. Учил. Карлов. Учитель; Сергій Каћанскій, АЕМ. Протодіяконъ и у АЕМ. Клир. Учил. Карлов. Учитель. Амвр. Лазићъ, Єром. и Намѣстникъ Крушедолскій. Іоанікій Поповићъ, АЕМ. придворный Капел. и сиропитат. АЕМ. Заведенія Карлов Надзыратель. — Григ. Секулићъ Медіц. и Хирург. Докт., избраный Н. Садскій Грађанинъ и практіч. Лѣкаръ у Нов. Саду; Конст. Пейчићъ, Мед. Докт. Ц. Кр. у Карловци Фізікъ и Народнѣ г. н. с. Гимназіе Карлов. Патронъ; Яковъ Герчићъ Проф. у V. и IV. школи и Гимназіял. Директоръ; Петаръ Іоановићъ. Св. Н. Н. и Мудролюбя Докт. Унгарскій Адвокатъ, избраный Н. Садскій Грађанинъ и Професс. у г. н. с. Народн. Гимназіи Новосадской; Іоанъ Пантелићъ, у г. н. с. Карлов. Гимназіи Професоръ. — Нікола Хаджићъ, свершенъ Клирікъ и АЕМ. Канцеліста; Андр. Монашъ свершеный Клирікъ. — Клиріци: Владим. Вуићъ III. год. Алекс. Павловићъ. Іоанъ Момировићъ, Іоанъ Павловићъ, Милошъ Поповићъ, Нікола Белянскій, Стеф. Ракићъ II. године; Алекс. Нако благор. Заклет. Унгарскій Адвок. Андр. Петровићъ, Георг. Перишићъ, Свѳ. Кузмановићъ, Кир. Мирковићъ, Лаз. Іоановићъ и Стеф. Полеташевићъ I. године. Пав. Гудурићъ, АЕМ. Ключаръ. Благонаеждни младићи Іоанъ Марцикићъ и Ђорђе Поповићъ, Красноречія уГимназіи Новосадской слушательи.(32)

КАРЛШТАДТЪ.

Послао Г. Григ. Малешевићъ, избр. Грађ. — Севаст. Илићъ, Игум. Гомир. и Ч. Конз. Присѣд. Филипъ Майсторовићъ, Протопр. и Чл. Конз. Іоанъ Дјаковићъ, Намѣст. и Пар. Карлшт. Іоанъ Обрадовићъ, Вел. Нотар., Пав. Миловановићъ, изслуж. Капет., Никола Иванчевићъ, Докт. Мед. Высокоуч. Г. Міх. Стонсавлѣвићъ изуч. Клирікъ и Учит. Госпоѣа Јулјана одъ Герлиціи, любит. читања. Никола Живковићъ вер. Тут., Міх. Мусулинъ и Григ. Малешевићъ 2 књиге избрани Граѣани; Міх. Миличевићъ другіи глав. Тут. Іоанъ Јанковићъ Церкв. Тут., Стеф. Борчићъ, Ѳеод. Вучићъ, Вас. Стојановићъ, Вас. Барако, Міх. Панићъ, Міх. Медаковићъ, Григор. Кушевићъ, Стеф. Кушевићъ, Пет. Живановићъ, Нік. Г. Поповићъ изъ Загреба и Пет. Гребљановићъ, Терговци и Граѣ. (25)

КИКИНДА.

Послани одъ Г. Георг. Русса, Терг. — Вас. одъ Стојановићъ, Протопр. В. Кикинд. Ч. Конз. Прис. и пр. Урошъ Трифунацъ, Намѣст. Протопр. и пр, Георг. Јаковићъ Пароси; Софр. Јаконићъ, Капел., Конст. Райковићъ, Дјаконъ и Пет. Поповићъ, Дјак. и Учит. Лука Кенгелацъ, Дштр. В. Судацъ, Кр. Шк. Дірект. и пр., Іоанъ Маргетићъ, Сенат. В. Кикиндскій; Алекс. Станоєвићъ Вице-Фішк., Хріст. Кенгелацъ Архіварій. Георг. Русъ, Григор. Станоєвићъ, Георг. Николићъ, Алекс. Николићъ, Дим. Адамовићъ, Лаз. Стефановићъ, Арс. Сабовлѣвићъ, Міх. Секулићъ, Лука Стефаній, В Кик. Терговци; Дан. Ісааковићъ Курчія; Георг. Веселиновићъ, Кабаничаръ и Гавр. Новаковићъ, Арендаторъ. (22)

КОВИНЪ.

Послао Г. Арс Предраговићъ, Протопр. Чан — Ѳеодосій Черњанскій, Игуманъ Вонловачкій и Ч. Конз. Тем. Присѣд. Арс. Поштићъ, Пар. Брестов. и Чест. Конз. Присѣд., Матѳ. Предраговићъ, Ковинскій и Георг.

Ђурчинъ Новоселскій, Пароси. Пахом. Поповићъ, Єромон. и Еклісіярхъ Войловачкій, Гедеонъ Росолићъ Єродіак. Воилов. Г. Свв. Іоановићъ Ц. К. Постмајсторъ Новоселскій. Дим. Цернјанскій сверш. Богословъ и Андр. Урошевићъ Учит. Старчевачкій. Стеф. Зего, Сава Іоановићъ и Дим. Зефиръ Терговци и Іоанъ Павловићъ кроячъ, Новоселски; Милета Поповъ, Епутр. М. Воиловице; Ігнятъ Грубетићъ, Капралъ и Лаз. Милутиновъ Граничаръ Старчевачкій; Георг. Алексићъ, Аѳан. Поповићъ и Георг. Іоановићъ, земљдѣлци Новоселски. (19)

КОМЛОШЪ.

Послао Г. Мат. Матићъ, Кастн. — Прока Ђаковићъ, Марієнфелдски добара средоточный Рентмајсторъ за свою кћерь Драгињу; Светоз. Рићичкій одъ Скрибешћа, Мудрол. Слуш; Стеф. Миловацъ, Фабрике Кастн; Аар. Моцика одъ Кишлясе Контрол. у Чанади; Ѳома Балажій, чиновный Писаръ; Коста Комненовићъ, Шпанъ за сына своѓъ Ісідора; Алекс. Микочевићъ званич. Практік. Госпоѣе Екатеріна Драгићъ за свою кћерь Албіну, Марія Шнфманъ и Марія Матићъ любителке читања. Панаіотъ Стамболи и Сава Ивановићъ, Терговци; Пет. Ігнятовићъ, Спахінскій дрвопродавацъ у Чнаади. (13)

КУЛПИНЪ.

Послао Г. Алекс. Ніколаєвићъ. — Радивой Стратіміровићъ и Урошъ Стратіміровићъ, Земљдержци Кулпински. Г. Стеф. Милошевићъ, Парохіе Адміністр. Ѳома Влашкалићъ Нотар. и Сум. Говорчиновићъ, земљмѣръ. Софр. Панићъ, Алекс. Ніколаєвићъ и Адамъ Поповићъ Спахінскін Економи; Прокопій Миладиновићъ Економ. Практік. Трѵф. Гостовићъ мѣст. Кнезъ и Свв. Новаковићъ Сенаторъ; Дим. Банићъ Служ. Спахінскій; Леонт. Диклићъ Церквенякъ; Ацко Цвенићъ, Арс. Говорчиновићъ, Лука Забунъ, Яковъ Лазићъ и Сретенъ Ранисављевъ, Земљедѣлци и любителн књижества Сербскоѓъ. (18)

МЕЛЕНЦИ.

Послани одъ Г. Павла Бибића, Намѣст. — Марко Іоановићъ и Лаз. Бибићъ Пароси. Вас. Чокрлянъ, Закл. Кр. Табле и Обшт. Мелен Нотарій. Аца Таназевићъ, Судацъ; Іос. Димитрієвићъ, Кассіръ; Илія Недељковићъ, Коморашъ; Пет. Кіурскій, Форшпана-Комес; Пет. Іоановићъ, соверш. Клирікъ; Ігн. Видаковићъ II. и Алек. Василіевићъ I. Классе Учительи. Іос. Кланћъ, Ѳеод. Ѳеодоровићъ, Іоанъ Христофоровићъ, Пет. Сумићъ, Іоанъ Таназевићъ и Іоанъ Грунћъ, Терговци; Анна Поповићка ревностна Читателька; Вас. Іоановићъ и Лаз. Шугићъ, Кроячи; Пет. Николићъ, Опанчаръ. (20)

МОХОЛЪ.

Послао Г. Георг Грунћъ, Діяк. и Учит. — Григорій Монћъ, Протопрезв. Сегед. и Ч. Конз. Бачк. Присѣд. Конст. Поповићъ и Григ. Ковачићъ, Пароси Мохолски. Ѳеод. Диванъ, одъ Падеј; Іоанъ Поповићъ, Старѣшина, Іоанъ Поповићъ, Инпекторъ. Іак. Милићъ, Сирот. Отацъ, Аар Баражія Кассіръ, Нікола Каракашевићъ и Дим. Каракашевићъ, Курілисте. Іосифъ Бернћъ, Філоз. и Урошъ Нинићъ изуч. Клирікъ и Пѣвацъ Георг. Шевићъ, Терг. Сум. Маѳићъ, Касиръ, Мак. Алабурићъ, Туторъ; Макс. Облачићъ, Лаз. Поповићъ, Стсф. Никшићъ, Аар. Григоровићъ, избрани Обштине Чланови; Міх. Гавріловићъ, Кабанич; Георг. Радонићъ, Ковачъ и Нікола Вукомановићъ, Звонаръ. (22)

ПАНЧЕВО.

Г. Ѳеодоръ Живковићъ, Пар. Панчевачкій и Ч. Конз. Присѣдат. за све Пречестнѣйше, Честнѣйше Благородне и Почтенородне Родолюбце Панчевачке и Любителѣ књижества Сербскогъ 40 књига.

ПЕРЛЕЗЪ.

Послао Г. Макс. Евгенієвићъ, Терг. — Сум. Іоановићъ и Конст. Константіновићъ, Пароси. Пет. Пре-

дићъ, мужкій и Ѳеод. Новаковићъ, Богословъ, дѣвоячкій, Учитељи. Дим. Илићъ, Макс. Євгенієвићъ, Стеф. Євген. Бекићъ, Терговци; Дим. Јовљевъ Стражм. Економ. за сына Стефана; Пет. Милиновъ Капларъ и Авр. Попадићъ, Кабаничаръ; Почтенородне Г. Г. Софія удова Нинковића, Митничарка, и Ева Ивковића любителька читања. — Фаркаждинъ. Милут. Јовановићъ, Пар. Трф. Радованчевъ мужке и Савва Марковићъ женске дѣце Учитељи. Гавр. Комлошкій, Терг. и Трф. Нікодимовъ, кроячъ. — Опаво. Јковъ Ђуришићъ, Пар. Дим. Маси, Алекс. Бугарскій и Алекс. Добросвићъ Терговци. — Баранда. Станко Ковачевићъ и Јковъ Зебићъ, Терговци. — Идворъ. Лаз. Живковићъ, Пар. Лаз. Кралѣвъ, Терг. — Томашевци. Јоанъ Дронякъ. Лајтнантъ. — Орловатъ. Евгеній Арсенієвићъ, Терг. — Ечка. Петаръ Димитріевићъ, Пар. — Модошъ. Ѳеод. Манојловићъ, Терг. — Бока. Ман. Барбуловићъ, Терг. Свега. (30)

1. ПЕШТА.

Евг. одъ Гьурковићъ, Куріял. Адв. више С. Варм. Присѣд. многи племен. Фамілія и при Депут. Народньи Школа Фундац. Фішкалъ. Елена Бозда, роѣ. Белановићъ и Екатеріна Поповићъ, любителке Серб. читани. Лівій Радивоевићъ, Новакъ Тапавица, Авкс. Богдановићъ, Стеф. одъ Еремінћъ и Конст. Петровићъ II. године и Радославъ Бобоня Манојловићъ, Пав. Таназевићъ и Георг. Костићъ I. год. Права Слушатељи; Стеф. Пеяковићъ, Илиръ изъ Хорватске II. год. и Нікола Крестићъ I. г. Мудрол. Слуш. (13)

2. ПЕШТА.

Пет. Петровићъ, Діяконъ Пешт. и Списатель, Дим. Радуловићъ, Стеф. Васићъ и Нікола Дада Лѣкарства; Сава Јовановићъ Філоз. Докт. и Светоз. Вићъ, Права; Илар. Анђелковићъ, Вас. Петровићъ, Георг. Ивановићъ, Георг. Стефановићъ, Алекс. Ѳеодоровићъ, Мудролюбя слушатељи. Карановићъ Поета. — (12)

3. ПЕШТА.

Георг. Марго, Пар. и Ч. Конз. Буд. Присѣд. Алекса Сумићъ, Полковн. Сербск. и Кавалеръ. Ѳеод. Павловићъ, Закл. Адвок. Сербски Пештански Новина Учредникъ: Пав. Недокланскій при народ. Шк. Фундац. Касе Перцепторъ. Дим. Вельковъ, Комерц. Агентъ, Ц. К. Любл. и Градачке Фабрике шуномоћникъ, Ц. Кр. Постмајст. и Сл. Срем. Варм. Прис. Нет. Ранћъ, Георг. Станковићъ, Сума Ніколићъ, Нет. Іовановићъ, Елис. Савићъ, Іос. Міхановићъ, Дим. Тинковићъ, Алекса Поповићъ, Терговци: Макс. Радивоевићъ за сына Ніколая и Еман. Лежимирскій мужкогъ одѣла Кроячи; Илія Ѳомићъ, Чизмаръ; Сума Сезновићъ Сапунжія. Будимъ Сума Игнятовићъ, Віце-Нотар. Будимск. Георг. Кулинчићъ, Префектъ. Пав. Поповићъ и Іоанъ Јсшићъ, Чизмари Будимскій. Геор. Христићъ, Пар. Дуна-Фелдвар. Іоанъ Бозда изъ Балаш-Бармата; Стеф. Ненадовићъ изъ Коморана; Вас. Цвіянъ изъ Ваца, Терговци. (25)

ПЕЧУЙ.

Послао Г. Светоз. Ніколаевићъ, Права Слуш. — Боляръ Боготврдъ Проф — Менденскій, Кузм Живановићъ и Светоз. Ніколаевићъ II. год. и Алекс. Чуновићъ, Андр. Чачиновићъ Илиръ, Геор. Балубжићъ, Іоанъ одъ Пашхазій, Живоинъ Куриковићъ, Любимиръ Кралевићъ, Илиръ, и Марко Танчевићъ I. год. Православља Слушатељи. Ант. Ковачъ, Илиръ, Дим. Луданћъ, Юстиніянъ Чолакъ, Франя Кеменовићъ одъ Данковскій, Илиръ, II. године, и Гед. Леовићъ, Георг. Поповићъ, Емил. Петровићъ и Іоанъ Гоиковићъ I год. Мудролюбя Слушатељи. Благонадежный Боляръ Іосифъ Проф-Менденскій. Родолюбиви младићи: Алекс. Миланковићъ и Іоанъ Араницкій. (22)

ПОТИСКІЙ С. МИКЛУШЪ.

Послао Г. Ѳеоф. Марковићъ, Учит. Іозеф. — Стеф. Фиреҳазкій, Пар. Іоанъ Павловићъ, Терг;

Ксенофонтъ Перишићъ, Кроячъ; Ѳца Букуровъ, Епутр. Дим. Ћирићъ за сына Димитрія, Филіпъ Ћирићъ за сына Дамяна, Ѳеод. Пандуровъ за сына Божидара и Арс. Ђуришићъ за сына Обрада. Турска Каньижа. Сава Фіренхазкій Нотар. за сынове Іоана и Петра 2 Гавр. Банћъ, за сына Милутина, Кузм. Лолакъ, Прок. Перкучинъ, Корнил. Кнежевићъ и Софр. Ристићъ, Кожухари; Дим. Свирчевъ за сына Обрада. — Іозеповo. Андр. Нерандићъ, Касс; Дан. Станковъ и Лука Французъ, Ћурчія: Ѳеофанъ Марковићъ, Учитель. (20)

С. МИКЛУШЋ ВЕЛИКІЙ.

Послао Г. Арс. Недраговићъ, Протопр. — Арс. Предраговићъ, Протопрезв. Чанад. и Ч. Конз. Тем. Присѣд. узыма 10 кньига. Кур. Моцика, Намѣст. Протопр. Чан. Димитр. Молнаръ, Арѳ. Перишићъ, Вел. С. Миклушки; Дав. Савићъ, Софр. Драгићъ, Стеф. Поповићъ, Сараволски; Никола Іоановићъ, Ч. Конз. Присѣд., Пав. Павловићъ Св. Петрски; Сава Діяковићъ, Ѳеод. Петровићъ, Чанадски; Гавр. Сабовлѣвићъ, Сум. Поповићъ Валк. и Новакъ Стефановићъ, Чернобарскій, Пароси; Зах. Іокићъ, Діяконъ В. С. Мікл. Стеф. Георгіевићъ Чан. Нот. и Неот. Живићъ, Богословъ. Дион. Стефановићъ Чанад. и Дам. Фирићхаскій Св. Петрскій, Учитель. Стеф. Стефановићъ, Макс. Янковићъ узыма 3 кньиге. Дим. Янковићъ и Хріст. Стойковићъ, Терговци В. С. Миклушки; Георг. Міхаиловићъ Туторъ Церковный; Георг. Георгіевићъ Касиръ, Пав. Бранковићъ Кабанич. и Георг. Георгіевићъ, Кожух. В. С. Миклушки: Авр. Ѳошићъ. Судацъ Св. Петрскій; Яковъ Лovренскій, Кроячъ и Аар. Манойловићъ Кожух. Св. Петрскій. Благонадежденый Стеф. Міхаиловићъ III. Грам. Слуш. (43)

СВЕТО-АНДРЕЯ.

Послао. Г. Міх. Маринковићъ, Учит. Избѣжк. — Амфілохій Артемоновъ, при Капели Императорско-Русінской у Ирми Свештеникъ. Іоанъ Недићъ Намѣст. и све младежи Катихета и Конст. Іосифовићъ, Св.

Андрейки; Стеф. Ѳеодоровићъ, Помажкій и Ѳеод. Оджићъ, Калазскій, Пароси и Ч. Конз. Буд. Присѣдатели; Дим. Червенперковићъ Избѣжкій Пар. и мѣстн. Училишта Управ; Сум. Недићъ Свештеникъ и Іоанъ Раденковићъ, Діяк. Св. Андр. Лаз Нешко одъ Литманове за кћерь Аврелію; Вас. Коларовићъ, Судацъ; Георг. Максімовићъ, Вел. Нотар; Алекса Илићъ, Іоанъ Іосифовићъ и Георг. Блажићъ, Адвокати; Григ. Плевицкій Касе Примитель. Нікола Перкићъ Пет. Мартиновићъ, Іоанъ Ніколићъ и Дим. Кречаровићъ избр. Обштине Чланови. Госпоѣе: Агріпіна Чопоръ, Марія Ігнятовићъ и Екат. Суботићъ. Савва Ігнятовићъ, Іоанъ Червенперковићъ и Дим. Недельковићъ, Терговци; Пет. Максімовићъ, Месаръ, Нав. Бешлићъ, Лебцелт., Владим. Ігнятовићъ, Пек, Евг. Димитрієвићъ, Брічъ; Андрей Лупа Тергов. Помажкі. Софроній Милосавлѣвићъ и Георгій Панчићъ, родолюбиви землѣдѣлци. (32)

СОЄДИНЪ (СЕГЕДИНЪ).

Дам. Магарашевићъ, Т. Каньиж. Марко Вукосавлѣвићъ, Петр. Селскій, Трүф. Стойковићъ Св. Іван., Макс. Банъ и Живоинъ Веселиновићъ, Балински; Нест. Арновлѣвићъ, Орослам; Яковъ Миланковићъ, Наѣ-Фалск., Алекс. Поповићъ, и Авкс. Поповићъ, Сиришки, Андр. Новковъ, Десчан, Авкс. Кнежевићъ, Т. Кан. и Ѳеод. Кнежевићъ Орослам. Пароси и Димитрій Поповићъ, Діяк. и Учит. Сегед. — Стеф. Петровићъ, Вел. Нот. Сег., Землѣдержства Сиријкогъ Аренд. и више плем. Варм. Присѣд; Вас. Стойшићъ, Вице-Капет, Сег.; Вас. Веселиновићъ, Вице-Нотар. Сег; Міх. Лефтеръ и Міх. Саввићъ, Філоз. Докт. Адвокати. Іоанъ Радишићъ, Хранит. процеса; Георг. Ранковићъ Рентмајст. Т. Беч; Геор. одъ Ніколићъ; Евг. Надашкій. Нот. Сараволскій и Георг. Айвазъ Нот. Серб-Крстурскій. Іоанъ Фотій, Арендат. Балинск. и Георг. Фотій Провіз. Балин; Пет. Чавровъ, Іоанъ Жеравица и Георг. Дамиановићъ, избран. Обштине Членови; Гавр. Лаушевићъ, Поліц. Комес; Іоанъ Савићъ 2, Нікола Ракићъ, Дим. Лотићъ, Геор. Любшићъ 4, Іоанъ Чавр-

говъ 2, Дим. Божићъ, Авр. Брановачкій, Іоанъ Стойковићъ, Стеф. Палковићъ, Алекс. Субићъ, Сум. Харишъ, Іоанъ Хаџи Ѳеодоровићъ, Ѳома Јанкіевићъ и Илія Писаровићъ, Терговци; Стеф. Георгіевићъ Чизм. и Трүф. Стояновићъ, Пек. Ѳекла Стояновићка, Екатер. Петровићка, удове. Благородна. Г. Полексіна Радославъ, роѣена Чокићъ. Благонаравне Госпоѣице Марія Фотіи, Екатеріна Радуловићева, Марія Дамяновићева. (58)

ЛУЏЕЙ СОБДИНСКЙ.

Аркад. Оберкнежевићъ и Милошъ Радончићъ, Фізіке Слушательи; Арс. Константіни, Божидаръ Мандићъ, Вас Белићъ, Димит. Ѳеодоровићъ, Іоанъ Іоановићъ, Марко Іоановићъ, Матѳ. Пѳштићъ, Міх. Молнаръ, Нікола Дминић, Светоз. Бошковићъ, Стеф. Стоиновъ, Тімоѳ Ковачевићъ, Ђорђе Станковићъ, Логіке Слушательи. (14)

ГУМНАЗІЯ СОБДИНСКА.

Благонадеждни младыћи и дѣца: Алекс. Шевићъ, Цензоръ младежи, Георг. Мершићъ, Георг. Нешковићъ, Іоанъ Сремацъ, Светоз. Аѳанасіевићъ, Урошъ Петровићъ и Христоф. Брановачкій Стіхотворя; Алекса Чавићъ, Арістідъ Николићъ, Милошъ Магићъ, Нікола Бодерлица, Пав. Милутиновићъ и Тім. Деметровићъ, Краснорѣчя Слушательи; Алекс. Илиманџићъ, Алекс. Міхаиловићъ, Давидъ Мидоловићъ, Илиръ, Илія Бараѣвацъ, Іоанъ Надашкій, Іоанъ Ђорђевићъ, Младень Банћъ и Стеф. Радонићъ IV; Арк. Сабљићъ, Вас. Філіповићъ и Георг. Икономићъ III; Георг. Маріяновъ II; Дим. Матићъ и Нікола Вукићевићъ I Граматіке; Алекс. Терланћъ II. Норм. Класе, Слушательи. 28 — Свега. (100)

СЕНТА.

Послао Г. Георг. Николићъ, Учит. — Сум. Николићъ и Тім. Бранковићъ, Катихета, Пароси. Ант. Бодерлица, Курілліста. Пав. Зубановићъ и Моүс. Ні-

колићъ, Тутори; Сулвест. Татићъ, Ешкупъ; Еліс. одъ Ѳешићъ, Куріяліста; Алекс. Зубановићъ и Браћа Брановци, Терговци; Макс. Карановъ, Крочкій Цехмајсторъ; Авр. Вунићъ и Стеф. Николићъ, Чизмари; Нет. Радончинъ, Турчія; Лаз. Пецарскій и Іоанъ Зубановићъ, Економи. Благораз. Г. Георг. Николићъ, Учитель. (16)

СУБОТИЦА.

Послао Г. Софр. Павковићъ, Крочъ. — Іоанъ Вунићъ, Намѣстникъ, Сум. Станимировићъ, стар. Исаакъ Луданићъ, Суботички и Іоанъ Добросвићъ, Шандорскій, Пароси; Стеф. Пачу, Діяконъ Суботич. Лаз. Стойковићъ, Адвок. и Касе Шпітальске Надзыр. Мато. Гойковићъ и Ево. Толмачъ Шандорскій, Учитељи. Іоак. Радишићъ, Тімоѳ. Радићъ, Сава Стойковићъ. Алекс. Стойковићъ, Георг. Арадскій, Вас. Гашпаровићъ, Нет. Петровићъ, Іоанъ Стойковићъ и Нет. Радићъ, Терговци; Іоанъ Арадскій, избр. Обш. Членъ; Авр. Станимировићъ и Тімоѳей Крнајскій, Крочи; Дан. Ранћъ Столаръ; Філ. Остоићъ, Солом. Крнајскій Іовићъ и Стеф. Раяковъ, Грађани. Почтенор. Госпоѳа Елісав. Луданићъ, за кћерь Марію. Пантел. Ѳомићъ, Звонаръ. (26)

ТЕМИШВАРЪ.

Г. Сава Петровићъ, избраный Грађанинъ за све Пречестићише, Преподобне, Благородне, Высокоучене и Почтенородне Родолюбце Темишварске и околне Любителѣ Књижества Сербскогъ 35 књига. Владисл. Веселиновићъ, Намѣст. Чаков. и Ч. Конз. Присѣд. Арс. Продановићъ, Капел. Еписк. Іоанъ Клее Као. Діяконъ. Ево. Стоядиновићъ Градскій и Іоанъ Поповићъ Мехалски Учитељи; Стеф. Міхаловићъ, Юратъ, Пав. Николићъ, Патваріста и Георг. Ѳеодоровићъ, изученый Клирікъ. (43)

ТИТЕЛЪ.

Послао Г. Макс. Папићъ, Пар. — Андр. Станимировићъ, Гардинов., Сава Каћура, Св. Иван., и Міх.

Величковићъ, Виловскій, Пароси; Георг. Пешковићъ, Св. Иванск. и Стеф. Богдановићъ Тит. Діякони. Дим. Стешић, Ц. К. Шайк. Обрбрукмайст. Аван. Поповићъ, Учит. Вилов; Аар. Малетићъ Св. Иван. и Кузм. Малетићъ Мошор. Терговци. Міх. Арачлићъ, Учит. Лочкій. Алекса Очуча, Капралъ. Госпођица Еліс. Міхаиловићъ изъ Жабља. Георг. Месаровићъ Стражмешт; Ѳеод. Сарајлићъ, Терг. и Аћимъ Ракићъ Einpehmer на скели; Міхаилъ Стаматовићъ, мужкогъ и женск. одѣла Крочъ; Моус Стоиновъ, Дудара и свилара у Шайк. Батал. Надзыратель, сви изъ Жабља. Єфр. Косовацъ, Цитляръ Тителскій; Іоанъ Дратоѳско, Терг. Тител. и Макс. Папићъ, Парохъ Тителскій. (20)

ЧУРУГЪ.

Послани олъ Г. Георг. Цветића. — Вас. Стоядиновићъ и Кир. Отићъ, Пароси; Макс Миловановићъ, Дјак. и Учит. Вас. Босинъ. Економ. Стражм; Нікиф. Перићъ войничк. Страж; Алекс. Доловацъ, и Зах. Радиновићъ Економ. Каплари; Ѳеод. Тапавица, войничк. капл; Вас. Іовинъ, Арс. Бугарскій и Вас. Букићъ, Фрајтови; Урошъ Івковъ, Комп. Писаръ. Іоанъ Цветићъ; Авраамъ Цветићъ, Несторъ Шупићъ, Вас. Милинковићъ и Дим. Радосављевићъ, Чурушки, и Емил. Костићъ, Бурѣевачки Терговци: Пет. Давидовацъ, Граничаръ. (21)

Одъ многи непменованы Родолюбаца преко Г. Георг. Куріяковића, Терг. Новосадскогъ ови су послани.

А Д А.

Стеф. Ганчиновићъ Аѣанскій, Аар. Крестићъ П. Селскій, Пароси; Стеф. Загорица Нотар. ПСелскій; Сам. Маноиловићъ Туторъ Церкве Аѣанске 4. — Бабина Греда. Богданъ Шумарскій Лајтнантъ 1. — Бановци. Вас. Рухарацъ Парохъ 1. — Бајша. Георг. Зако Спаја 1. — Беочинъ. Конс. Поповићъ Парохъ 1. — Беочинъ Ман. Дуон. Чупићъ Игуманъ, АЕМ. Апост. и Ком Срем. Присѣд; Софрон. Стоишићъ Намѣст. 2. — Бођани. Іос. Поповићъ Игуманъ 1.

БЪОГРАДЪ.

Послао Г. Нет. Стояновићъ Зем. Конт. Магаз. — Высокопреосвященнѣйшій и Высокодостойнѣйшій Господинъ ПЕТАРЪ ІОАНОВИЋЪ прав. АЕпископъ Бѣоградскій, и цѣле Сербіе Митрополитъ 3 књиге; Дион. Поповићъ Протосинтелъ и Конс. Присѣд.; Сергія Николићъ АЕМ. Конс. Секретаръ; Іос. Миловукъ при Попеч. Правосудія и Просвѣщ. Рачуноводитель; Іоан. Георгіевићъ Обр.-Лајтнантъ; Ахметъ Ефенди Толмачъ при чест. Паши Бѣоградскомъ; Анаст. Константиновићъ Толмачъ Конс. Вел.-Британскогъ; Іоан. Савићъ; Дим. Марковићъ; Стеф. Лазаревићъ Пекаръ; Геор. Станковићъ Кроячъ; Никола Пейновићъ трг. Калфа. (14)

ВУКОВАРЪ.

Іоан. Кроновићъ; Конст. Михайловићъ; Вас. Марковићъ, и Нет. Вукашиновићъ, трговци; Геор. Лучићъ Опат. Постмајсторъ; Екат. и Милена Михайловићъ Госпоѓице; Христо и Миљко Михайловићъ ученици; Јустинъ Михайловићъ трговацъ и Скупитель 10. — Гардиновци. Анд. Станимировићъ Парохъ 1. — Дес. Ст. Иванъ. Григ. Ганићъ Парохъ 1. — Загребъ. За Читаоницу Илирску 1. —

1. ЗЕМУНЪ.

Послао Г. Нет. Стояновићъ Магазіонеръ Зем. Кон. — Конст. Манићъ Адвок; Дим. Л. Кирякъ, Пав. Г. Морфи, Мих. М. Іоанновићъ, Тома Іокићъ, трговци; Исаакъ Фархе Евреј; Алекс. Н. Д. Марковићъ Апотек., Анас Кузмановићъ Житаръ; Геор. Сретковићъ; Алекс. Тодоровићъ Армицаръ; Стеф. Познановићъ Конт. Служ., Пет. Бранковићъ Шпек, Лаз. Ар...товићъ Чизм. Іоан. Іоанновићъ Ћурч., Мих. І. Михайловићъ Аренд., Геор. Георгіевићъ Кулунц., Панта Стояновићъ жен. Кроячъ; Дим. Миличевићъ Аренд; Пав. Іоанновићъ Чизмаръ; Тодоръ Вулетићъ, Дим. Георгіевићъ, и Тодоръ Недељковићъ Кроячи; Сим. Д. Іоанновићъ Абац., Яковъ Остоићъ Чизмаръ; Конст.

С. Петровићъ Кроячъ; Іоан. Юрукъ трг. изъ Франц. Стеф. Илићъ Аренд. Петаръ Маринчићъ Казанц. Пав. П. Іоанновићъ Чизмаръ; Лаз. Н. Николићъ Кроячъ; Ман. В. Станковићъ и Пет. Савићъ Крчмари; Срета Галетићъ Сикир., Іоан. Поповићъ Курчія; Илія Зубовићъ Сикир; Софта Баракторовићъ Сапунц; Вас. Болманацъ, и Іоан. Костићъ, Крчмари; Вас. Морошанъ; Аћимъ Антоновићъ Сапунц; Пав. Маринковићъ; Іоан. Григорићъ Сикир; Тод. Лазићъ Чарубџія; Іоан. Радивоевићъ Фурунц; Геор. Спасоевићъ Крчмаръ; Живко Живановићъ Чизм; Геор. Іоанновићъ Бербер; Андреи Мравићъ, Стер. К. Думча, Тома Павковићъ, Кост. Везилићъ, Стеф. Стоиковићъ, Иги. Миловановићъ, и Конст. Тодоровићъ Конт. Латови; Наумъ Стоиковъ Дрваръ; Пав. Іоанновићъ; Іоан. Міхаиловићъ; Алекс. С. О. Милутиновићъ Грчке III. Классе Учен; Геор. М. Іоанновићъ Учен; Стеф. Вунићъ за унуче свое Нину. (61)

2. ЗЕМУНЪ.

Послао Г. Кон. Лончаревићъ, за себе 6 књига. — Нікол. Петровићъ Чизмаръ; Дим. Петровићъ Курчія; Тодоръ Іванновићъ Чизмаръ; Дим. Максимовићъ Сапунџія. (10)

ИЛОКЪ.

Послао Г. Кур. Николићъ Парохъ. — Ант. Лонгіновићъ Протопр. Шидскіи; Сераф. одъ Миросављевићъ Игуманъ Прив. Главскіи; Стеф. Тимићъ Сусечкіи, Гавр. Радовановићъ Ердевичкіи, Алекс Костићъ Чалманскіи, Іоан. Марићъ Баноштарскіи, Аар. Іовапчевићъ Нештинскіи, Пароси. Лаз. Іоанновићъ мѣст. Директоръ Школскіи; Алекс. Николићъ Курчія; Пав Іоанновићъ Сапунџія; Лаз. Стончевъ Црквенякъ Сусечкіи 11. — Пригъ. Іоан. Кирковићъ Адв. и Фрушк. Ман. Фишкалъ 1. — Карловци. Пав. Николићъ Парохъ; Конст. Пенчићъ Лѣкаръ; Стеф. Симеонновићъ Трговацъ. (3)

КРАГУЄВАЦЪ.

Ант. Протићъ Членъ Совѣта, привр. Попечитель Финанціе, Подполковникъ, и Сул. Нишана Ћутихара Кавалеръ; Живк. Петровићъ при Попеч. Финанц. Началникъ Отдѣл. Казнайчества, и Подполковникъ; Єфт. Угричићъ при Попеч. Финанц. Отдѣл. Промышлености привр. Началникъ и Капетанъ; Ђорђе Чаниħъ, при Поп. Фин. Отдѣл. главне Контроле привр. Началникъ и Поручикъ; Аар. Загорица Попеч. Фин. Секретаръ; Хрістоф. Соларъ при глав. Контроли Поп. Фин. Рачуноводитель; Нік. Хрістићъ при Попеч. Финан. другіи Казначеи; Исідоръ Стояновићъ Профес. Свемірне Исторіе и Ректоръ Лицеума; Конс. Бранковићъ Проф. Филозофіе, и Дѣловод. Засѣд. Лицеума; Ђорђе Петровићъ при Попеч. Фин. Отдѣл. Промыш. Проток; Божо Раіовићъ при Поп. Фин, Отд. Промыш. Канцел; Милићъ Лунѣвица при Поп. Фин. Отд. Пром. Канцел; Теодоръ Огњановићъ при Поч. Фин. Отд. Пром. Канц; Сим. Божићъ при Поп. Фин. Отд. Пром. Канцелліста. (15)

КРЧЕДИНЪ.

Послао Г. Стоянъ Стефановићъ Трговацъ. — Трѵф. Сечуицъ Парохъ; Конст. Марковићъ Лайтнантъ. Пант. Божићъ; Кѵр. Божићъ; Алекс. Радойчићъ и Сѵм. Галовићъ трговцы; Трѵф. Янковићъ, и Конст. Панаотовићъ Трг. Калфе; Живко Стефановићъ; Хріст. Игнятовићъ Чизмаръ; Стоян. Стефановићъ Трговацъ 11. — Леднци. Сав. Продановћъ Пар; Стеф. Станковићъ Трг; Сремія Петровићъ Землед. 3. — Нова Градишка. Стеф. Милошевићъ Обрлайтнантъ. 1 —

МИТРОВИЦА.

Свт. Івановићъ Протопр. АЕМ. Аппел. и Конс. Присѣд.; Адамъ Мирковићъ Пар., и Конс. Присѣд.; Стеф. Дамяновићъ Пар.; Гавр. Црнобарацъ Бешеновачкіи, Сав. Ніколићъ, Живонић Стоинићъ, и Іоан. Будимъ Мартиначки, Пароси; Моѵс. Моловићъ Діак. и П. Клас. Учит.; Ѳад. Беркићъ Bau-Hauptmann;

Гавр. Мессаровићъ Пенз. Обрлайт.; Пет. и Стеф. одъ Банћъ; Іоан. Ніколићъ I. Кл. Учит.; Стеф. Мінтовићъ, Стеф. Георгіевићъ, Стеф. Радовановићъ, Стеф. Димитріевићъ, Іоан. Нік. Адамовићъ, Дам. Прокопљевићъ, Тод. Панантовићъ, Коста Пенковићъ, Єрем. Трифковићъ, Єф. Міхаиловићъ, Дим. и Іоан. Поповићъ, Дим. Загла, Кон. Банъ, Іоан. Янковићъ и Макс. Радосављевићъ, Трговци; Бібліотека Общества Митровачкога. 31. —

1. НОВЫЙ САДЪ.

Конст. Маринковићъ Пар. и Кон. присѣд. Григ. Андреевићъ Пар; Матѳ. Костићъ Пар; Варн. Дамяновићъ Еп. Протодіяконъ; Іоан. Хаџићъ Сенаторъ; Гавр. Ползовићъ Адв; Андр. Камберъ Лѣкаръ; Вукъ Марин. ковићъ Лѣкаръ; Іоан. Матићъ Адв. Дам. Кауліцій Адв. Конст. Поповићъ Комораш; Пет. Іоанновићъ проф. Аѳан. Трѵфковићъ Адв; Петаръ Саранда Сиротинск. Отацъ, Лук. Миланковићъ Адв; Лаз. Іоанновићъ Богословъ, Пет. Стояновићъ, Іоан. Политъ, Пав. Петровићъ, Алекс. Нако Трговци и Избр. Общ. Членови; Іос. Мачванскій, Георгій Шевићъ, Арк. Шићаревићъ; Філ. Недељковићъ; Іоан. Малетићъ; Іоан. Кауліцій, Тѵпог. Калф; Конст. Поповићъ; Тодоръ Дада; Андр. Димитріевићъ; Ефт. П. Димитріевићъ; Пант. Янковићъ; Конст. Чавићъ; Игнятъ Стефановићъ; Міх. Георгіевићъ; Іоан. Болићъ; Пав. Личанинъ; Іоан. Міхаиловићъ, Іоан. Теодоровићъ; Геор. Янковићъ; Арк. Радосављевићъ; Іоан. Панаотовићъ; Пет. Абацићъ; Стеф. Бошко; Дав. Косановићъ; Іос. Марковићъ; Вік. Лазаревићъ; Іоан. Марцикићъ; Дим. Єрчићъ; Сав. Чокчићъ; Хріст. Секулићъ; Геор. Ніколићъ; Куз. Лазаревићъ; Єѵт. Радовановићъ; Геор. Болнаковићъ; Дим. Рад. Константинъ; Єѵт. Стояниновићъ; Геор. Косировићъ; Станко Стефановићъ; Пав. Георгіевићъ; Живко Малешевићъ; Кур. Влашићъ Ишпанъ на Сиригу; Геор. Вулпе трг. Ученикъ. (60)

2. НОВЫЙ САДЪ.

Геор. Вуковићъ пар; Пав. Іоанновићъ Сен., и Срем. Ком. Присѣд. Григ. Секулићъ Лѣкаръ. Алекс.

Георгіевићъ Адв., и Віце-Ексакторъ; Анд. Петровићъ Адв., Іоан. Јанковићъ Трг., и Избр. Член; Конст. Јанковићъ; Ман. Ефтићъ Трговцы; Сав. Миодраговићъ Грађ.; Куз. Ставровићъ Трг.; Моус. Димитріевићъ и Дав. Сибинскій вінопр.; Конст. Марковићъ и Іоак. Белинскій Ћурчіе; Пав. Михайловићъ Шустеръ. (15)

ПЕТРОВО СЕЛО.

Мар. Вукосављевићъ Парохъ. 1. Пирошъ. Пет. Веселиновићъ Парохъ 1. — Раковацъ. Ант. Стефановићъ, и Аван. Гудуринъ Закл. Старцы; Ириней Лазаревићъ Намѣст.; Сав. Стончевићъ Іеро-Монахъ 4. — Рибица. Мар. Бастићъ Парохъ 1. —

СЕНТОМАШЪ.

Общество Сентомашко; Авр. Георгіевићъ Намѣстникъ Протопр. НСадскогъ, и Конс. Присѣдатель; Авр. Петровићъ и Урошъ Радановићъ Пароси; Іоан. Ковачевићъ Діаконъ; Кон. Поповићъ Учит. II. Клас.; Арс. С. Манойловићъ Трг.; Пав. Манойловићъ; Илія Јанковићъ; Браћа Стефановићъ; Арс. Г. Манойловићъ; Гавр. Летићъ; Арс. І. Манойловићъ трговацъ и скупштель. 13. — Силбашъ. Никола Перишићъ Пар; Авр. Перишићъ Капелланъ 2. —

СРБСКІЙ БЕЧЕЙ.

Послао Г. Сам. Бранковичъ Парохъ. — Стеф. Савићъ и Сам. Бранковичъ Пароси; Димитр. Дебелячкій Адв., и Віце-Нот.; Авр. Іоанновичъ Адв.; Слнс. Пекаровичъ Стражм. Діштр.; Георг. Станковичъ Лебцелдеръ; Анг. Чокичъ Сапунц.; Пав. Петровичъ; Гавр. Хаднаћевъ, и Стеф. Волентиръ Чизмари; Сум. Старачкій Ћурчія; Пав. Косановичъ и Аар. Стефановичъ Земледѣлци 15. — Товаришево. Вас. Вуковичъ Парохъ 1 —

ТИТЕЛЬ.

Тодоръ одъ Поповићъ Пенз. Маіоръ; Іос. одъ Београданъ Пенз. Обрл. Рачунов.; Нікола одъ Пугникъ и Іоан. одъ Георгіевићъ Обрлајтнанти; Іоак. одъ Тапавица Лајтнантъ; Пант. Босићъ тргов.; Марко Јанковићъ и Пав. Натошевићъ тргов. Тителски; Живко Крстићъ трговацъ 2 узима. 10. — Турія. Алекс. Бастићъ Парохъ 1. — Футогъ. Авр. Натићъ Натарошъ 1. — Чуругъ. Пет. Цвеићъ Трговацъ 1.

ШАБАЦЪ.

Высокопреосвященнѣшній Господинъ Макс. Савичъ прав. Епіскопъ Шабачкій 2 Књиге; Іоан. Павловичъ протопр. Шабачкій, и Конс. Присѣдатель; Григ. Иличъ Іеро-Мон., и Конс. Присѣдатель; Игн. Васичъ парохъ и Намѣстникъ; Іоан. Живковичъ парохъ; Адамъ Теодоровичъ Капел.; Гавр. Беричъ парохъ; Бочатичкій; Матеей Станичъ Діаконъ и II. Клас. Учитель; Сав. Поповичъ Членъ Суда Шабач.; Сим. Весовичъ Секрет. Начал. Шабач.; Стоянъ Обрадовичъ Писаръ Начал. Шаб.; Алек. Ристичъ Секрет. Конс. Шабач; Дам. Маринковичъ I. Грам. Клас. Проф. у Гуми. Шабачкой.

Каснін Предчисленици.

Іоан. Станковичъ Протопр. Подринскій; Јанко Протичъ Протопр. Тамнавскій; Філ. Гргуревичъ Игум. Ман. Троноше; Мел. Гавріиловичъ Игум. Ман. Боговаће; Нікіф. Н. Іеромон. Ман. Троноше; Сев. Богичевичъ Іером. Ман. Петковице; Пах. Міхаиловичъ Іеродіак; Іоан. Шгитарчевичъ писаръ Начал. Окр. Подринскогъ; Аћимъ Моловичъ Писаръ Каран. Ѳома Бабичъ писаръ. (24)

ЯСЕНОВАЦЪ,

Нік. Драгичъ пар. Григ. Живковичъ Адмін. Уштичкій; Илія Валякъ Учит; Нік. Дедовичъ, Іоан. Сопичъ, Іоан. Секуличъ, и Пав. Груичичъ трговци; Міх. Кутлія Молеръ; Геор. Радовичъ трг; Георг. Димовичъ тр. и скупитель. (10)

М. КОВИЉ.

Досіѳ. Сентѣураљъ, Намѣст. Ісід. Крошнѣъ. Ковиль горньій. Дим. Марковичъ и Авр. Борѣошкін Пароси. Єѵѳ. Илінъ и Георг. Войновичъ, Шумари; Арк. Субичъ, Стражмешт. Пав. Іоановичъ и Стеф. Веселиновичъ, Терговци. Міханлъ Змеяновичъ Учит. у Д. Ковилю. (10)

РУМА.

Іоанъ Поповичъ, Парохіе Петровачке Адміністр. Іоанъ Аѳанацковичъ, Віце-Нотар. Рум. Дим. Станчъ, Арсен. Ніколичъ, Макс. Максімовича сынови, купци: Іоанъ Критовацъ за сына Александра, Дим. Димитрієвичъ за сына Стефана, Ісаакъ Конѣъ, за кѣерь Софію, Стеф. Дудичъ за кѣерь Марію, Милованъ Антонієвичъ Церкве свію Светы и Шк. Туторъ; Софр. Радоничичъ, Гостилникъ. (11)

ПАЗУВО СТАРО.

Пав. Трумичъ. парох. Адміністр. и Сумеонъ Несторовичъ, Учитель. (2)

Найдоцнін Предчисленици.

БѢОГРАДЪ у СЕРБІИ.

Послао Г. Пет. Карамарковичъ, Словослаг. и Кньигопр. Кнеж. Сербске Кньигопечатнѣ. — Нѣгово Сіятелство, Пред. Совѣта Кнежества Сербскогъ, Генерал-Маіоръ и Кавал Г. Єфр. Т. Обреновичъ. Яковъ Якшичъ, Інспект. Кнеж. Сербске Тупогр. и Кавалѣръ за себе и за сына свога Владимира 2 Кн. Миланъ Антоновичъ, Подпоручикъ Гарніз. Войске 4 Ротте. Ђорђе Малетичъ, Секрет. Окр. Бѣоград. Конст. Стоядиновичъ Пост-Майст. Бѣоградскій. Пав. Янковичъ Коректор. у кн. Сербской Кньигопечатньи. Пет. Карамарковичъ Словосл. и Кньигопр. узыма 3 кн. Аѳанас. Хаџи — Савичъ, Словоливацъ Кнеж. Сербске Словолив. Геор. Л. Станчъ, Словослаг. Кнеж.

Серб. Кньигоп. Ман. Н. Теодоровичъ, Учен. Словол. и печаторѣзацъ 2 кн. Гавр. Ѳаничъ, Ученикъ Кн. Серб. Кньигоп. Купр. Ніколичъ. Манойло Соларъ. Ѳеод. М. Тирковичъ, жит. Сарајев. роѣ. у Плѣвльима. Авкс. Ѣедовичъ калфа Терз. роѣенъ у Ерцеговини. Новица Гавриловичъ Стеф. Миловановичъ роѣени у Крагуєвцу, Калфе Терз. Пет. Стефановичъ, Кал. Терг. изъ Брзана Окр. Краг. Софр. Іовановичъ, Кавеџія Ягодина. Трѵф. Л. Станчъ, Кроячъ. Благоє М. Сумичъ, Учит. І. Норм. Кл. Ѳеод. Цекичъ, Калфа Терз. Иванъ Вуковичъ и Ѳеод. Матичъ Ученици кньигонеч. Книж. Серб. 2. Пет. Радуловичъ, Терз. роѣ. у Майдану Рудничк. Живко Ніколиѣъ, Калфа Терз. изъ Валѣва Дим Ц. Петровичъ. роѣ у Звеѣану граѣу. (31)

Земунъ. Г. Петаръ Ѳеодосіевиѣъ Адвок. изъ Земуна за своє Г. Г. Предбройнике 10 кньига и многи други изъ многи мѣста Родолюбци 60 кньига.

Свега дакле єдна тысуѣа и петъ стотина на Серб-ску Пчелу за 1841 годину родолюбивы предбройника. — Ово є и найкраћій засадъ Г. Ѳоши Павловичу и Милошу Попичу Сербске Пчеле одговоръ, и торжественый навѣшћаи: да ће ове године, као што се надамо, іошть єдна нова истогъ Дневника нашегъ частица около Юлія мѣсеца изыћи на свѣтъ.

Многа и нама и цѣломъ Роду Сербскомъ немила обстоятелства узрокъ су была, што Пчела Сербска за 1841 годину ни є на време изъ Кньигопечатнѣ изышла: и зато какогодъ што смо увѣрени, да насъ родолюбиви Читатељи наши ни издалека због тога осудити не ћеду, тако исто надати се морамо, да ћеду сви родолюбиви Предчисленици наши у свако време Дневникъ нашъ съ благоволеніемъ народнымъ не као обычный Календаръ, но као Кньигу народности Сербске у руке своє прінмити.